

Merry

ÅRSBERETNING

1969

Rigsombudsmanden på Færøerne

Phony

Å R S B E R E T N I N G

1 9 6 9

Rigsombudsmanden på Færøerne

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

---

	side
Forord	3
Færøernes produktion	4
Færøernes eksport og import	13
Fiskerflåden	22
Finansieringen af de nye skibe	26
Fiskeriets rentabilitet	29
Fiskerne	35
Befolkningsforhold	37
Boligforhold	41
Indkomstbeskatning	45
Pengeinstitutter, pristal og seddelcirkulation	51
Offentlige udgifter m. v.	56
Nationalregnskabet for Færøerne	65
Sociale forhold	71
Sundhedsvæsen	77
Undervisning m. v.	80
Kulturelle forhold	89
Offentlige anlægsarbejder og samfærdsel	96
Retsvæsen	101

F O R O R D

Hermed foreligger årsberetningen for 1969 som et bidrag til belysningen af udviklingen på Færøerne i det forløbne år – navnlig i økonomisk henseende.

Der er i år modtaget 2 helt nye kapitler. Det ene om fiske-riets rentabilitet er udarbejdet på basis af Búskaparráðið's årlige oversigter over fiskeskibenes indtægter og udgifter og over hyrernes storrelse. Det belyser udviklingen i skibenes driftsresultater og de forskellige mandskabskategoriers fortjeneste over en årrække. Det andet nye kapitel indeholder et sammendrag af et fra Danmarks Statistik udlånt foreløbigt talmateriale om den første boligtælling på Færøerne, der fandt sted samtidig med den almindelige folketælling i 1966.

Igen i år har vi modtaget et væld af helt uundværligt stof fra en mængde institutioner, organisationer, foreninger, virksomheder og enkeltpersoner, og jeg bringer alle, der har bidraget hertil, min allerhjerteligste tak for hurtig og god hjælp.

RIGSOMBUDSMANDEN PÅ FÆRØERNE, den 12. januar 1970.

M. Wahl

FÆRØERNES PRODUKTION

Den væsentligste del af produktionen på Færøerne består af fiskefangst og tilvirkning af fisk.

Den samlede fiskefangst - omregnet til hel urensset fisk - udgjorde i året 1969 efter en foreløbig opgørelse ca. 175.000 tons. Det er en fremgang på godt 8.000 tons i forhold til i fjer. Fremgangen skyldes dels et stærkt øget hjemmefiskeri af torsk og kuller, dels indsats af 3 nye fabrikstrawlere, medens det traditionelle line- og trawlfiskeri af torsk til saltfisk er gået tilbage. Sildefiskeriet har haft en nedgang på knap 3.000 tons.

Samlede fiskefangster i årene 1956-69

(hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>Sild og industrifisk</u>	<u>Anden fisk</u>	<u>Ialt</u>	<u>Index (1956:100)</u>
1956	23,7	92,6	116,3	100
1960	11,0	98,0	109,0	94
1961	16,9	103,2	120,1	103
1962	9,8	133,7	143,5	123
1963	12,9	124,2	137,1	118
1964	19,3	119,9	139,1	120
1965	34,6	110,3	144,9	125
1966	61,6	103,8	165,4	142
1967	70,9	102,4	173,3	149
1968	69,9	96,4	166,3	143
1969 ^{x)}	67,2	107,4	174,6	150

Ved bedømmelsen af fangstresultaterne må det tages i betragtning, at der siden 1956 er sket en omfattende fornyelse af fiskerflåden, jfr. afsnittet om fiskeskibene.

En nærmere specifikation af fiskefangsterne på de enkelte fiskearter er givet i følgende tabel.

x) foreløbige tal

Samlede fiskefangster fordelt på fiskearter
 (hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>1956</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Torsk	84,7	90,8	89,8	80,9	85,0
Kuller	4,9	7,9	5,7	7,1	10,8
Helleflynder	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4
Storsej	0,6	1,3	2,3	2,8	4,5
Brosmer	1,2	2,0	2,6	3,0	3,0
Sildehaj	-	0,7	0,6	0,7	0,7
Sild	23,7	61,6	70,9	69,9	67,2
Anden fisk	<u>0,8</u>	<u>0,9</u>	<u>1,1</u>	<u>1,6</u>	<u>3,0</u>
Ialt	<u>116,3</u>	<u>165,4</u>	<u>173,3</u>	<u>166,3</u>	<u>174,6</u>

Hovedparten af torsken fanges ved Grønland, New Foundland og Nordnorge, hvor den flækkes,レンses og saltes ombord til saltfisk. Kulleren fanges hovedsagelig ved Færøerne og Island, hvorfra den sammen med den her fangede torsk enten landes direkte i udlandet i fersk, iset tilstand som "isfisk" eller landes på Færøerne til filétskæring eller saltning. Silden fanges nu hovedsagelig i Nord-søen og anvendes overvejende til saltning og krydring og til produktion af sildemel og sildeolie eller landes fersk i dansk havn. Fangstmængdernes fordeling på de enkelte fangstfelter fremgår i øvrigt af nedanstående tabel.

Samlede fiskefangster fordelt på fangstfelter
 (hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>1956</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
v. Færøerne	14,4	24,7	35,7	31,7	38,2
v. Island	18,2	14,6	3,8	4,8	6,0
v. Grønland	31,8	64,9	64,0	46,0	24,4
v. New <u>Foundland</u>	0,1	15,6	16,1	17,8	18,7
Nordhavet	51,9	44,1	17,7	16,0	25,1
Nord-søen	-	<u>1,5</u>	<u>36,0</u>	<u>50,0</u>	<u>62,2</u>
Ialt	<u>116,3</u>	<u>165,4</u>	<u>173,3</u>	<u>166,3</u>	<u>174,6</u>

Som det fremgår af tabellen, er fangsterne ved Færøerne og i Nord-søen stærkt stigende, medens navnlige fangsterne ved Grønland er faldet meget betydeligt. Dette skyldes, at næsten alle trawlere har fisket i Nordhavet ved Nordnorge i stedet for ved Grønland. Til gengæld har sildeskibene intet fanget i Nordhavet.

x) foreløbige tal

Saltfisk er fremdeles Færøernes hovedprodukt. I 1969 har produktionen heraf andraget knap 23.000 tons, eller ca. 7.000 tons mindre end i fjer.

Produktionen af saltfisk fordelt på fangstfelter

<u>tons</u>	<u>1956</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Ved Grønland	12.452	22.122	21.510	20.978	8.606
Ved New Foundl.	-	5.962	6.213	4.000	7.200
Ved Island	6.358	939	624	1.588	1.120
Ved Norge	11.612	-	-	-	3.750
Ved Færøerne	3.394	827	1.659	3.455	2.205
Ialt	<u>33.816</u>	<u>29.850</u>	<u>30.006</u>	<u>30.021</u>	<u>22.881</u>

Produktionen ved Grønland og New Foundland udgjorde i 1969 kun 69 % af den samlede saltfiskeproduktion mod 83 % i 1968 og 37 % i 1956. Til gengæld er produktionen af saltfisk genoptaget ved Norge. Når saltfiskeproduktionen ved Færøerne i 1969 er ca. 1.200 tons lavere end i 1968, skyldes dette ikke en nedgang i hjemmefiskeriet, der er steget stærkt, men alene, at en større del af hjemmefiskeriets fangster er anvendt til filétproduktion, jfr. nedenfor.

Produktionen af saltfisk fordelt efter landingspladser

<u>tons</u> <u>Landingssted</u>	<u>1956</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Færøerne	27.324	16.992	15.074	16.643	12.94
Danmark	3.249	6.188	11.152	6.416	4.439
Grønland	2.920	1.071	1.242	990	--
Norge	-	3.346	-	27	-
Spanien	-	1.118	-	421	-
Portugal	-	-	232	909	3.000
Andre lande	323	-	-	240	-
Ikke landet	-	1.135	2.306	4.375	2.495
Ialt	<u>33.816</u>	<u>29.850</u>	<u>30.006</u>	<u>30.021</u>	<u>22.881</u>

Saltfiskenfangsten er i 1969 25 % mindre end i 1968, uanset at der i 1969 har været indsats lidt flere skibe i dette fiskeri. Nedgangen skyldes dels fiskestrekken i årets 2 første måneder, dels større isvanskigheder ved Grønland til langt hen på sommeren. Som følge heraf er nogle skibe ved årsskiftet endnu ikke kommet hjem fra 2. tur, og den ombordværende fangst tæller derfor ikke med i årets produktion. De ca. 2.500 tons saltfisk, der ifølge tabellen ikke var landet ved årsskiftet, stammer fra skibe, der er hjemkommet, men ikke har nået at lande deres fangst.

^{x)} foreløbige tal

Den del af saltfisken, der landes i Danmark (hovedsagelig Esbjerg), reeksporteres til Italien, medens den saltfisk, der landes på Færøerne, enten eksporteres som saltfisk eller tørres industrielt til klipfisk.

Produktionen af klipfisk er nu næsten ophört. I 1969 blev der kun fremstillet ca. 400 tons mod 3.763 tons i 1968 og 2.455 tons i 1967. Årsagen hertil er, at det ikke længere er rentabelt at producere klipfisk til de priser, der kan opnås på markedet. Fisken sælges i stedet for som saltfisk.

Hjemmefiskeriet er i de sidste 2 år steget meget betydeligt, og fangsterne i 1969 er ca. 25 % større end i 1968 og 3 gange så re som i 1965, jfr. nedenstående tabel.

tons	<u>Hjemmefiskeriets fangster</u> (slagtet fisk med hoved)				
	1965	1966	1967	1968	1969 ^{x)}
Torsk	4.730	5.692	6.346	12.126	12.959
Kuller	3.790	5.092	3.973	5.835	10.156
Sej	734	1.167	2.235	2.571	4.470
Hellefisk	-	-	-	-	1.278
Andet	1.280	1.301	2.898	4.509	2.770
Ialt	<u>10.534</u>	<u>13.252</u>	<u>15.452</u>	<u>25.041</u>	<u>31.633</u>

Årsagen til den stærke fremgang i hjemmefiskeriet er formentlig i første række stærkt stigende fiskeforekomster som følge af fiskerigrænsens udflytning i 1964. Dette har givet anledning til oprettelse af flere filétfabrikker og anskaffelse af flere mindre fiskebåde til brug i hjemmefiskeriet. I årets løb er således et 100 tons overdækket stålskib specielt konstrueret med henblik på hjemmefiskeriet taget i brug.

Hjemmefiskeriet er endvidere blevet betydelig bedre fordelt over årets måneder, hvilket har givet filétfabrikkerne bedre muligheder for at udnytte deres kapacitet. I 1969 har tilførslerne såle-

x) foreløbige tal

des kun i 2 af årets måneder været under 2.000 tons, jfr. nedenstående tabel.

Hjemmefiskeriets fangster fordelt på måneder
(slagtet fisk med hoved)

<u>tons</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Januar	1.716	1.966	1.424	2.650	2.420
Februar	1.989	2.581	1.705	4.665	3.053
Marts	1.542	1.813	973	2.191	4.801
April	489	618	969	1.586	1.315
Maj	509	367	1.227	1.905	2.070
Juni	543	1.072	2.321	2.198	2.631
Juli	107	406	1.342	2.902	2.592
August	486	342	402	747	1.798
September	113	357	1.273	1.021	2.486
Oktober	757	622	331	1.143	2.526
November	1.066	1.740	1.563	1.995	3.317
December	<u>1.217</u>	<u>1.368</u>	<u>1.922</u>	<u>2.038</u>	<u>2.624</u>
Hele året	<u>10.534</u>	<u>13.252</u>	<u>15.452</u>	<u>25.041</u>	<u>31.633</u>

Af de samlede fangster i 1969 på 31.633 tons er ca. 4.000 tons landet af stållineskibe.

Den råfisk, der landes på Færøerne, anvendes hovedsagelig til industriformål - d. v. s. overvejende filétskæring - eller til saltning, jfr. nedenstående tabel.

Hjemmefiskeriets fangster fordelt efter anvendelse
(slagtet fisk med hoved)

<u>tons</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Til saltning	3.102	2.332	5.901	9.813	8.750
" isfisk	84	288	310	465	300
" industri	7.202	10.473	8.968	14.516	22.283
" konsum	146	159	273	247	300
I alt	<u>10.534</u>	<u>13.252</u>	<u>15.452</u>	<u>25.041</u>	<u>31.633</u>

Næsten al kutter og sej anvendes til filétskæring. Torsken anvendes dels til filétskæring, dels til saltning, eventuelt først efter filétskæring. I 1967 og 1968 var prisen på frosne filéter for-

x) foreløbige tal

holdsvis lav, og som følge heraf gik i disse år en større del af torsken til saltning. I 1969 har priserne på frossen filét igen været stigende, hvorfor denne produktion er øget stærkt, medens produktionen af saltfisk er faldet, jfr. nedenstående tabel.

Produktion af hjemmefiskeriets fangster

<u>tons</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Frosne fileter	2.939	3.624	7.658
Saltede fileter	-	468	803
Saltfisk	2.000	4.200	2.698
Andet	.	1.150	2.906

Foruden den filétproduktion, der finder sted i land, foregår der nu en betydelig produktion af frosne fileter ombord i 4 fabrikstrawlere, hvoraf 2 er anskaffet i 1969 og 1 i 1968, medens en fjerde mindre fabrikstrawler har været i drift i nogle år. Enkelte af de større stållineskibe producerer ligeledes mindre filéter om bord. I nedenstående tabel er der givet en oversigt over den samlede færøske produktion af frosne fileter de sidste 3 år.

Samlet produktion af frosne fileter

<u>tons</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
I land	2.939	3.624	7.658
På skibe	1.143	698	4.705
I alt	4.082	4.322	12.363

Som det fremgår af tabellen, er filétproduktionen i 1969 tredoblet i forhold til de 2 foregående år, og en yderligere forøgelse må ventes i 1970, hvor de 3 nye fabrikstrawlere vil fiske hele året, ligesom flere skibe vil blive indsat i hjemmefiskeriet.

Den filétproduktion, der finder sted på Nordafars filétfabrik i Færingehavn på Grønland, hvortil færøske fiskere indhandler, medregnes ikke i den færøske produktion og eksport. Fabrikkens produktion er nedadgående. Den har i 1969 kun produceret 803 tons frosne fileter mod 2.155 tons i 1968 og 2.752 tons i 1967. Årsagen til ned-

-----
x) foreløbige tal

gangen er dels, at der i 1969 deltog færre både i dette fiskeri, dels store isvanskeligheder.

Sildefangsten undergår for tiden en stærk udvikling på Færøerne. Indtil for ca. 5 år siden foregik sildefiskeriet alene som garnfiskeri fra en række ældre træskibe, og hele fangsten - bortset fra den andel, der anvendtes til agn. - blev saltet i tønder ombord. Denne form for sildefangst er i stærk tilbagegang og er i 1969 næsten helt forsvundet.

I stedet for er der i slutningen af 1964 påbegyndt et omfattende fiskeri af sild hovedsagelig til industriformål. Dette fiskeri finder sted fra de såkaldte kraftblokskibe. Ved hjælp af asdic-instrumenter lokaliseres større sildestimer, der derefter hurtigt indfanges ved brug af ringnot og kraftblok. Desuden er der i slutningen af 1968 påbegyndt trawling efter industrifisk med en række mindre ståltrawlere på 150-200 BRT. I dette fiskeri af sild og industrifisk har i 1969 deltaget i alt 17 kraftblokskibe og 7 trawlere, der tilsammen har fanget i alt 64.500 tons sild. I fjor deltog 15 skibe, der i alt fangede 66.785 tons. Årsagen til nedgangen i fangsterne til trods for, at flere skibe har deltaget, er navnlig, at sildefiskeriet nord for Færøerne fuldstændig svigtede i 1969. Næsten al sild og industrifisk er derfor fanget i Nordøen.

Hovedparten af silden og al industrifisken landes uforarbejdet til industribrug (produktion af sildeolie og -mel), men en mindre del ises i kasser eller køles i tanke ombord og landes til forædling under forskellig form (filétering, frysning eller krydring).

Som følge af at en del af fangstpladserne er beliggende langt væk, er en del af fangsterne landet uden for Færøerne. Omstændende er givet en oversigt over de samlede fangster de sidste 5 år fordelt efter, hvor fangsterne er landet.

Samlet fangst af sild og industrifisk fordelt efter landingspladser
 (hel urensset fisk)

<u>tons</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969 x)</u>
<u>Landingssted</u>					
Færøerne:					
Kraftblokskibe ^{xx)}	16.293	34.514	42.437	52.305	48.030
Garnskibe	13.219	14.303	5.542	2.672	430
Fjordsild	39	70	338	482	2.375
Færøerne i alt	29.551	48.887	48.317	55.459	50.835
Danmark	4.850	6.835	20.572	11.052	13.135
Norge	-	1.151	34	386	-
Island	218	4.731	331	-	-
Storbritanien	-	-	1.093	2.963	3.275
Andre lande	-	-	525	79	-
I alt	34.619	61.604	70.872	69.939	67.245

De store stigninger i de samlede sildefangster på Færøerne siden 1965 dækker således over et fald i garnskibenes fangst fra 13.000 tons i 1965 til 430 tons i 1969 og en stigning i kraftblokskibenes fangster fra ca. 21.000 tons i 1965 til ca. 65.000 tons i 1969.

Foruden de 50.835 tons sild, som i 1969 er landet på Færøerne af færøske skibe, er der også landet visse mængder fra udenlandske skibe, omend væsentlig mindre end i 1968. Til gengæld har færøske skibe i slutningen af 1969 indkøbt godt 3.000 tons sild i skotske havne hovedsagelig til saltning ombord.

På Færøerne landet sild og industrifisk
 (hel urensset fisk)

<u>tons</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969 x)</u>
Af færøske skibe	29.551	48.887	48.317	55.459	50.835
" danske "	-	412	-	7.137	3.215
" islandske "	-	-	9.877	16.105	2.298
Indkøbt i Skotland	-	-	-	-	3.185
I alt	29.551	49.299	58.194	78.701	59.533

Den mængde sild og industrifisk, der i 1969 har været til rå-

x) foreløbige tal. xx) inclusive trawlere.

dighed for den færøske produktion, er således ca. 19.000 tons mindre end i 1968, hvilket næsten udelukkende skyldes nedgangen i landinger fra danske og islandske skibe. Fangsterne er anvendt som angivet i nedenstående tabel.

På Færøerne landet sild og industrifisk fordelt efter anvendelse
(hel urensset fisk)

<u>tons</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Til saltning	13.219	14.303	5.542	3.350	6.855
" industribrug	13.481	32.441	50.172	72.232	50.121
" frysning, forædling m. v.	2.851	2.555	2.480	3.119	2.557
Ialt	<u>29.551</u>	<u>49.299</u>	<u>58.194</u>	<u>78.701</u>	<u>59.533</u>

De til frysning og forædling landede sildemængder er ikke undergået større ændringer de sidste 5 år.

Tilgangen af industrisild og -fisk til de 4 sildeolie- og sildemelsfabrikker er i 1969 faldet til samme niveau som i 1967. Derimod er der i 1969 påny en stigning i de mængder, der er anvendt til saltning. Dette skyldes navnlig sildekøbene i Skotland.

De i foranstående tabel angivne tilførsler af sild og industrifisk har dannet grundlag for den i nedenstående tabel angivne produktion.

<u>tons</u>	<u>Produktion af den på Færøerne landede sild og industrifisk</u>				
	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Sildemel	2.184	6.057	10.239	14.304	10.155
Sildeolie	1.580	3.891	5.596	7.049	3.667
Saltsild	9.033	9.816	4.398	3.613	5.951
Kryddersild	781	861	485	795	625
Sildefilé	-	159	458	751	379

Når produktionen af sildeolie fra 1968 til 1969 er faldet stærkere end produktionen af sildemel, skyldes det de stigende tilførsler af industrifisk, hvoraf der ikke udvindes olie. Af de samlede tilførsler i 1969 på ca. 50.000 tons af sild og fisk til industriformål udgjorde industrifisken ca. 18.000 tons.
^{x)} foreløbige tal

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

A. Eksport

Færøernes samlede eksport har efter en foreløbig opgørelse indbragt ca. 185 mill. kr. i 1969 mod 154,1 mill. kr. i 1968.

Den samlede eksport fra Færøerne

		Index 1956=100
1956	93,0 mill. kr.	100
1963	132,9 mill. kr.	143
1964	132,9 mill. kr.	143
1965	172,3 mill. kr.	185
1966	149,7 mill. kr.	161
1967	177,8 mill. kr.	191
1968	154,1 mill. kr.	166
1969 ^{x)}	185,0 mill. kr.	199

Forøgelsen af eksportværdien med ca. 30 mill. kr. eller ca. 20% er ensbetydende med en reel eksportfremgang, da værdien af lagerbeholdningerne er omtrent den samme ved årets begyndelse og slutning.

Lagerbeholdninger

	pr. 31/12 1968 tons	pr. 31/12 1969 ^{x)} tons
Saltfisk	5.393	3.500
Klipfisk	1.334	-
Saltsild	672	3.300
Frossen filét	882	1.650
Sildemel	2.127	450
Sildeolie	696	1.550

Værdien af de samlede lagre ved udgangen af 1968 og 1969 er anslået i omstående tabel.

x) foreløbige tal

<u>mill. kr.</u>	<u>Anslået lagerværdi</u>	
	<u>31/12 1968</u>	<u>31/12 1969^{x)}</u>
Saltfisk	12,9	8,8
Klipfisk	4,3	-
Saltsild	1,5	6,6
Filét	2,7	5,0
Sildemel	2,1	0,5
Sildeolie	0,5	1,2
Andre fiskevarer	<u>2,2</u>	<u>4,0</u>
Ialt	<u>26,3</u>	<u>26,1</u>

Udviklingen i eksporten af de forskellige hovedprodukter fremgår af nedenstående tabel.

<u>mill. kr.</u>	<u>Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper</u>				
	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Saltfisk	77,7	57,8	77,1	63,5	68,1
Saltfiskefilét	-	-	-	1,7	1,9
Klipfisk	21,2	11,3	13,0	12,3	5,7
Fiskefilét	11,9	12,8	14,0	14,7	43,8
Isfisk	17,4	15,6	10,6	7,1	3,2
Saltsild	17,7	18,7	14,4	8,2	8,1
Kryddersild	0,2	1,1	2,1	1,0	1,5
Fersk sild og fisk	2,8	3,3	5,6	7,8	15,4
Sildefilét	-	0,3	0,2	1,0	2,6
Sildeolie	1,8	2,3	6,2	4,2	2,6
Sildemel	2,5	6,6	12,7	14,6	16,7
Sildehaj	6,7	3,3	3,4	2,9	3,6
Helleflynder	1,0	1,0	1,0	1,8	2,0
Hellefisk	-	-	-	-	0,7
Laks	0,6	-	1,0	4,0	3,7
Fiskemel	0,6	0,5	0,2	0,6	0,7
Levertran	0,8	0,5	0,4	0,3	0,2
Fiskeaffald	0,8	1,9	1,3	1,2	2,7
Andre fiskevarer	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Minkskind	1,4	1,1	1,1	0,7	0,1
Uldvarer	0,6	0,6	0,7	0,9	0,7
Skibe	5,3	10,4	12,1	5,0	-
Andre varer	0,9	0,4	0,5	0,4	0,8
Samlet eksport	172,3	149,7	177,8	154,1	185,0

x) foreløbige tal

I nedenstående tabel er for årene 1965-69 foretaget en sammenligning af de eksporterede mængder af nogle af de vigtigste eksportartikler.

<u>tons</u>	<u>Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper</u>				
	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Saltfisk	30.471	22.266	29.409	24.140	25.318
Klipfisk	5.059	2.190	2.809	2.786	1.716
Filét	3.184	3.468	4.119	4.330	11.659
Sildemel	1.738	5.028	10.712	12.779	11.846
Sildeolie	1.510	2.399	6.683	6.828	2.394
Fersk sild	5.501	9.203	23.038	14.480	16.410
Saltsild	10.204	9.287	6.878	4.159	3.326

Udviklingen i de gennemsnitlige eksportpriser for de ovennævnte eksportvarer fremgår af nedenstående tabel.

<u>kr. pr. ton</u>	<u>De gennemsnitlige eksportpriser</u>				
	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969^{x)}</u>
Saltfisk	2.549	2.597	2.622	2.629	2.689
Klipfisk	4.191	5.134	4.632	4.422	3.299
Filét	3.737	3.691	3.396	3.386	3.750
Sildemel	1.413	1.306	1.186	1.143	1.412
Sildeolie	1.209	966	922	621	916
Fersk sild	517	353	230	538	939
Saltsild	1.736	2.016	2.098	1.962	2.429

Opgangen i eksporten på ca. 30 mill. kr. i 1969 hidrører næsten udelukkende fra eksporten af frossen fiskefilét, der er steget med 29 mill. kr. til ca. 44 mill. kr. og dermed stærkt nærmer sig saltiskeeksporten. Årsagen hertil er først og fremmest en stigning i produktionen såvel på land som på fabriksskibene, jfr. foregående kapitel, men der er tillige tale om en stigning i eksportprisen på godt 10 %. Det må forventes, at eksporten af filéter i 1970 vil blive endnu større, idet der dels er større lagre ved årsskiftet i år, dels vil blive større produktion. Endvidere må priserne forventes fortsat at ville stige, bl. a. fordi den britiske 10 %-told på filéter nu er ophævet, og der er fastsat mindstepriser på et høje-
^{x)} foreløbige tal

re niveau end de hidtidige eksportpriser.

Saltfiskeeksporten er steget med knap 5 mill. kr., hvilket navnlig skyldes eksport af lagre fra i fjer. Mod slutningen af 1969 er saltfiskepriserne steget betydeligt, men dette har ikke nået i væsentlig grad at påvirke den gennemsnitlige eksportpris for hele året.

Klipfiskeeksporten er næsten ophørt som følge af urentable eksportpriser.

Både for sildemel og sildeolie har der været betydelig opgang i priserne (30-50 %). Som følge heraf har eksporten af mel og olie givet samme eksportindtægt som i fjer, uanset at de eksporterede mængder er gået ned.

For fersk sild(heri inkluderet makrel og industrifisk) steg markedsprisen i Danmark meget betydeligt i sidste halvdel af 1969, navnlig for sild til konsum. Da tillige en større andel af fangsterne i år er landet som konsumsild, er eksportværdien fordoblet, uanset at fangstmængderne ikke er steget væsentligt.

Af saltsild er i 1969 eksporteret for samme beløb som i fjer, uanset at de eksporterede mængder er faldet. Mangelen på saltsild har medført en betydelig prisstigning i slutningen af 1969, og da lagrene er store ved årsskiftet, kan en forøgelse af eksportindtægten ventes i 1970.

Som noget nyt er der i 1969 påbegyndt fiskeri af hellefisk (svartkalvi) ved Island. En del fanges af fryseskibene, der eksporterer fisken i hel, frosset tilstand. Eksporten heraf har i 1969 udgjort 0,7 mill. kr. Den øvrige del skæres til filét på de færøske filétfabrikker, og eksporten heraf indgår i den samlede filéteksport.

Isfiskeeksporten er - som det fremgår af omstående tabel - i stadig tilbagegang både til Storbritanien og til Nordafars filétfabrik i Færingshavn på Gronland.

Eksport af isfisk 1967-69

	1967		1968		1969 ^{x)}	
	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.	tons	1000 kr.
Storbritanien	4.785	6.535	2.780	3.521	1.144	1.614
Vesttyskland	317	423	414	535	-	-
Gronland	7.226	3.613	5.272	3.048	2.409	1.551
Ialt	12.328	10.571	8.466	7.104	3.553	3.165

Nordafars filétfabrik i Færingshavn på Gronland har af den på Gronland landede isfisk produceret 803 tons filét, der er eksporteret til U. S. A. for 3,1 mill. kr. Herudover er der eksporteret mindre mængder af fiskefars, fiskemel og saltfiskefiléter. Nordafars eksport medregnes ikke i Færøernes eksport.

Værdien af Færøernes eksport i de senere år fordelt efter lande og markedsområder fremgår af nedenstående tabel.

Værdien af Færøernes eksport efter hovedmarkeder

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>
Danmark	19.398	18.509	17.195	23.779
Gronland	4.477	5.752	3.613	3.048
Norge	21.335	14.284	7.247	9.200
Sverige	10.699	14.230	11.661	7.935
England	15.531	15.412	16.319	20.587
Portugal	-	-	4.634	2.966
Øvrige EFTA-lande ^{xx)}	47	-	1.031	-
EFTA ialt	71.487 (42%)	68.187 (46%)	61.700 (35%)	67.515 (44%)
Italien	33.468	23.856	38.957	21.333
Grækenland	12.569	8.371	6.868	12.380
Vesttyskland	4.096	1.446	1.567	1.610
Øvrige EEC-lande	1.921	4.178	6.707	4.169
EEC ialt	52.054 (30%)	37.851 (25%)	54.099 (30%)	39.492 (26%)
Spanien	22.715	17.881	28.029	26.383
Brasilien	15.467	7.914	9.380	7.968
Østlande incl. Sovjet	4.808	2.594	3.455	5.292
U. S. A.	5.520	9.324	10.043	7.398
Øvrige lande	288	5.901 ^{xxx)}	11.104 ^{xxxx)}	62
Tredielande ialt	48.798 (28%)	43.614 (29%)	62.011 (35%)	47.103 (30%)
Tilsammen	172.339 (100%)	149.652 (100%)	177.810 (100%)	154.110 (100%)

x) Foreløbige tal. xx) Inclusive Finland.

xxx) Heraf 5,3 mill. kr. for salg af to brugte stållineskibe til Canada.

xxxx) Heraf 11,0 mill. kr. for salg af et brugt passagerskib til Chile.

Stigningen i eksporten til EFTA-landene fra 1967 til 1968 skyldes navnlig eksport af et på Færøerne bygget fragtskib til Danmark samt en stor forøgelse af sildemelseksporten til England. Nedgangen i eksporten til EEC-landene skyldes navnlig mindre saltfiskeeksport til Italien.

<u>Hovedprodukterne i fiskeeksporten i 1968 fordelt på aftagerlande</u>							
<u>1.000 kr.</u>	<u>Saltfisk</u>	<u>Klipfisk</u>	<u>Filet</u>	<u>Saltsild</u>	<u>Sildemel</u>	<u>Sildeolie</u>	<u>Ialt</u>
Danmark	252	20	75	936	1.448	133	2.894
Norge	6.990	-	-	-	-	344	7.334
Sverige	1	-	1.135	5.024	1.532	-	7.692
England	1.436	-	3.940	-	8.456	1.323	15.655
Øvrige EFTA-lande ^{x)}	2.966	-	-	-	-	-	2.966
EFTA ialt	11.645	20	5.150	5.960	11.436	2.300	36.541
Italien	16.895	-	-	-	-	-	18.470
Grækenland	12.380	-	-	-	-	-	12.380
Belgien	-	-	-	-	580	-	580
Holland	-	-	-	-	-	1.325	1.325
Øvrige EEC-lande	500	-	792	125	1.136	616	3.265
EEC ialt	29.775	-	792	125	1.716	1.941	36.020
Spanien	22.052	4.331	-	-	-	-	26.383
Brasilien	-	7.968	-	-	-	-	7.968
Østlande incl. Sovjet	-	-	1.323	2.074	1.452	-	4.849
U. S. A.	-	-	7.398	-	-	-	7.398
Øvrige lande	-	-	-	-	-	-	-
Tredielande ialt	22.052	12.299	8.721	2.074	1.452	-	46.598
Tilsammen	63.472	12.319	14.663	8.159	14.604	4.241	119.159

x) inclusive Finland.

Som det fremgår af tabellen, går godt halvdelen af saltfiskeeksporten til EEC-lande, næsten al klipfisk til tredielande og storstedelen af saltsild til EFTA-lande. Knap 60 % af fileteksperten går til tredielande, navnlig U. S. A., og langt hovedparten af sildemel- og sildeolie-eksporten går til EFTA-lande.

B. Import

Færøernes samlede vareimport, der i 1968 androg 211,3 mill. kr., hidrører hovedsagelig fra Danmark og de øvrige EFTA-lande.

Importen fra disse lande androg således i 1968 91% af den samlede import mod 92% i 1967 og 91% i 1966.

Importen fordelt på lande

<u>1.000 kr.</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>
Danmark	87.668	103.249	128.230	136.676	134.654	132.646
Norge	19.017	18.140	11.440	12.435	10.575	31.875
Sverige	7.410	8.210	12.347	10.320	9.305	10.347
England	13.053	12.356	14.526	17.007	16.287	15.661
Øvrige EFTA-lande ^{x)}	391	659	838	866	1.167	1.024
EFTA i alt	127.539	142.614	167.381	177.304	171.988	191.553
EEC i alt	5.829	6.724	6.843	11.228	5.640	7.011
Tredielande	5.004	12.521	8.100	6.770	8.684	12.724
Tilsammen	138.372	161.859	182.324	195.302	186.312	211.288

Fra 1967 til 1968 steg importen med ca. 25 mill. kr. Heraf hidrører ca. 20 mill. kr. fra import af skibe, navnlig fra Norge.

Danmarks andel i den samlede import udgjorde i 1968 63% mod 72% i 1967. EEC's andel i den samlede import udgjorde godt 3% eller omrent det samme som i 1965 og 1967. Når importen fra EEC i 1966 var dobbelt så stor, skyldes det importen af trawleren "Kap Farvel" fra Tyskland.

Importens fordeling på de enkelte varegrupper fremgår af omstændende tabel.

Ved bedømmelsen af tallene må det tages i betragtning, at de betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke medregnes i importen.

x) inclusive Finland

Importen fordelt på varegrupper

<u>Mill. kr.</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>
Konsumfisk og agn	0,8	0,9	2,4	1,3	0,2	2,5
Fodevarer iovrigt	25,4	26,1	28,6	30,7	31,0	32,9
Drikkevarer og tobak	3,0 ✓	3,3	4,3	4,3	4,8	5,0
Foderstoffer	1,5	1,6	2,3	2,9	2,7	2,6
Tommer	4,6	4,7	8,0	6,6	5,3	5,3
Salt	2,2	1,7	2,3	1,4	2,2	2,2
Industrisild og fisk	-	-	-	-	2,0	2,3
Andre råstoffer ...	0,5	0,6	0,6	0,6	0,8	0,8
Bændselsstoffer ..	11,2	11,5	13,1	13,5	16,3	19,3
Andre olier og fedtstoffer	1,7	1,9	2,0	1,8	1,8	1,9
Farvestoffer	1,6	1,9	1,9	2,1	2,2	2,5
Kosmetik og vaske-midler	1,8 ✓	2,2	2,3	2,8	3,1	3,0
Andre kemiske varer	3,4	4,1	4,8	5,3	5,8	6,4
Træ, bearbejdet ...	3,3	3,9	4,8	5,7	4,9	4,5
Papir og pap	3,0	3,5	4,5	4,9	4,5	5,3
Tovværk	3,6	5,0	4,5	5,5	4,8	3,3
Tekstilvarer	3,8	4,1	4,8	4,7	5,2	4,8
Cement	2,1	2,2	2,5	2,3	2,6	2,7
Jern og stål	3,0	4,1	5,5	4,5	4,1	4,5
Metalvarer	5,7	7,0	8,3	8,6	8,7	9,2
Andre mineraler, gummi	3,2	3,4	4,9	4,5	4,7	4,7
Maskiner	10,4	14,0	22,9	22,9	20,5	16,6
Elektrisk udstyr ..	7,9	9,2	10,8	11,4	11,6	11,4
Skibe og både	11,9	16,8	3,0	9,2	0,5	20,9
Andre transportmidler	3,8	5,1	6,6	8,1	7,7	7,7
Varme, sanitet og el	2,1	2,4	3,3	3,4	2,8	3,1
Mobler	2,4	3,3	4,2	4,6	4,7	4,8
Beklædning og fodtøj	7,1 ✓	8,5	8,5	9,8	9,4	8,8
Bøger	0,8	1,0	0,8	1,3	1,1	1,6
Diverse	6,6	7,8	9,8	10,6	10,3	10,7
Ialt	<u>138,4</u>	<u>161,8</u>	<u>182,3</u>	<u>195,3</u>	<u>186,3</u>	<u>211,3</u>

Som det fremgår af tabellen, er importen af skibe meget stærkt svingende fra år til år og afgorende for bevægelserne i den samlede im-

port. I øvrigt ses det, at importen af typiske byggematerialer - tommer, træ, jern, stål og andre mineraler, varme-, sanitet- og elartikler - samt maskiner har været størst i 1965-66. Importen af de mere forbrugsprægede varer er derimod i det store og hele stedse jævnt stigende. Importen af agn og sild og industrifisk er i 1968 i alt knap 5 mill. kr. mod 1-2 mill. kr. de foregående år.

For 1969 foreligger kun oplysning om importen i 1. halvår, der har andraget ca. 111,4 mill. kr. mod ca. 83,8 mill. kr. i 1. halvår af 1968.

Handelsbalancen for 1968 viste et underskud på 57,2 mill. kr. En oversigt over handelsbalancen i de senere år er givet i følgende tabel.

<u>Mill. kr.</u>	<u>Færøernes handelsbalance</u>		
	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>	<u>Handelsbalance</u>
1956	93,0	82,0	11,0
1963	132,9	138,4	÷ 5,5
1964	132,9	161,9	÷29,0
1965	172,3	182,3	÷10,0
1966	149,7	195,3	÷45,6
1967	177,8	186,3	÷ 8,5
1968	154,1	211,3	÷57,2
1969 (1.halvår)	66,2	111,4	÷45,2

De store udsving i handelsbalancen fra år til år skyldes navnlig, at importen af fiskeskibe varierer ret stort, og at lagerbeholdningerne ved årsskiftet viser store forskydninger fra år til år.

Handelsbalancen for hele 1969 må forventes ikke at blive væsentlig ringere, end tallet for 1. halvår udviser, selvom der i 2. halvår er importeret fiskeskibe for op imod en snes mill. kr., idet eksporten i 2. halvår af 1969 er vokset betydeligt.

FISKERFLÅDEN

Den samlede færøske flåde af skibe over 20 BRT bestod ved udgangen af 1969 af i alt 216 skibe på tilsammen 45.314 BRT.

Den samlede færøske skibsflåde

		<u>pr. 31/12-1968</u>		<u>pr. 31/12-1969</u>
	<u>Antal</u>	<u>Tonnage (BRT)</u>	<u>Antal</u>	<u>Tonnage (BRT)</u>
Fiskeskibe	162	32.684	174	37.664
Passagerskibe	11	2.024	12	2.173
Fragtskibe	16	4.084	17	4.181
Sandskibe	9	777	10	983
Olieskib	1	86	1	86
Forsøgsskib	1	138	1	138
Hvalfangarskib	1	387	0	0
Lystfartøj	1	89	1	89
	<u>202</u>	<u>40.269</u>	<u>216</u>	<u>45.314</u>

I forhold til 1968 er der tale om en nettoforøgelse på 14 skibe og godt 5000 BRT, hvilket dækker over en tilgang på 20 skibe og godt 6000 BRT og en afgang på 6 skibe og godt 1000 BRT, jfr. nedenstående specifikationer.

Tilgang af fartøjer i 1969

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>BRT</u>	<u>Art</u>	<u>Byggested</u>
Borgarin	1969	242	fryseskib	Norge
Grunnabarð	1960	46	træfiskeskib	Danmark
Gullfinnur	1969	576	kraftblokskib	Skála
Hans Erik	1969	426	lineskib	Skála
Hvítaness	1969	248	fryseskib	Tórshavn
Norðaldan	1969	445	lineskib	Skála
Norðbúgvín	1969	609	lineskib	Norge
Norðhav	1965	187	trawler	Østtyskland
Sandur	1957	236	sandbåd	Danmark
Smaragd	1967	187	trawler	Østtyskland
Sporið	1967	153	trawler	Østtyskland
Stapin	1969	108	lineskib	Vestmanna
Stella Karina	1969	834	trawler	Norge
Sundaferjan	1954	149	passagerskib	Danmark
Tim	1921	79	sandbåd	Danmark
Vestmenningur II	1969	274	kraftblokskib	Norge
Vesturvarði	1969	190	fryseskib	Norge
Vesturvón	1969	834	trawler	Norge
Vónin	1967	187	trawler	Østtyskland
Silverø	1960	47	træfiskeskib	Danmark
<u>Ialt 20 skibe</u>		<u>6.057 BRT</u>		

Af tilgangen er 11 skibe på i alt ca. 4.300 BRT – eller 80% af tonnagen – nybygninger, alle stålfiskeskibe, hvoraf 5 er bygget på Færøerne og 6 i Norge. 9 skibe er købt brugt, alle i Danmark, heraf 4 ret nye ståltrawlere, bygget i Østtyskland, 2 mindre træfiskekuttere, 2 sandbåde samt en af Svendborg-Taasinge overfartens færger, der nu går som bilfærge i sundet mellem Streymoy og Eysturoy.

I 1969 er følgende skibe udgået af skibsregistret

<u>Navn</u>	<u>Byggeår</u>	<u>BRT</u>	<u>Art</u>	<u>Årsag</u>
Heykur	1939	387	hvalfanger	solgt
Maritana	1886	114	træfiskeskib	på land
Pilot	1883	109	sandskib	sænket
Polarstjørnan	1926	137	træfiskeskib	forlist
Polo	1921	208	fragtskib	sænket
Selnes	1911	59	træfiskeskib	sænket
<u>I alt 6 skibe</u>		<u>1.014 BRT</u>		

Herudover er et stållineskib og en ældre træfiskekutter omregistreret til fragtskibe. Passagerskibet "Tjaldur" er i årets løb solgt til ophugning, men da det var indregistreret i Panama, har det ikke været medregnet til den færøske skibsflåde.

Af den samlede flåde er pr. 31. december 1969 oplagt 7 skibe på tilsammen 868 BRT.

Udviklingen i den færøske skibsflådes samlede tonnage i de sidste 10 år har været således:

Den samlede færøske skibsflåde 1960-1969

<u>BRT</u>	<u>Tonnage pr. 1. jan.</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Tonnage pr. 31. dec.</u>
1960	33.970	3.198	1.171	35.997
1961	35.997	5.350	1.469	39.878
1962	39.878	2.793	2.284	40.387
1963	40.387	3.303	2.451	41.239
1964	41.239	3.957	1.218	43.977
1965	43.977	1.888	4.396	41.469
1966	41.469	1.396	2.036	40.829
1967	40.829	1.499	4.250	38.078
1968	38.078	2.969	778	40.269
1969	40.269	6.061 ^{x)}	1.016 ^{xx)}	45.314

^{x)} heraf 4 BRT som ommåling. ^{xx)} heraf 2 BRT som ommåling.

Såvel tilgangen i tonnage som den samlede nettostigning i tonnagen var i 1969 den største årlige stigning i de sidste 10 år. Stigningen falder næsten udelukkende på fiskerflåden. Til belysning af dennes stærke udbygning er i nedenstående tabel givet en oversigt over antallet af fiskeskibe i hver kategori, dens bruttotonnage og dens vejede gennemsnitsalder - d. v. s. alder pr. ton - ved udgangen af de 3 sidste år.

	Fiskerflåden fordelt efter art											
	Antal			Bruttotonns			Vejet gennemsnitsalder i år					
	1967	1968	1969	1967	1968	1969	1967	1968	1969			
<u>Stålskibe:</u>												
Trawlere	10	11	18	7.900	8.734	11.366	11,5	11,3	10,0			
Lineskibe	34	34	36	9.145	9.324	10.410	6,4	6,9	6,8			
Kraftblokskibe	14	15	17	4.421	4.609	5.459	5,4	6,0	6,0			
Fryseskibe	6	6	9	1.992	1.992	2.672	5,1	6,1	5,6			
Ialt	64	66	80	23.458	24.659	29.907	7,8	8,2	7,8			
<u>Træskibe:</u>												
Trawlere	-	-	2	-	-	334	-	-	40,5			
Lineskibe	68	68	67	4.606	4.610	4.395	40,9	42,9	41,2			
Andre	26	24	20	3.315	3.071	2.561	63,4	62,9	65,1			
Ialt	94	92	89	7.921	7.681	7.290	50,3	51,0	49,6			
<u>Oplagtskibe</u>												
	6	4	5	542	344	467	73,1	68,5	78,8			
<u>Fiskeskibe</u>												
Ialt	164	162	174	31.921	32.684	37.664	19,4	18,9	16,8			

Det er alene stålskibsflåden, der er vokset, nemlig ca. 5.300 tons fra 31/12 1967 til 31/12 1969, medens træskibenes tonnage er faldet med ca. 600 tons.

Inden for stålskibene er der navnlig sket udvikling i trawlereflåden, der på 2 år er vokset fra 10 til 18 skibe. Antallet af de traditionelle saltfisketrawlere er dog ikke steget, men tilgangen består af helt nye typer, dels fabrikstrawlere på 8-900 BRT, der producerer frosne fiskefiléter ombord, dels mindre trawlere på 150-200 BRT beregnet til hjemmefiskeri enten af sild og industrifisk til melfabrikkerne eller af torsk, kuller og fladfisk til filétfabrikkerne.

Pr. 31/3 1969 består trawlerflåden af 4 fabrikstrawlere, 8 saltfisktrawlere og 6 trawlere i hjemmefiskeriet (heraf 1 ombygget tidligere saltfisketrawler og 1 ombygget tidligere stållineskib). Desuden er 2 træfiskseskibe i 1969 ombygget til trawling i hjemmefiskeriet.

Også antallet af stållineskibe er vokset noget de sidste 2 år uanset, at 1 lineskib er solgt ud af landet og 1 er overgået til trawling. De 4 nye lineskibe er alle store og overdækkede. Pr. 31/12 1969 er herefter 8 af de i alt 36 stållineskibe overdækkede.

Kraftblokskibene, der anvendes til fiskeri med ringnot efter sild og makrel, er forøget med 3 i de 2 år. Af de nu i alt 17 skibe er 5 forsynet med sildetanke, der muliggør, at silden kan landes som konsumsild uden at være iset i kasser.

Antallet af fryseskibe, der anvendes til fiskeri af sildehajer ved New Foundland og laks ved Grønland, er forøget med 50% til 9. Da tilgangen består i forholdsvis mindre skibe, der er bedre egnet til laksefangst, er væksten i tonnagen dog kun 30%. 3 af skibene er overdækkede.

Væksten i den færøske fiskerflåde må antages at ville fortsætte i det kommende år, omend i lidt roligere tempo. Ved årsskiftet er 1 fryseskib, 1 stållineskib og 2 ståltrawlere til hjemmefiskeriet kontraktet eller under bygning på færøske værfter, der tillige har 2 fragtskibe, heraf 1 med fryselast, under bygning. Endvidere er der planer om bygning af en hæktrawler til saltfisk i Norge. Det drejer som om ordrer på i alt ca. 25 mill. kr., heraf 15 mill. kr. for de færøske værfter.

FINANSIERINGEN AF DE NYE SKIBE

De færøske fiskeskibe finansieres normalt med et 10-årigt 1. prioritetslån i Færøernes realkreditinstitut på 50 % af anskaffelsesværdien, et 15-årigt 2. prioritetslån i Danmarks Fiskeribank på 20 % og et tilskudslån fra landskassen på 20 % af værdien. De sidste 10 % er egenkapital. Herudover yder landskassen 4. prioritetslån til dækning af eventuelle kurstab.

For skibe bygget i Norge kan opnås norsk finansiering i form af et af værftet ydet 7-årigt 1. prioritetslån på 70 % af kontraktssummen ved lineskibe og 75 % ved fabrikstrawlere mod landskassegaranti. Hertil yder landskassen tilskudslån på henholdsvis 20 % og 15 %.

Til finansiering af færøske fragtskibe og fragtskibe bygget på færøske værfelter kan der ydes prioritetslån af Danmarks Skibskreditfond.

Færøernes Realkreditinstitut

Instituttet har siden oprettelsen i 1955 udlånt i alt 93,7 mill. kr., og restgælden ved udgangen af 1969 udgjorde 36,8 mill. kr. fordelt på 5 trawlere, 56 lineskibe og 56 útróðrabåde.

Pr.	Instituttets udlån		Instituttets låntagning		
	Antal	Restgæld mill.kr.	Obligationslån mill.kr.	Lovrigt mill.kr.	Ialt mill.kr.
1. april 1956	1	1,5	0	2,0	2,0
1. april 1964	63	35,4	29,4	2,9	32,3
1. april 1965	73	38,6	33,4	2,6	36,0
1. april 1966	89	38,0	33,9	2,1	36,0
1. april 1967	85	31,3	29,8	2,0	31,8
1. april 1968	94	29,5	27,0	2,0	29,0
1. april 1969	106	32,4	29,4	2,0	31,4
1. januar 1970	117	36,8	32,9	2,0	34,9

Den i næstsidste kolonne anførte låntagning er sket dels hos Danmarks Nationalbank, dels hos færøske institutioner.

Realkreditinstituttet udsteder 10-årige obligationer, der er statsgaranterede, senest i henhold til lov nr. 384 af 27. november 1968, hvorved der blev givet hjemmel til i perioden 1969-74 at udstede obligationer med statsgaranti for et beløb af 50 mill. kr.

Af den pr. 1. januar 1970 cirkulerende obligationsmasse på 32,9 mill. kr. indgår de 2,6 mill. kr. i de færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger.

De af instituttet udstedte obligationer er siden 2. november 1967 overtaget til parikurs af Danmarks Nationalbank, men er i tidligere år afsat til de i nedenstående oversigt angivne kurser.

Instituttets obligationssalg m. v. 1959-1969

Serie	Mill. kr.	Nominel rente		Kurser
		% p. a.		
1959/60	1.	10,0	5½	99 1/2-98 3/4
1964/65	6.	8,0	6	91 - 88½
1965/66	7.	5,7	6	86 - 85
1966/67	8.	1,8	6	86 - 85½
1967/68	9.	4,1	6	86 3/4 -100
1968/69	10.	8,0	6	100
1969/70 (til 1/1-70)	11.	10,0	6	100

Instituttets effektive udlånsrente er 6,5 % p. a., medens den effektive rente for de norske skibslån udgør godt 7 % p. a.

Instituttets egenkapital

Reservefonds mill.kr.	Egenkapital iovrigt mill. kr.	Egenkapital i alt mill. kr.	Egenkapital i % af udlån %
1. april 1956	0	3,3	220
1. april 1964	5,1	8,7	39
1. april 1965	6,1	9,5	40
1. april 1966	7,2	9,6	44
1. april 1967	8,9	9,6	59
1. april 1968	11,1	9,6	70
1. april 1969	8,8	14,0	70
1. januar 1970	7,4	15,6	63

Når egenkapitalens procentandel af udlånmassen i de seneste år er stagneret, skyldes det alene den stærke stigning i udlånene, der må ventes at ville fortsætte. Der er således givet tilbuds om lån til et fryseskib, et lineskib samt til 11 mindre dæksbåde og åbne både til brug i hjemmefiskeriet. De skal alle bygges på Færøerne. Endvidere

har instituttet givet tilslagn om lån til ombygning på færøske værfter af 2 kraftblokskibe, der skal have installeret sildetanke til konsumsild, og af 1 lineskib til trawling i hjemmefiskeriet.

Landskassens finansieringsbistand

Som allerede nævnt deltager landskassen i finansieringen af de nye skibe dels med tilskudslån, dels med kurstabslån og endelig ved påtagelse af garantiforpligtelser.

Tilskudslånene ydes rente- og afdragsfrie og skal kun tilbagebetales ved salg ud af landet. De varierer i størrelse og udgør 15 % - 20 % af anskaffelsessummen for skibe bygget i udlandet, 25 % for lineskibe bygget på Færøerne og op til 30 % for færøskbyggede fiskerfaraojer i størrelsen 40-100 BRT til brug i hjemmefiskeriet. I finansåret 1968/69 har landskassen i tilskudslån ydet 2.686.580 kr. mod 1.193.144 kr. i 1967/68. I finansåret 1969/70 vil tilskudslånene blive væsentligt større.

Kurstabslånene spiller ikke nogen større rolle længere, da der for tiden kun lides kurstab på fiskeribankobligationerne. I finansåret 1968/69 er der i kurstabslån kun udbetalt 40.120 kr. mod 82.125 kr. i 1967/68 og 837.666 kr. i 1966/67.

Landskassens garantiforpligtelser for faste lån til fiskeskibe udgjorde pr. 1. april 1969 ca. 27 mill. kr. Det er en stigning på ca. 12 mill. kr. i forhold til året før, hvilket skyldes stigningen i anvendelsen af norsk finansiering. Garantibeløbet må ventes at stige væsentligt i 1969/70. Endvidere garanterer landskassen som regel for byggelån til såvel fiskeskibe som fragtskibe.

Anden finansiering

Om fiskeribankens og skibskreditfondens udlån henvises til oversigten over statens og offentlige danske institutioners udlån i afsnittet om offentlige udgifter m. v.

FISKERIETS RENTABILITET

I de senere år har det færøske økonomiske råd, Búskaparráðið, udarbejdet stærkt differentierede oversigter over fiskeskibenes årlige driftsresultater, foretaget samlede opgørelser af indtægter og udgifter og beregnet gennemsnit for de forskellige skibstyper. Materialet, der alene omfatter fjernfiskeriet, d. v. s. trawlerne, stållineskibene, kraftblokskibene og fryseskibene, foreligger senest for 1968, for hvilket år der i nedenstående tabel er foretaget et sammendrag af de samlede indtægter og udgifter fordelt efter skibs-typer og efter udgifternes art. Kun skibe, der har været i helårs-drift, er medregnet, d. v. s. 9 trawlere, 27 lineskibe, 12 kraft-blokskibe og 5 fryseskibe, ialt 53 skibe.

Fjernfiskeriets samlede driftsresultater 1968

<u>looo kr.</u>	<u>Trawlere</u>	<u>Lineskibe</u>	<u>Kraftblok-skibe</u>	<u>Fryseskibe</u>	<u>Ialt</u>
<u>Bruttoindt.</u>	<u>26.335</u>	<u>28.437</u>	<u>17.276</u>	<u>6.079</u>	<u>78.127</u>
<u>Driftsudgifter:</u>					
Olie	3.166	2.102	1.201	508	6.977
Is og salt	1.299	1.062	165	177	2.703
Agn	-	3.119	-	-	3.119
Fiskeredskaber	2.453	2.640	812	243	6.148
Vedligeholdelse	2.548	2.642	2.042	434	7.666
Hyrer	10.073	11.200	6.099	2.157	29.529
Proviant	1.117	1.486	536	189	3.328
Landingsudgifter	992	1.478	1.071	294	3.835
Forsikring	1.312	1.541	963	314	4.130
Diverse	192	345	296	134	967
Driftsudg. ialt	<u>23.152</u>	<u>27.615</u>	<u>13.185</u>	<u>4.450</u>	<u>68.402</u>
<u>Bruttofortj.</u>	<u>3.183</u>	<u>822</u>	<u>4.091</u>	<u>1.629</u>	<u>9.725</u>
Renter	1.128	1.305	824	357	3.614
Afdrag	2.643	2.439	2.673 ^{x)}	606	8.361
Administration	368	412	305	120	1.205
<u>Nettofortjeneste</u>	<u>÷ 956</u>	<u>÷ 3.334</u>	<u>289</u>	<u>546</u>	<u>÷ 3.455</u>

x) incl. 1,1 mill. kr. i afskrivning på not.

Med en samlet omsætning på 78,1 mill. kr. har de i fjernfiske-riet indsatte skibe haft en bruttofortjeneste på 9,7 mill. kr., hvilket dog ikke har været tilstrækkeligt til dækning af udgifterne til renter, afdrag og administration, således at skibene har givet et samlet nettounderskud på knap 3,5 mill. kr. Dette underskud stammer udelukkende fra trawlerne og lineskibene, d. v. s. de skibe, der fisker saltfisk, medens kraftblokbådene, der fisker sild og industri-fisk, og fryseskibene, der fisker sildehajer og laks, har givet overskud.

Når bortses fra udgiften til hyrer, der alle beregnes som part af fangsten, er for alle fiskeskibene under ét afdrag på lán den største udgiftspost, nemlig ca. 8,4 mill. kr., tæt fulgt af vedligeholdelse (værftsudgifter) med 7,7 mill. kr., olie med 7,0 mill. kr. og fiskeredskaber med 6,1 mill. kr. Specielt for lineskibene var dog udgiften til agn den største udgiftspost.

I omstående tabel er for hvert af årene 1964-68 givet en oversigt over driftsresultaterne i hovedposte for hver af de 4 skibstyper. Da antallet af skibe varierer fra år til år, er der af hensyn til sammenligningen ikke anvendt samlede bindt  gter og udgifter, men gennemsnitstal for samtlige de skibe i hver af de 4 kategorier, som har været i hel  rsdrift. For kraftblok- og fryseskibe foreligger dog ikke opgørelse for 1964. De få skibe, der den gang fandtes af disse typer, er medtaget under lineskibene. For trawlers vedkommende indgår fra og med 167 en fabrikstrawler i materialet, medens alle andre trawlere er traditionelle saltfisk-trawlere. Det antal dage skibene gennemsnitlig har været i   en i løbet af det pågældende år fremg  r af tabellen pag. 33.

Fjernfiskeriets gennemsnitlige driftsresultater 1964-68

<u>Beløb i 1000 kr.</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>
Trawlere:					
Antal skibe	<u>12</u>	<u>10</u>	<u>10</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
Gn. snit pr. skib:					
Bruttoindtægt	2.402	2.965	2.583	2.891	2.926
Hyreudgifter	862	1.142	940	1.149	1.119
Andre driftsudg.	<u>1.173</u>	<u>1.287</u>	<u>1.261</u>	<u>1.307</u>	<u>1.453</u>
Bruttofortjeneste	367	536	382	435	354
Rnt., afdr. og adm.	<u>390</u>	<u>506</u>	<u>507</u>	<u>503</u>	<u>460</u>
Nettofortjeneste	<u>÷23</u>	<u>30</u>	<u>÷125</u>	<u>÷ 68</u>	<u>÷ 106</u>
Lineskibe:					
Antal skibe	<u>35</u>	<u>37</u>	<u>29</u>	<u>30</u>	<u>27</u>
Gn. snit pr. skib:					
Bruttoindtægt	1.245	1.321	1.322	1.204	1.053
Hyreudgifter	487	551	559	511	415
Andre driftsudg.	<u>604</u>	<u>598</u>	<u>599</u>	<u>583</u>	<u>608</u>
Bruttofortjeneste	154	172	164	110	30
Rnt., afdr. og adm.	<u>159</u>	<u>158</u>	<u>153</u>	<u>154</u>	<u>154</u>
Nettofortjeneste	<u>÷ 5</u>	<u>14</u>	<u>11</u>	<u>÷ 44</u>	<u>÷ 124</u>
Kraftblokskibe:					
Antal skibe	<u>—</u>	<u>6</u>	<u>13</u>	<u>13</u>	<u>12</u>
Gn. snit pr. skib:					
Bruttoindtægt	<u>—</u>	<u>1.130</u>	<u>1.248</u>	<u>1.128</u>	<u>1.440</u>
Hyreudgifter	<u>—</u>	<u>390</u>	<u>430</u>	<u>386</u>	<u>508</u>
Andre driftsudg.	<u>—</u>	<u>533</u>	<u>543</u>	<u>490</u>	<u>591</u>
Bruttofortjeneste	<u>—</u>	<u>207</u>	<u>275</u>	<u>252</u>	<u>341</u>
Rnt., afdr. og adm. ^{x)}	<u>—</u>	<u>177</u>	<u>231</u>	<u>325</u>	<u>317</u>
Nettofortjeneste	<u>—</u>	<u>30</u>	<u>44</u>	<u>÷ 73</u>	<u>24</u>
Fryseskibe:					
Antal skibe	<u>—</u>	<u>8</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>5</u>
Gn. snit pr. skib:					
Bruttoindtægt	<u>—</u>	<u>1.227</u>	<u>1.123</u>	<u>1.264</u>	<u>1.216</u>
Hyreudgifter	<u>—</u>	<u>422</u>	<u>393</u>	<u>487</u>	<u>431</u>
Andre driftsudg.	<u>—</u>	<u>453</u>	<u>421</u>	<u>548</u>	<u>459</u>
Bruttofortjeneste	<u>—</u>	<u>352</u>	<u>309</u>	<u>229</u>	<u>326</u>
Rnt., afdr. og adm.	<u>—</u>	<u>267</u>	<u>217</u>	<u>215</u>	<u>217</u>
Nettofortjeneste	<u>—</u>	<u>85</u>	<u>92</u>	<u>14</u>	<u>109</u>

x) incl afskrivning på not.

Af tabellen fremgår, at trawlerne både i 1966 og 1968 har haft store underskud. I 1966 skyldtes det dårlige fangstresultater, medens det i 1968 skyldtes stigende driftsudgifter. For lineskibenes vedkommende er 1968 langt det ringeste år i 5-års perioden. Dette skyldes ikke driftsudgifterne, der er næsten uændrede gennem hele perioden, men lave bruttoindtægter, hovedsagelig som følge af mindre fangster.

Kraftblokskibene har haft underskud i 1967 hovedsagelig som følge af øgede udgifter til afskrivning på not, men har ellers klaret sig pænt. Bedst er det gået for fryseskibene, der har haft større overskud, undtagen i 1967, hvor driftsudgifterne var særlig store.

De anførte tal er som nævnt kun gennemsnitstal og de virkelige tal varierer stærkt fra skib til skib inden for alle kategorier. Til illustration heraf kan nævnes, at nettofortjenesten i 1968 for trawlerne varierede fra + 340.000 kr. for den bedste til ÷ 627.000 for den dårligste. Lineskibenes nettofortjenester varierede i 1968 mellem + 34.000 kr. og ÷ 358.000 kr., kraftblokskibenes mellem + 271.000 kr. og ÷ 250.000 kr. og fryseskibenes mellem + 362.000 kr. og ÷ 40.000 kr.

Búskaparráðið har endvidere i de senere år opgjort de gennemsnitlige mandskabshyrer for de forskellige besætningskategorier ombord i de 4 skibstyper. Alle hyrer er parter af fangstindtægterne, der først fordeles mellem skib og besætning, hvorefter besætningens anpart deles mellem de almindelige fiskere og skibets officerer (foruden skipperen normalt 2 styrmænd og 2 maskinmestre). Delingsnormerne såvel mellem skib og besætning som mellem mandskabet indbyrdes hviler på overenskomster mellem rederforeningen og de forskellige mandskabsorganisationer og varierer stærkt efter fangst-

form (trawl, line, snøre, ringnot o.s.v.) og efter produktionens art (saltfisk, filét, fersk fisk o.s.v.). Herudover yder landskassen via lønudligningsfonden fiskerne en række pristilskud, der ligeledes varierer stærkt efter fiskeriets art.

I nedenstående tabel er for hvert af årene 1964-68 givet en oversigt over den gennemsnitlige årlige hyre en skipper, en 1. styrmand og en fisker i hver af de 4 skibstyper har fået udbetalt. I hyrebetalbene er includeret de nævnte offentlige tilskud, feriepenge m.v.

Gennemsnitlig årlig hyre pr. mand i fjernfiskeriet

<u>Beløb i kr.</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>
<u>Trawlere:</u>					
Antal skibe	12	9	11	10	10
Antal dage i søen	<u>321</u>	<u>294</u>	<u>269</u>	<u>273</u>	<u>293</u>
Gn.snitl. løn for:					
Skipper	82.602	121.954	93.167	101.247	95.053
1. styrmand	41.728	61.272	48.956	52.193	49.722
Fisker	<u>17.110</u>	<u>25.127</u>	<u>21.561</u>	<u>25.509</u>	<u>25.926</u>
<u>Lineskibe:</u>					
Antal skibe	41	39	31	31	27
Antal dage i søen	<u>316</u>	<u>290</u>	<u>287</u>	<u>264</u>	<u>282</u>
Gn.snitl. løn for:					
Skipper	57.356	69.045	68.765	59.946	43.909
1. styrmand	28.486	33.497	33.624	31.651	25.879
Fisker	<u>16.884</u>	<u>19.955</u>	<u>21.267</u>	<u>19.729</u>	<u>18.042</u>
<u>Kraftblokskibe:</u>					
Antal skibe	-	7	14	13	12
Antal dage i søen	-	<u>313</u>	-	-	-
Gn.snitl. løn for:					
Skipper	-	61.070	65.164	63.797	84.883
1. styrmand	-	37.796	40.935	44.419	58.447
Fisker	-	<u>23.435</u>	<u>24.736</u>	<u>27.617</u>	<u>34.926</u>
<u>Fryseskibe:</u>					
Antal skibe	-	7	6	5	5
Antal dage i søen	-	<u>296</u>	<u>267</u>	<u>250</u>	<u>277</u>
Gn.snitl. løn for:					
Skipper	-	69.381	61.691	68.410	67.351
1. styrmand	-	41.904	36.557	40.110	44.252
Fisker	-	<u>25.808</u>	<u>22.900</u>	<u>24.448</u>	<u>28.370</u>

Ved bedømmelsen af tallene må det tages i betragtning, at hyrernes størrelse ikke alene påvirkes af fangsternes størrelse og fiskepriserne, men også af ændringer i fangstformerne, i overenskomsterne og i lovgivningen om de offentlige tilskud.

Af tabellen fremgår, at kraftblokskibene i de senere år har haft de største - og stedse stigende - hyrer, og at såvel trawlerne som fryseskibene ligeledes har haft stigninger for fiskerne, omend noget mindre, medens fiskerne ombord i lineskibene de 2 sidste år har haft betydelig nedgang i de gennemsnitlige hyrer, der ligger langt under hyrerne på de andre 3 skibstyper.

Ligesom for skibenes vedkommende varierer hyrernes størrelse også betydeligt fra skib til skib. Til illustration heraf kan nævnes, at fiskerhyren i 1968 for trawlerne varierede mellem 13.600 kr. og 32.900 kr., for lineskibene mellem 12.300 kr. og 23.900 kr., for kraftblokskibene mellem 26.500 og 46.300 og for fryseskibene mellem 22.200 og 37.800.

Sluttelig skal nævnes, at alle fiskere ombord i fjernfiske-skibe er sikret en pristalsreguleret mindsteløn på for tiden 55,14 kr. pr. dag. Ordningen går ud på, at en fisker, der på en fisketur ikke opnår en gennemsnitlig daglig hyre på for tiden 55,14 kr. for hver dag, turen varer, får udbetalt et tilskud svarende til forskellen mellem denne mindsteløn og den indtjente hyre (incl. eventuelt pristilskud). Udgifterne til mindstelønsordningen afholdes af landskassen gennem lønudligningsfonden. I de foranstående tabeller og hyreangivelser er tilskud i medfør af mindstelønsordningen medregnet.

Lønudligningsfondens udgifter til mindstelønsordningen og til pristilskud til fjernfiskeriet (saltfisk) udgjorde i 1968/69 henholdsvis 2,8 og 1,7 mill. kr. For indeværende finansår vil disse udgifter stige stærkt, idet pristilskudene til saltfisk i februar 1969 blev forhøjet væsentligt. Samtidig blev mindstelønsordningen ændret således, at pristilskudene nu udbetales ud over mindstelønnen.

FISKERNE

Antal forhyrede fiskere fordelt efter hjembygd og sysler

	<u>Fiskere 1968</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Fiskere 1969</u>
Klaksvík	263	94	86	271
Norðoyar íøvrigt	135	25	39	121
<u>Norðoyar ialt</u>	<u>398</u>	<u>119</u>	<u>125</u>	<u>392</u>
Fuglafjørður	80	23	28	75
Runavík-Nes	259	46	102	203
Strendur-Skáli	98	25	41	82
Eysturoy íøvrigt	323	84	94	313
<u>Eysturoy ialt</u>	<u>760</u>	<u>178</u>	<u>265</u>	<u>673</u>
Tórshavn	279	98	111	266
Vestmanna	123	34	30	127
Kollafjørður	35	9	15	29
Streymoy íøvrigt	222	41	79	184
<u>Streymoy ialt</u>	<u>659</u>	<u>182</u>	<u>235</u>	<u>606</u>
Sorvágur	108	20	26	102
Miðvágur	100	21	21	100
Sandavágur	100	7	32	75
Vágar íøvrigt	15	3	3	15
<u>Vágar ialt</u>	<u>323</u>	<u>51</u>	<u>82</u>	<u>292</u>
Sandur	80	5	35	50
Skopun	84	10	29	65
Sandoy íøvrigt	93	13	11	95
<u>Sandoy ialt</u>	<u>257</u>	<u>28</u>	<u>75</u>	<u>210</u>
Tvoroysi	133	25	60	98
Vágur	178	30	55	153
Sumba	78	11	24	65
Suðuroy íøvrigt	197	28	71	154
<u>Suðuroy ialt</u>	<u>586</u>	<u>94</u>	<u>210</u>	<u>470</u>
<u>Færøerne ialt</u>	<u>2.983</u>	<u>652</u>	<u>992</u>	<u>2.643</u>

Foranstående tabel er opgjort på grundlag af Føroya Fiskimannafelags kartotek og omfatter enhver (også skibsførere m.v.), der har været udmonstret i de pågældende år.

Opgørelsen omfatter også deltagere i bådfiskeri ved Grønland, men ikke deltagere i det stærkt stigende hjemmefiskeri ("udroerfiskee-re").

Bådfiskeriet ved Grønland: Der er i 1969 kun drevet bådfiskeri fra Ravns Storø nord og Færingehavn, og antallet af fiskere, der har deltaget i dette fiskeri, er mere end halveret. Fiskeriet er administre-
ret af L/f Grønlandsfelagið, og hele fangsten er leveret som råfisk til filétfabrikken i Færingehavn. Ved råfisk forstås renset, fersk fisk med hoved.

Bådfiskeriet ved Grønland fordelt efter stationer

Station	Produktion i tons							
	Antal både		Antal mænd		Råfisk		Saltfisk	
	1968	1969	1968	1969	1968	1969	1968	1969
Færingehavn	34	25	143	106	3.301	1.558	-	-
Borgshavn	9	-	42	-	-	-	457	-
Kangarssuq	8	-	34	-	-	-	347	-
Ravns Storø nord	16	16	67	62	1.084	851	-	-
Ravns Storø syd	8	-	35	-	-	-	208	-
Grædefjord	14	-	54	-	1.185	-	-	-
I alt	89	41	375	168	5.270	2.409	1.012	-

Bådfiskeriet ved Grønland 1960-69

År	Produktion i tons			
	Antal både	Antal mænd	Råfisk	Saltfisk
1960	115	554	3.969	2.102
1961	94	409	5.022	2.473
1962	138	647	5.940	3.376
1963	120	575	6.460	2.017
1964	85	386	4.938	1.063
1965	76	308	7.039	960
1966	101	401	8.943	1.071
1967	78	323	7.222	1.206
1968	89	375	5.270	1.012
1969	41	168	2.409	-

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal opgøres af Danmarks Statistik ved folketælling, der foretages ca. hvert 5. år, senest pr. 1. april 1966. Herudover opgør landsfolkeregisteret løbende registerfolketallet, der omfatter folkeregistrenes indhold på en bestemt dag, uden hensyn til senere registreringer af tidligere indtrufne begivenheder.

I følgende tabel er folketallene ved folketællingerne i 1950, 1960 og 1966 samt registerfolketallet pr. 1. januar 1970 fordelt på kommunerne efter deres størrelse ved folketællingen i 1966.

<u>Kommuner</u>	<u>Folketal 1950-70</u>							
	1950		1960		1966		1/1 1970	
	indb.	%	indb.	%	indb.	%	indb.	%
Under 200 ib.	3.020	9,5	2.606	7,5	2.339	6,3	2.215	5,8
200 - 499 ib.	3.202	10,1	3.079	8,9	2.909	7,9	2.946	7,6
500 - 999 ib.	9.589	30,2	10.111	29,2	10.318	27,8	10.706	27,8
Vestmanna	1.083	3,4	1.174	3,4	1.186	3,2	1.201	3,1
Fuglafjørður	1.196	3,8	1.271	3,7	1.278	3,4	1.355	3,5
Runavík	1.113	3,5	1.225	3,5	1.422	3,8	1.625	4,2
Vágur	1.786	5,6	1.747	5,1	1.642	4,4	1.570	4,1
Froðba	2.106	6,6	2.042	5,9	2.033	5,5	1.994	5,2
Klaksvík	3.079	9,7	3.894	11,3	4.257	11,5	4.434	11,5
Tórshavn	5.607	17,6	7.447	21,5	9.738	26,2	10.482	27,2
Færøerne i alt	31.781	100,0	34.596	100,0	37.122	100,0	38.528	100,0

Tabellen viser, at folketallet i Tórshavn og Runavík fremdeles stiger stærkere end gennemsnittet. Den relative tilbagegang for de lidt større bygder (500 - 1.000 indb.) er standset. Dette skyldes navnlig, at de fleste bygder i Sundalagið samt Nes, Gøta, Hvalba og Tórshavn udenbys kommuner har øget folketallet væsentligt mere end gennemsnittet. Derimod fortsætter den relative tilbagegang for de mindste bygder (under 500 indb.).

Antallet af husstande udgjorde i 1966 9.669 svarende til et gennemsnit pr. husstand på 3,8 personer mod 4,1 i 1960 og 4,4 i 1950.

Befolkningsens fordeling efter alder

<u>Alder</u>	1960			1966		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
0-4 år	2.019	1.912	3.931	2.202	2.039	4.241
5-9 år	1.870	1.853	3.723	1.996	1.884	3.880
10-14 år	1.931	1.776	3.707	1.833	1.829	3.662
15-19 år	1.632	1.512	3.194	1.903	1.641	3.544
20-39 år	4.675	4.090	8.765	5.105	4.237	9.342
40-59 år	3.868	3.412	7.280	4.182	3.802	7.984
60-69 år	1.074	1.140	2.214	1.240	1.175	2.415
70 år og derover	840	942	1.782	964	1.090	2.054
I alt	17.959	16.637	34.596	19.425	17.697	37.122

Antallet af børn under 15 år udgjorde i 1966 31,8 % af folketallet mod 33,0 % i 1960 og 32,7 % i 1950. Antallet af personer i aldersgruppen 20-40 år udgjorde i 1966 samme procentdel af folketallet som i 1960, medens antallet af personer i alle øvrige aldersgrupper i perioden 1960-66 er steget relativt.

Der er i alle aldersgrupper under 70 år underskud af kvinder. Underskudet er størst i aldersgruppen 20-40 år, hvor der i 1966 var 17 % færre kvinder end mænd mod 12,5 % færre i 1960 og 7,8 % færre i 1950.

I nedenstående tabel er givet oplysninger om hele befolkningsens erhvervsfordeling.

Befolkningsens fordeling efter husstandsoverhovedets erhverv

<u>Erhverv</u>	1950		1960		1966	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>
Fiskeri	11.499	36,2	11.044	31,9	8.950	24,1
Landbrug	1.631	5,1	1.461	4,2	1.178	3,2
Minedrift, stenbrud o.l.)			353	1,0	291	0,8
Fremstillingsvirksomhed)	5.552	17,5	6.292	18,1	6.825	18,4
Off. værker, kloakv. o.l.)			155	0,5	296	0,8
Bygge- og anlægsvirksomhed	2.261	7,1	2.122	6,1	3.984	10,7
Handel og omsætning	3.064	9,6	3.028	8,8	2.902	7,8
Transportvirksomhed	2.846	9,0	3.857	11,2	4.141	11,2
Adm., lib. erhverv, service	1.472	4,6	2.250	6,5	3.436	9,2
Uoplyst	551	1,7	451	1,3	933	2,5
Pensionister o.l.	2.905	9,2	3.583	10,4	4.186	11,3
I alt	31.781	100,0	34.596	100,0	37.122	100,0

I tabellen er hjemmearbejdende husmødre og hjemmeværende børn uden erhverv samt husassistenter o. lign. henregnet til husstands-overhovedets erhverv.

Det ses tydeligt, at der er tendens til, at antallet af personer, der direkte lever af fiskeri, går ned.

I følgende tabel er der på grundlag af landslægens medicinalberetninger givet oplysninger om fødte og døde på Færøerne samt et beregnet fødselsoverskud i årene 1961 - 1969. Tallene er sat i forhold til et beregnet befolkningstal pr. 1. juli i det pågældende år. I antallet af fødte indgår alle levendefødte på Færøerne uanset moderens hjemsted. Antallet af døde omfatter derimod alle døde hjemmehørende på Færøerne, uanset dødsstedet, medens forsvundne ikke er medregnet.

Fødselsoverskudet 1961-1969

År	Levendefødte		Døde		Fødselsoverskud Pr.1.000 indb.
	Antal	Pr.1.000 indb.	Antal	Pr.1.000 indb.	
1961	781	22,3	206	5,9	16,4
1962	799	22,4	234	6,6	15,8
1963	846	23,5	252	7,0	16,5
1964	857	23,5	259	7,1	16,4
1965	886	24,0	275	7,4	16,6
1966	967	26,0	271	7,3	18,7
1967	951	25,3	299	8,0	17,3
1968	882	23,2	278	7,3	15,9
1969 ^{x)}	820	21,4	250	6,5	14,9

x) foreløbige tal

Fødselstallet for 1969 foreligger endnu ikke, men er skønnet på basis af de foreliggende opgørelser for årets 3 første kvartaler sammenholdt med de tilsvarende kvartaler i 1968.

I følgende tabel er redegjort for den gennemsnitlige årlige nettoudvandring i hver af perioderne mellem folketællingerne i 1945 (31/12), 1950 (31/12), 1955 (30/11), 1960 (26/9) og 1966 (1/4).

Den gennemsnitlige årlige nettoudvandring er opgjort som forskellen mellem det gennemsnitlige årlige fødselsoverskud og den gen-

nemsnitlige årlige befolkningstilvækst i hver af perioderne, der tilige er sat i relation til det gennemsnitlige folketal i den pågældende periode. En tilsvarende opgørelse for perioden 1966-69 er foretaget på grundlag af folketællingen pr. 1. april 1966 og registerfolketallet pr. 31. december 1969. Da registerfolketallet ifølge dets opgørelsesmåde ikke er et nøjagtigt udtryk for folketallet, og da fødselsoverskudet for 1969 alene er et foreløbigt tal, er opgørelsen af den gennemsnitlige årlige nettoudvandring for perioden 1966-69 behæftet med nogen usikkerhed.

Nettoudvandringen 1945 - 1969

<u>Periode</u>	Gnsl. årligt fødselsoverskud		Gnsl. årlig befolkningstilvækst		Gnsl. årlig nettoudvandring	
	<u>Antal</u>	<u>Pr. 1.000 indb.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pr. 1.000 indb.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pr. 1.000 indb.</u>
1945-1950	555	18,2	521	17,1	34	1,1
1950-1955	562	17,5	137	4,3	425	13,2
1955-1960	565	16,9	443	13,2	122	3,7
1960-1966	589	16,4	459	12,8	130	3,6
1966-1969	626	16,5	375	9,9	251	6,6

Som det fremgår af tabellen, har den årlige nettoudvandring været stigende i de sidste 15 år. Indenfor de enkelte perioder er der meget store svingninger, idet enkelte år kan vise en særlig stor nettoudvandring.

BOLIGFORHOLD

Samtidig med folketællingen den 1. april 1966 foretages en boligtælling - den første på Færøerne. De foreløbige tal fra denne tælling foreligger nu, og på grundlag deraf er følgende tabeller opstillet.

På Færøerne fandtes pr. 1. april 1966 i alt 8.670 boliger, heraf 2.284 i Tórshavn, 921 i Klaksvík og 5.465 i det øvrige land.

Antallet af boliger, deres art, størrelse og udstyr m.v.

<u>Husets art:</u>	<u>Tórshavn</u>	<u>Klaksvík</u>	<u>Færøerne i øvrigt</u>	<u>I alt</u>	<u>%</u>
Enfamiliehus	1.536	774	5.091	7.401	85
Tofamiliehus	421	108	195	724	8
Trefamiliehus	119	4	6	129	2
Etagejendom m.v.	146	11	4	161	2
Andet og uoplyst	62	24	169	255	3
	<u>I alt</u>	<u>2.284</u>	<u>921</u>	<u>5.465</u>	<u>8.670</u>
<u>Materiale:</u>					
Beton eller sten	1.040	592	2.607	4.239	49
Træ med beklædn.	568	236	1.724	2.528	29
Træ uden beklædn.	513	44	853	1.410	16
Andet og uoplyst	163	49	281	493	6
	<u>I alt</u>	<u>2.284</u>	<u>921</u>	<u>5.465</u>	<u>8.670</u>
<u>Ejerforhold:</u>					
Ejer	1.541	776	4.994	7.311	84
Lejer	549	117	189	855	10
Andet og uoplyst	194	28	282	504	6
	<u>I alt</u>	<u>2.284</u>	<u>921</u>	<u>5.465</u>	<u>8.670</u>
<u>Antal værelser:</u>					
1 værelse	115	2	5	122	1
2 værelser	112	46	48	206	2
3 værelser	168	62	164	394	5
4 værelser	270	129	487	886	10
5 værelser	328	184	772	1.284	15
6 værelser	314	201	774	1.289	15
7 værelser	209	105	747	1.061	12
8 værelser	178	71	589	838	10
9 værelser	84	40	401	525	6
10 eller fl. vær.	142	34	682	858	10
Uoplyst	364	47	796	1.207	14
	<u>I alt</u>	<u>2.284</u>	<u>921</u>	<u>5.465</u>	<u>8.670</u>
				(fortsættes)	

Antallet af boliger, deres art, størrelse og udstyr (fortsat)

	Tórshavn	Klaksvík	Færøerne i øvrigt	Ialt	%
<u>Opvarmning:</u>					
Centralvarme	1.618	649	1.764	4.031	46
Kakkelovn, olie etc.	255	89	1.132	1.476	17
" , fast brændsel	171	102	1.371	1.644	20
Andet og uoplyst	240	81	1.198	1.519	17
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100
<u>Elektricitet:</u>					
Indlagt el	2.164	902	4.935	8.001	92
Ikke indlagt el	10	0	164	174	2
Uoplyst	110	19	366	495	6
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100
<u>Kogeinstallationer:</u>					
E1	1.441	734	2.907	5.082	59
Flaskegas	401	67	497	965	11
Komfur	260	98	1.516	1.874	22
Andet og uoplyst	182	22	545	749	8
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100
<u>Vandforsyning:</u>					
Indlagt vand	2.167	908	5.159	8.234	95
Ikke indl. vand	8	0	23	31	-
Uoplyst	109	13	283	405	5
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100
<u>Toiletforhold:</u>					
Vandskyllet toilet	1.979	865	4.054	6.898	80
Intet vandsk. toilet	185	38	833	1.056	12
Uoplyst	120	18	578	716	8
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100
<u>Septictank:</u>					
Med septictank	1.687	826	3.496	6.009	70
Uden septictank	359	22	947	1.328	15
Uoplyst	238	73	1.022	1.333	15
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100
<u>Afløbsforhold:</u>					
Kloak gennem rør	1.519	456	916	2.891	34
Havet gennem rør	115	59	807	981	11
Åløb	181	272	1.656	2.109	24
Åben grøft	80	45	593	718	8
Uoplyst	389	89	1.493	1.971	23
Ialt	2.284	921	5.465	8.670	100

Af tabellen fremgår, at 85 % af alle boliger er eenfamiliehus og, at 84 % af alle boliger er ejerboliger. Det fremgår endvidere, at boligerne er ret store, idet 78 % af de boliger, hvor værelsesantallet er oplyst, har 5 værelser eller derover. Det ses endvidere, at udstyrssstandarden er høj.

I nedenstående tabel er angivet beboelsestætheden d.v.s. antallet af beboere pr. værelse. Tabellen angiver dels antallet af boliger fordelt efter beboelsestæthed, dels antallet af personer, der bor i hver af de angivne kategorier af boliger.

		Beboelsestætheden							
		Antal beboere pr. værelse							
		Under 1,0-	1,0- 1,9	2,0- 2,9	3,0- 3,9	4,0- 4,9	5,0 el.fl.	Uop-	
<u>Antal boliger</u>								<u>lyst</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn		1162	681	63	11	1	2	364	2284
Bygd		4131	1324	84	1	2	1	843	6386
	<u>Ialt</u>	<u>5293</u>	<u>2005</u>	<u>147</u>	<u>12</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>1207</u>	<u>8670</u>
<u>Antal personer</u>									
Tórshavn		4424	3270	331	71	4	13	1473	9586
Bygd		15440	8064	544	12	12	10	3251	27333
	<u>Ialt</u>	<u>19864</u>	<u>11334</u>	<u>875</u>	<u>83</u>	<u>16</u>	<u>23</u>	<u>4724</u>	<u>36919^{x)}</u>

x) Hertil kommer 203 personer i fælleshusholdninger.

Tabellen viser bl.a., at i 5.293 eller ca. 61 % af alle boliger bor der mindre end 1 person pr. værelse, og at disse boliger bebos af 19.864 personer eller ca. 54 % af befolkningen. Kun i 165 eller ca. 2 % af samtlige boliger bor der 2 personer eller derover pr. værelse, og disse boliger bebos af i alt 997 personer eller knap 3% af hele befolkningen. For Tórshávns vedkommende er befolkningstætheden lidt større end for landet som helhed. Der mangler dog oplysninger om ca. 14% af alle boliger.

Tabellen viser alene beboelsestætheden uden hensyn til boligernes størrelse. En opgørelse over den gennemsnitlige beboelsestæthed i de forskellige boligstørrelser er angivet i omstående tabel, der indenfor hver størrelsesgruppe angiver det samlede antal boliger og beboere samt antallet af beboere pr. værelse.

Beboelsetætheden i samtlige boliger fordelt efter boligstørrelse

<u>Boligens størrelse</u>	<u>Antal boliger</u>	<u>Antal beboere</u>	<u>Beboere pr. værelse</u>	<u>Tórshavn</u>	<u>Bygd</u>	<u>Ialt</u>
1 værelse	122	154	1,2	1,9	1,3	
2 værelser	206	595	1,5	1,4	1,4	
3 værelser	394	1286	1,1	1,1	1,1	
4 værelser	886	3326	1,0	0,9	0,9	
5 værelser	1284	5240	0,8	0,8	0,8	
6 værelser	1289	5673	0,7	0,7	0,7	
7 værelser	1061	4740	0,6	0,6	0,6	
8 værelser	838	3938	0,6	0,6	0,6	
9 værelser	525	2566	0,6	0,5	0,5	
10 ell. fl. vær.	858	4677	-	-	-	
<u>Uoplyst</u>	<u>1207</u>	<u>4724</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Ialt</u>	<u>8670</u>	<u>36919</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Tabellen viser, at den gennemsnitlige beboelsetæthed i alle størrelseskategorier er under 2 personer pr. værelse.

I nedenstående tabel er foretaget den samme fordeling, men alene for de boliger i hvilke der boede børn under 15 år.

Beboelsetætheden i boliger med børn fordelt efter boligstørrelse

<u>Boligens størrelse</u>	<u>Antal boliger</u>	<u>Antal beboere</u>	<u>Beboere pr. værelse</u>	<u>Tórshavn</u>	<u>Bygd</u>	<u>Ialt</u>
		<u>Voksne</u>	<u>Børn</u>			
1 værelse	8	14	17	3,9	4,0	3,9
2 værelser	111	239	196	1,9	2,0	2,0
3 værelser	198	480	416	1,4	1,6	1,5
4 værelser	499	1308	1122	1,2	1,2	1,2
5 værelser	776	2237	1695	1,0	1,0	1,0
6 værelser	790	2522	1806	0,9	0,9	0,9
7 værelser	645	2056	1479	0,8	0,8	0,8
8 værelser	550	1833	1239	0,7	0,7	0,7
9 værelser	340	1126	863	0,7	0,6	0,7
10 ell. fl. vær.	603	2336	1505	-	-	-
<u>Uoplyst</u>	<u>640</u>	<u>1906</u>	<u>1422</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Ialt</u>	<u>5160</u>	<u>16057</u>	<u>11760</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Tabellen viser, at kun boliger med 1 - 2 værelser - eller godt 2 % af samtlige boliger med børn - bebos af 2 personer pr. værelse eller derover.

INDKOMSTBESKAFTNING

De skattepligtige indkomster

I nedenstående tabel er for skatteårene 1960/61 - 1969/70 vist antallet af skattepligtige indkomster og de samlede indkomster, d. v. s. de af skattemyndighederne ansatte skattepligtige indkomster efter sædvanlige fradrag, herunder også fradrag for betalte skatter. Da aktieselskaber på Færøerne beskattes som personer, er de medregnet som sådanne i tabellerne.

Samlet antal skattepligtige indkomst

Skatteår	<u>1960/61 - 1969/70</u>			
	Antal skattepligtige	Samlet indkomst 1.000 kr.	Gennemsn. indk. pr. skattepligtige	Index 1960/61 =100
1960/61	15.661	87.560	5.591	100
1961/62	15.786	99.905	6.329	113
1962/63	16.085	114.092	7.093	127
1963/64	16.652	130.789	7.854	140
1964/65	16.765	148.309	8.846	158
1965/66	17.053	167.764	9.838	176
1966/67	17.437	202.331	11.604	208
1967/68	17.691	219.080	12.384	221
1968/69	17.763	218.513	12.302	220
1969/70	17.723	236.851	13.364	239

Medens de samlede skattepligtige indkomster i skatteåret 1968/69 var en smule lavere end året før, er de for 1969/70 (indtægtsåret 1968) steget med ca. 18 mill. kr. eller ca. 8,4 %, hvilket svarer til stigningen fra 1966/67 til 1967/68.

Fra 1960/61 til 1969/70 er de samlede indkomster steget med ca. 149 mill. kr. eller ca. 171 %. Den gennemsnitlige indkomst pr. skattepligtige indkomster i samme tidsrum steget ca. 7.800 kr. eller ca. 139 %. Nedgangen i antallet af skattepligtige indkomster er formentlig tilfældig.

Det samlede antal skatteydere, fordelt efter størrelsen af den ansatte indkomst i skatteårene 1966/67-69/70

<u>Ansæt indk.</u> <u>kr.</u>	<u>1966/67</u>		<u>1967/68</u>		<u>1968/69</u>		<u>1969/70</u>	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>
Under 5000	4800	27,5	4424	25,0	3976	22,4	3551	20,1
5000-7000	1756	10,1	1849	10,4	2005	11,3	2167	12,2
7000-10000	2172	12,5	2110	11,9	2486	14,0	2470	14,0
10000-15000	3451	19,8	3278	18,5	3368	19,0	3535	20,0
15000-20000	2847	16,3	2931	16,6	2872	16,2	2548	14,4
20000-30000	1696	9,7	2192	12,4	2157	12,1	2312	13,0
30000-40000	427	2,5	564	3,2	553	3,1	661	3,7
40000-50000	137	0,8	178	1,0	181	1,0	254	1,4
50000-75000	99	0,6	115	0,7	124	0,7	155	0,9
75000-100000	35	0,2	33	0,2	21	0,1	42	0,2
100000-200000	10	-	13	0,1	16	0,1	21	0,1
200000-300000	4	--	3	--	1	--	3	--
Over 300000	3	-	1	-	3	-	4	-
I alt	17437	100,0	17691	100,0	17763	100,0	17723	100,0

For skatteåret 1969/70 er antallet af indkomster under 10.000 kr. faldet og antallet af indkomster over 20.000 kr. steget, hvilket svarer til de foregående år, bortset fra 1968/69. I indkomstgruppen 10.000-20.000 kr. steg antallet af skatteydere frem til 1966/67, men er siden faldet, bortset fra i fjer, jfr. nedenstående tabel.

Procentvis fordeling af antallet af skatteydere efter størrelsen af den ansatte indkomst i skatteårene 1961/62 - 1969/70

<u>Ansæt indkomst kr.</u>	<u>61/62</u>	<u>62/63</u>	<u>63/64</u>	<u>64/65</u>	<u>65/66</u>	<u>66/67</u>	<u>67/68</u>	<u>68/69</u>	<u>69/70</u>
	<u>%</u>								
u.10000	82,5	76,3	71,4	64,2	58,3	50,1	47,3	47,7	46,3
10-20000	15,3	20,8	24,0	29,9	33,7	36,1	35,1	35,2	34,4
o. 20000	2,2	2,9	4,6	5,9	8,0	13,8	17,6	17,1	19,3
I alt	100,0								

Til nærmere belysning af indtægternes stedlige fordeling er der i den følgende tabel foretaget en undersøgelse af udviklingen i den gen-

nemsnitlige indkomst i 13 udvalgte større kommuner i forhold til de øvrige kommuner.

Gennemsnitlig indkomst pr. skatteyder (i 1000 kr.)
for skatteårene 1965/66 - 1969/70

Kommune	1965/66	1966/67	1967/68	1968/69	1969/70
Tórshavn	12,2	14,3	15,2	15,2	16,8
Klaksvík	11,2	12,3	13,1	12,7	13,2
Froðba	9,0	10,4	10,6	11,2	12,5
Nes og Runavík	9,5	11,8	12,8	12,1	12,7
Vágur	9,3	10,8	11,9	11,9	12,5
Fuglafjørður	9,1	10,5	11,5	10,3	12,2
Vestmanna	9,4	11,3	11,7	11,9	13,7
Hvalba	7,4	9,3	9,9	9,8	11,7
Sørvágur	7,1	9,4	9,2	9,3	9,3
Sjógv	8,7	10,2	11,3	10,5	11,8
Tórsh. uttanb.	11,3	13,1	14,1	15,3	15,5
Skáli	10,5	11,8	13,2	13,9	16,3
De 13 kommuner i alt	10,6	12,4	13,3	13,2	14,4
Øvrige 38 ^{x)} kommuner	8,1	9,7	10,2	10,1	10,7
Alle kommuner	9,8	11,6	12,4	12,3	13,4
x) Heraf:					
Højeste	10,2	12,6	12,8	11,9	14,2
Laveste	5,2	7,1	6,5	7,3	5,7

De 13 kommuner omfatter ca. 71 % af antallet af skatteydere og ca. 77 % af de ansatte indkomster. Tórshavns andel i antallet af skatteydere er i perioden 1965/66 - 1969/70 steget fra 27,4 % til 29,2 %, og andelen i de samlede skattepligtige indkomster fra 33,9 % til 36,8 %.

Udskrevne skatter

I de 2 følgende tabeller omfatter tallene for udskrevne lands-skatter de samlede på kommunernes indbyggere udskrevne landsskatte-rader uden fradrag for børnetilskud, der fradrages i den beregnede skat, for 1969/70 med ca. 2,0 mill. kr. Tallene angiver de ved hoved-ningens udskrevne beløb uden hensyn til senere ændringer.

I den første tabel er der givet oplysning om den samlede skatteudskrivning i årene 1960/61-69/70. Det bemærkes, at bygningsskat alene udskrives i Tórshavn, og at der indtil 1963/64 uden for Tórshavn blev opkrævet jordskat, der ialt udgjorde ca. 100.000 kr., som ikke er medtaget i tabellen.

Udskrevne skatter 1960/61 - 1969/70

1000 kr.	Kommunale skatter		Landsskatter		Skatter ialt
	Indkomst- skat	Bygnings- skat	Landsskat	Folkepen- sionsbidr.	
1960/61	9.037	152	6.487	750	16.426
1961/62	10.491	169	7.461	884	19.005
1962/63	11.740	181	10.633	1.284	23.838
1963/64	14.195	187	14.025	1.499	29.906
1964/65	15.814	201	16.640	1.731	34.386
1965/66	18.868	213	20.202	1.973	41.256
1966/67	23.917	305	28.261	2.403	54.886
1967/68	27.339	519	30.493	4.568	62.919
1968/69	27.808	559	28.251	3.853	60.476
1969/70	30.512	593	39.034	4.265	74.404

Af den store stigning i landsskatten på 10,8 mill. kr. fra 1968/69 til 1969/70 hidrører 2,6 mill. kr. fra en ekstraskat til landskassen på 20 % af skatten på den del af indkomsten, der overstiger 25.000 kr. I nedenstående tabel over indkomstbeskatningsforholde-
ne i hver enkelt kommune er denne ekstraskat anført særskilt.

Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1969/70

Kommune	Antal skatte- ydere	Gnsl. ind- komst	Lig- nings- proc.	Lands- skat	Udskrevne Ekstra- skat	Folkep.- bidrag	Komm.- skat	1000 kr. Ialt
Tórshavn	5179	16807	11	19959	1910	1758	11678	35305
Fugloy	61	9094	5,5	39	1	8	40	88
Svínoy	64	9687	7	51	2	9	56	118
Viðareiði	97	10735	8	70	-	15	106	191
Hvannasund	141	9905	9	113	3	20	155	291
Klaksvík	1881	13167	12	3085	154	441	3327	7007
Kunoy	53	10515	6	44	1	8	38	91
Mikladalur	35	10241	7	20	0	4	30	54
Húsar	40	10841	7	27	0	6	36	69

(Fortsættes)

<u>Kommune</u>	Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1969/70							
	<u>Antal skatte- ydere</u>	<u>Gnsl. ind- komst</u>	<u>Lig- nings- proc.</u>	<u>Lands- skat</u>	<u>Ekstra- skat</u>	<u>Folkep.- bidrag</u>	<u>Komm.- skat</u>	<u>Ialt</u>
Oyndarfj.	90	10724	8	91	3	16	97	207
Elduvík	66	9808	9	49	-	10	69	128
Fuglafj.	614	12251	11	913	42	135	1049	2139
Leirvík	293	10918	10	278	7	49	415	749
Gøta	325	13309	10	507	20	79	540	1146
Nes	372	11746	9	442	17	71	455	985
Runavík	659	13229	10	1001	39	155	1078	2273
Sjógv	366	11806	11	469	18	75	571	1133
Skáli	228	16310	9	540	20	80	440	1080
Eiði	244	14201	10	454	21	66	443	984
Sund	124	10504	8	102	2	19	134	257
Funningur	68	9797	8	52	2	8	62	124
Gjógv	58	10797	6	49	1	8	48	106
Haldórsvík	170	7819	9	83	3	15	138	239
Saksun	16	8484	7	5	0	1	9	15
Hvalvík	119	10068	8	99	3	16	111	229
Hósvík	74	11402	9	82	2	15	90	189
Kollafj.	247	11453	9	283	9	47	300	639
Kvívík	186	10434	8	212	11	31	197	451
Vestmanna	545	13732	12	1034	61	137	1089	2321
Kaldbak	60	13498	7	98	2	15	74	189
Tórsh. uttb.	375	15543	9	989	67	122	640	1818
Kirkjubøur	38	11711	8	39	2	6	44	91
Hestur	37	11049	10	33	1	6	52	92
Nólsoy	167	11034	9	179	7	30	220	436
Sandavágur	300	10920	10	325	14	50	412	801
Miðvágur	381	11589	10	450	16	73	563	1102
Sørvágur	460	9278	10	406	18	61	530	1015
Bøur	39	8077	10	9	0	2	40	51
Mykines	45	10110	7	33	-	6	42	81
Sandur	266	10314	11	226	8	38	351	623
Skopun	225	9118	12	139	4	23	286	452
Skálavík	118	11558	12	119	3	21	198	341
Húsavík	89	9865	12	70	1	12	137	220
Skúvoy	71	7763	7,5	25	0	5	40	70
Hvalba	358	11657	10	420	16	65	534	1035
Froðba	893	12457	12	1251	61	187	1584	3083
Fámjin	73	9177	8	34	-	8	65	107
Hov	107	5671	11	27	-	5	76	108
Porkeri	180	10663	9	155	4	27	222	408
Vágur	740	12540	12	944	30	157	1259	2390
Sumba	286	10644	9	288	16	44	342	690
Tilsammen	17723	13364	-	36412	2622	4265	30512	73811

Kommune	Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1969/70								Antal skatte- ydere	Gnsl. ind- komst	Lig- nings- proc.	Lands- skat	Eksstra- skat	Folkep.- bidrag	Komm.- skat	Ialt
Oyndarfj.	90	10724	8	91	3	16	97	207								
Elduvík	66	9808	9	49	-	10	69	128								
Fuglafj.	614	12251	11	913	42	135	1049	2139								
Leirvík	293	10918	10	278	7	49	415	749								
Gøta	325	13309	10	507	20	79	540	1146								
Nes	372	11746	9	442	17	71	455	985								
Runavík	659	13229	10	1001	39	155	1078	2273								
Sjógv	366	11806	11	469	18	75	571	1133								
Skáli	228	16310	9	540	20	80	440	1080								
Eiði	244	14201	10	454	21	66	443	984								
Sund	124	10504	8	102	2	19	134	257								
Funningur	68	9797	8	52	2	8	62	124								
Gjógv	58	10797	6	49	1	8	48	106								
Haldórsvík	170	7819	9	83	3	15	138	239								
Saksun	16	8484	7	5	0	1	9	15								
Hvalvík	119	10068	8	99	3	16	111	229								
Hósvík	74	11402	9	82	2	15	90	189								
Kollafj.	247	11453	9	283	9	47	300	639								
Kvívík	186	10434	8	212	11	31	197	451								
Vestmanna	545	13732	12	1034	61	137	1089	2321								
Kaldbak	60	13498	7	98	2	15	74	189								
Tórsh. uttb.	375	15543	9	989	67	122	640	1818								
Kirkjubœur	38	11711	8	39	2	6	44	91								
Hestur	37	11049	10	33	1	6	52	92								
Nólsoy	167	11034	9	179	7	30	220	436								
Sandavágur	300	10920	10	325	14	50	412	801								
Miðvágur	381	11589	10	450	16	73	563	1102								
Sørvágur	460	9278	10	406	18	61	530	1015								
Bœur	39	8077	10	9	0	2	40	51								
Mykines	45	10110	7	33	-	6	42	81								
Sandur	266	10314	11	226	8	38	351	623								
Skopun	225	9118	12	139	4	23	286	452								
Skálavík	118	11558	12	119	3	21	198	341								
Húsavík	89	9865	12	70	1	12	137	220								
Skúvoy	71	7768	7,5	25	0	5	40	70								
Hvalba	358	11657	10	420	16	65	534	1035								
Froðba	893	12457	12	1251	61	187	1584	3083								
Fámjin	73	9177	8	34	-	8	65	107								
Hov	107	5671	11	27	-	5	76	108								
Porkeri	180	10663	9	155	4	27	222	408								
Vágur	740	12540	12	944	30	157	1259	2390								
Sumba	286	10644	9	288	16	44	342	690								
Tilsammen	17723	13364	-	36412	2622	4265	30512	73811								

Sømandsskat

I henhold til særlig hjemmel afregnes den danske sømandsskat for personer bosat på Færøerne til de færøske myndigheder, der - efter fradrag af børnetilskud og folkepensionsbidrag - fordeler restbeløbet mellem landskassen og kommunerne.

Sømandsskat 1964-1968

<u>Indtægtsår</u>	<u>Antal personer</u>	<u>Sømandsskat i alt 1000 kr.</u>	<u>Børnetilskud 1000 kr.</u>	<u>Folkep.- bidrag 1000 kr.</u>	<u>Kommuner- nes andel 1000 kr.</u>	<u>Landsk. andel 1000 kr.</u>
1964	382	1.249	48	50	560	591
1965	394	1.444	57	58	633	696
1966	373	1.639	65	68	724	832
1967	401	1.831	81	129	778	843
1968	487	2.424	95	194	1.016	1.119

Sømandsskattekontoret har pr. august 1968 foretaget en opgørelse over de på danske skibe beskæftigede, fordelt efter bopæl og stilling ombord. Af 280 personer med bopæl på Færøerne var 219 eller 78 % skibsofficerer, medens den tilsvarende procent for personer med bopæl i Danmark var 31.

Aktieselskaber

Bevægelserne i antallet af færøske aktieselskaber, der som nævnt beskattes som personer, fremgår af nedanstående tabel.

	<u>Antal aktieselskaber</u>			
	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. dec.</u>
1964	168	17	2	183
1965	183	20	3	200
1966	200	22	7	215
1967	215	15	2	228
1968	228	17	1	244
1969	244	20	0	264

PENGEINSTITUTTER, PRISTAL OG SEDDEL CIRKULATION

Oversigt over indlån, pristal og seddelcirkulation

	I alt inde- stående i bank og sparekasse	Heraf i De 3 spa- rekasser	Føroya Banki	Sj��vin- nubankin	Seddel- cirku- lation	Pristal 1939=100
	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	mill.kr.	
1/1 1961	123,4	59,8	42,1	21,5	20,4	366
1/1 1962	133,8	63,3	46,4	24,1	22,2	382
1/1 1963	141,3	69,7	45,2	26,4	24,1	400
1/1 1964	152,2	73,8	48,5	29,9	27,5	424
1/1 1965	175,3	81,4	57,7	36,2	32,0	433
1/1 1966	203,2	92,2	69,0	42,0	36,6	459
1/1 1967	230,9	103,9	81,2	45,8	39,4	470
1/1 1968	252,2	111,9	85,7	54,6	40,0	492
1/1 1969	274,8	122,8	93,8	58,2	41,3	513
1/2 1969	273,8	123,1	93,5	57,2	38,1	
1/3 1969	277,3	124,4	94,2	58,7	38,3	
1/4 1969	283,5	129,3	95,5	58,7	39,3	536
1/5 1969	284,5	130,0	94,6	59,9	39,5	
1/6 1969	284,5	130,4	94,7	59,4	41,2	
1/7 1969	286,0	130,0	96,3	59,7	40,8	544
1/8 1969	285,1	129,4	95,0	60,7	40,3	
1/9 1969	284,6	128,6	95,6	60,4	41,6	
1/10 1969	291,3	131,2	99,2	60,9	41,4	554
1/11 1969	290,3	131,3	97,5	61,5	42,0	
1/12 1969	293,5	132,8	98,2	62,5	42,2	
1/1 1970	296,5	131,9	100,7	63,9	44,6	556

Det samlede indestående i de f  r  iske pengeinstitutter udgjorde pr. 1. januar 1970 296,5 mill. kr. mod 274,8 mill. kr. pr. 1. januar 1969. Stigningen i 1969 var 21,7 mill. kr. mod 22,6 mill. kr. i 1968.

Pengeinstitutternes udlån androg i alt pr. 1. januar 1970 332,9 mill. kr. mod 287,8 mill. kr. pr. 1. januar 1969 og 273,2 mill. kr. pr. 1. januar 1968. De seneste oplysninger om, hvorledes pengeinstitutternes udlån fordeler sig efter l  neform  l, foreligger pr. 30. september 1969 og er angivet i omstående tabel, hvori tillige er anført de tilsvarende udlån pr. 30. september i 1967 og 1968.

Pengeinstitutternes udlån pr. 30. september 1967-69

<u>Mill. kr.</u>	Banker			Sparekasser			Ialt		
	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
Udrustningslån t. skibe	14,3	20,0	13,6	-	-	-	14,3	20,0	13,6
Fiskeri, rederi m.v.	30,5	30,2	27,8	-	-	-	30,5	30,2	27,8
Skibsbygge-lån	3,4	12,3	12,3	-	-	-	3,4	12,3	12,3
Bilfinansiering	7,1	8,6	8,0	-	-	-	7,1	8,6	8,0
Handel	27,3	25,3	28,0	-	-	-	27,3	25,3	28,0
Håndværk og industri	24,0	28,8	24,4	-	-	-	24,0	28,8	24,4
Prioritets- og byggelån	34,6	40,6	51,5	83,3	91,1	100,0	117,9	131,7	151,5
Andre private lån	9,5	12,5	15,5	2,2	2,7	3,5	11,7	15,2	19,0
Off. lån	18,4	23,0	20,8	15,0	16,9	17,1	33,4	39,9	37,9
Ialt	<u>169,1</u>	<u>201,3</u>	<u>201,9</u>	<u>100,5</u>	<u>110,7</u>	<u>120,6</u>	<u>269,6</u>	<u>312,0</u>	<u>322,5</u>

Pengeinstitutternes samlede udlån pr. 30. september er fra 1968 til 1969 steget med 10,5 mill. kr. Udlån til erhvervslivet er faldet med ca. 11 mill. kr. og offentlige lån med 2 mill. kr., medens prioritets- og byggelån er steget med ca. 20 mill. kr. Specifikation af de sidstnævnte efter formål er givet i følgende tabel.

Restgæld af prioritets- og byggelån pr. 30 september

<u>Mill. kr.</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>Stigning</u>
Udlån til erhvervsbyggeri	14,7	16,7	2,0
Udlån til boligbyggeri	115,7	126,9	11,2
Udlån til andre formål	<u>1,3</u>	<u>7,9</u>	<u>6,6</u>
Ialt	<u>131,7</u>	<u>151,5</u>	<u>19,8</u>

Udlån til andre formål omfatter udlån til såvel forbrugsformål som erhvervsformål.

Udlån til boligbyggeri omfatter såvel byggelån som endelige lån. Herudover ydes lån til boligbyggeri tillige af den af landsstyret oprettede boliglånefond. - Húsalánsgrunnurin.

Den normale finansiering på Færøerne af boligbyggeriet, der overvejende består af eenfamiliehuse, er følgende:

1. prioritet i sparekasse indenfor 30-40 % af værdien, normalt ikke over 40.000 kr.

2. prioritet i bank eller P/f Húsalán - oprettet af Føroya Banki - med højst halvdelen af sparekasselånet.

3. prioritet i forannævnte Húsalánsgrunnur - ligeledes med højst halvdelen af sparekasselånet. Fondens midler er begrænsede.

Til belysning af boligbyggeriets omfang, navnlig tilgangen af nye prioritetslån i perioden 1. oktober 1968 - 30. september 1969, kan på basis af oplysninger fra pengeinstitutterne opstilles følgende tabel.

Prioritetslån i boligbyggeri 1/10 1968 - 30/9 1969

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld 1/10-68</u>	<u>Tilgang 1968/69</u>	<u>Afgang 1968/69</u>	<u>Restgæld 30/9-69</u>
Føroya Sparikassi	60.215	8.331	4.124	64.422
Norðoya Sparikassi	16.602	4.200	2.146	18.656
Suðuroyar Sparikassi	5.208	1.130	372	5.966
Sparekasser i alt	82.025	13.661	6.642	89.044
Banker og P/f Húsalán ^{x)}	29.689	8.196	4.831	33.054
Húsalánsgrunnurin	3.427	716	207	3.936
<u>Ialt</u>	<u>115.141</u>	<u>22.573</u>	<u>11.680</u>	<u>126.034</u>

Af tilgangen i sparekasselån på 13,6 mill. kr. vedrører 5,8 mill. kr. lån i nyopførte huse, medens restbeløbet - 7,8 mill. kr. - vedrører lån i ældre huse som følge af ombygning eller omprioritering. Ifølge oplysninger fra sparekasserne kan følgende tabel over påbegyndte og færdige huse i de sidste 3 år opstilles. Opgørelsen vedrører ikke de angivne kalenderår, men er forskudt et kvartal bagud.

Boligbyggeriet 1967-69

	<u>Antal påbegyndte huse</u>			<u>Antal færdige huse</u>		
	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
Tórshavn	47	45	52	92	86	21
Bygd	45	83	80	152	83	68
<u>Ialt</u>	<u>92</u>	<u>128</u>	<u>132</u>	<u>244</u>	<u>169</u>	<u>89</u>

Tabellen viser en fortsat nedgang fra 1968 til 1969 i antallet af påbegyndte og færdige huse på 76 huse eller ca. 26 %.

x) Omfatter også i et vist omfang egentlige byggelån.

var nedgangen 58 huse eller 44 % og på bygd 18 huse eller 11 %.

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere veksler i Danmarks Nationalbank. I nedenstående tabel er givet en oversigt over omfanget af denne genbelåning i de sidste 3 år.

<u>Nationalbankens genbelåning af færøske veksler</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
<u>1.000 kr.</u>			
Beholdning af rediskonterede veksler pr. 1/1	16.651	6.171	4.369
Rediskonteret i årets løb	43.067	34.105	13.359
Betalt diskonto	268	265	76
	I alt	59.986	40.541
Indfriet i årets løb	53.815	36.172	15.942
Beholdning af rediskont. veksler pr. 31/12	6.171	4.369	1.862

Til belysning af størrelsen af de beløb, der ved denne genbelåningsordning til enhver tid stilles til rådighed for det færøske erhvervsliv, er i følgende tabel givet en oversigt over, for hvor stort et beløb der ved hver måneds udgang i de sidste 4 år har været rediskonteret veksler i nationalbanken.

<u>Bevægelser i nationalbankens genbelåning af færøske veksler</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
<u>1.000 kr.</u>				
Beholdning af redisk. veksler pr.				
1. januar	4.895	16.651	6.171	4.369
ultimo januar	995	12.224	1.941	0
" februar	0	8.575	2.158	0
" marts	0	5.361	1.896	3.199
" april	0	3.352	978	2.080
" maj	0	4.868	3.301	246
" juni	1.347	4.133	4.309	715
" juli	3.915	2.514	7.285	1.222
" august	2.809	1.297	7.238	1.207
" september	5.785	3.637	6.489	0
" oktober	9.750	4.462	5.958	493
" november	13.193	2.652	3.830	0
" december	16.651	6.171	4.369	1.862

Den lave genbelåning af færøske veksler gennem hele 1969 i forhold til 1967 og 1968 skyldes dels diskontoforhøjelserne, dels de bed-

re salgsmuligheder med deraf følgende mindre lagre og endelig den fejlslagne sildefangst i sidste halvdel af året.

Det færøske pristal er i 1969 steget med 43 points fra 513 til 556, en stigning på 8,4 % mod 4,3 % i 1968 og 4,7 % i 1967. Den stærke stigning i pristallet skyldes navnlig forhøjelsen i februar 1969 af den generelle importafgift fra 8 % til 13 % og af en række punkt-afgifter. Pristalsbudgettet, der omfatter forbruget i en familie bestående af 2 voksne og 2 børn, udgjorde pr. 1. januar 1969 og 1. januar 1970 henholdsvis 15.200,91 kr. og 16.480,12 kr.

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.

I det følgende gives forskellige oversigter over statens og landskassens udgifter på Færøerne tilligemed oplysninger om lån og garantiforpligtelser samt om landskassens indtægter.

Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 1959/60-1968/69

Mill. kr.	Driftsudgifter			Anlægsudgifter			Samlede udgifter		
	Stats- kassen	Lands- kassen	Ialt	Stats- kassen	Lands- kassen	Ialt	Stats- kassen	Lands- kassen	Ialt
1959/60	15,5	15,3	30,8	0,5	6,7	7,2	16,0	22,0	38,0
1960/61	18,8	17,3	36,1	0,7	6,5	7,2	19,5	23,8	43,3
1961/62	20,6	21,0	41,6	1,7	9,3	11,0	22,3	30,3	52,6
1962/63	24,6	28,5	53,1	2,8	9,4	12,2	27,4	37,9	65,3
1963/64	29,0	32,1	61,1	6,9	12,2	19,1	35,9	44,3	80,2
1964/65	31,1	35,8	66,9	8,0	16,3	24,3	39,1	52,1	91,2
1965/66	36,3	40,5	76,8	13,0	19,7	32,7	49,3	60,2	109,5
1966/67	42,8	52,3	95,1	14,1	22,7	36,8	56,9	75,0	131,9
1967/68	47,0	60,7	107,7	18,1	21,9	40,0	65,1	82,6	147,7
1968/69	55,4	62,2	117,6	16,3	24,8	41,1	71,7	87,0	158,7

Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1964/65 - 68/69

<u>1.000 kr.</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>	<u>1968/69</u>
Administration m.v.	4.886	5.954	6.577	7.825	9.236
Sundhedsvæsen	12.692	16.602	19.196	22.881	25.552
Samfærdsel	6.952	13.022	16.013	18.295	16.146
Skolevæsen m.v.	12.281	17.228	21.380	23.550	27.332
Videnskab, litteratur og kunst	873	924	1.195	1.697	2.145
Fiskeri, søfart	14.039	16.597	16.261	24.580	24.196
Landbrug	1.380	1.626	1.868	1.937	2.054
Handel og industri	1.238	1.249	1.684	794	773
Socialvæsen ^{x)}	19.364	20.594	22.593	27.347	32.618
Rets- og politivæsen	1.921	2.815	3.205	3.333	3.301
Kirkevæsen	932	1.072	1.346	1.435	1.461
Renter og afdrag	5.220	4.808	4.393	4.219	5.033
Garantihenlæggelser	2.399	400	9.784	400	400
Henl. t. driftskap.	2.000	2.114	0	2.483	777
Andre udgifter	5.069	4.497	6.365	6.965	7.720
Ialt	91.246	109.502	131.860	147.741	158.744

x) Invalides- og folkepensionsbidraget er ikke
fradraget i tallene.

Da en væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af diverse fonds, hvortil der over landskassens regnskab henlægges årlige beløb, eller ved optagelse af lån, er henlæggelser til sådanne fonds samt udgifter til renter og afdrag på lån medregnet som anlægsudgifter i foranstående tabel over anlægs- og driftsudgifter. Af tabellen fremgår, at statens anlægsudgifter i 1968/69 for første gang i mange år er faldet, nemlig med 1,8 mill. kr.

I det følgende er der for statens vedkommende givet oversigter over udgifternes fordeling efter hovedformål over en årrække samt en fuldstændig specificeret oversigt over udgifterne i 1968/69 tillige med oversigter over lån og garantier.

Statens udgifter efter hovedformål 1964/65 - 1968/69

<u>1.000 kr.</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>	<u>1968/69</u>
Administration m.v.	1.088	1.347	1.584	1.821	<u>2.239</u>
Sundhedsvæsen	8.730	11.640	14.006	16.953	<u>17.290</u>
Samfærdsel	672	2.514	2.147	3.772	<u>2.763</u>
Skelovæsen m. v.	6.465	9.575	12.707	13.714	<u>16.187</u>
Videnskab, litteratur og kunst	187	60	120	194	<u>179</u>
Fiskeri, søfart	6.205	6.934	7.328	8.363	<u>8.967</u>
Landbrug	-	-	-	-	--
Handel og industri	-	-	-	-	--
Socialvæsen	10.718	11.288	12.372	13.766	<u>17.229</u>
Rets- og politivæsen	1.921	2.815	3.205	3.333	<u>3.301</u>
Kirkevæsen	772	912	1.046	1.125	<u>1.181</u>
Renter og afdrag	-	-	-	-	--
Garantihenlæggelser	-	-	-	-	--
Henl. til driftskap.	-	-	-	-	--
Andre udgifter	<u>2.367</u>	<u>2.251</u>	<u>2.398</u>	<u>2.073</u>	<u>2.382</u>
Ialt	<u>39.125</u>	<u>49.336</u>	<u>56.913</u>	<u>65.114</u>	<u>71.718</u>

Fra 1967/68 til 1968/69 er statens samlede udgifter på Færøerne kun steget med 6,6 mill. kr. eller godt 10 %, hvilket er den mindste stigning i flere år. Af stigningen hidrører ca. 3 mill. kr. fra den igangværende ajourføring af de sociale pensioner og ca. 2,5 mill. kr. fra udbygningen af seminariet, folkeskolen og erhvervsskolerne.

I følgende tabel er statens udgifter på Færøerne specificeret på de enkelte poster og fordelt på driftsudgifter og anlægsudgifter. Indenfor begge grupper udgifter er posterne fordelt på udgifter til statens egne institutioner og til tilskud. De sidste omfatter såvel lovbestemte som ulovbestemte tilskud.

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1968/69

	<u>1.000 kr.</u>	<u>Driftsudgifter</u>	<u>Anlægsudgifter</u>	<u>Drifts-</u>	<u>og an-</u>	<u>lægsudg.</u>
		<u>Statsin-</u>	<u>Statsin-</u>	<u>også</u>	<u>stitutio-</u>	<u>nere</u>
		<u>ner.</u>	<u>Tilskud</u>	<u>ner.</u>	<u>Tilskud</u>	<u>ialt</u>
1. Statens administration:						
Rigsombudet	1.542	-	291	-	-	1.833
Fær. oppebørselskontor	-	406	-	-	-	406
Ialt	<u>1.542</u>	<u>406</u>	<u>291</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.239</u>
2. Sundhedsvæsen:						
Vaccinationer m.v.	-	268	-	-	-	268
Landslægeembedet	159	-	-	-	-	159
Jordemødre og komm.læger	-	392	-	-	-	392
Alm. sygehuse	-	6.130	-	1.455	7.585	
Statshospitalet	<u>1.355</u>	<u>-</u>	<u>7.531</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>8.886</u>
Ialt	<u>1.514</u>	<u>6.790</u>	<u>7.531</u>	<u>1.455</u>	<u>-</u>	<u>17.290</u>
3. Samfærdsel:						
Havnetilskud	-	-	-	1.060	1.060	
Vágar flyveplads	<u>396</u>	<u>-</u>	<u>1.307</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.703</u>
Ialt	<u>396</u>	<u>-</u>	<u>1.307</u>	<u>1.060</u>	<u>-</u>	<u>2.763</u>
4. Skolevæsen:						
Folkeskolen	-	8.405	-	944	9.349	
Seminariet	868	-	2.494	-	-	3.362
Private skoler	-	483	-	-	-	483
Aftenskoler	-	200	-	-	-	200
Erhvervsskoler	-	1.102	-	325	1.427	
Ungd. uddannelsesfond	-	1.102	-	-	-	1.102
Højskoleoph. i Danmark	-	264	-	-	-	264
Ialt	<u>868</u>	<u>11.556</u>	<u>2.494</u>	<u>1.269</u>	<u>-</u>	<u>16.187</u>
5. Videnskab, kunst:						
Fiskerilaboratoriet	-	126	-	-	-	126
Geologiske undersøgelser	-	53	-	-	-	53
Ialt	<u>-</u>	<u>179</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>179</u>

(Fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1968/69 (fortsat)

	<u>Driftsudgifter</u>	<u>Anlægsudgifter</u>	<u>Drifts-</u>
	<u>Statsin-</u>	<u>Statsin-</u>	<u>og an-</u>
	<u>stitutio-</u>	<u>stitutio-</u>	<u>lægsudg.</u>
<u>1.000 kr.</u>	<u>ner</u>	<u>Tilskud</u>	<u>ner</u>
			<u>Tilskud</u>
6. Fiskeri, søfart:			
Skibstilsynet	462	-	-
Inspektionsskibene	5.000	-	-
Marinestationen	1.400	-	-
Fyrvæsenet	720	-	880
Meteorologisk institut	505	-	-
	Ialt	8.087	880
			8.967
7. Socialvæsen:			
Folke- og invalidepension m.v.	66	12.946	-
Hjælp efter forsorgsloven	-	328	-
Særforsorg	835	397	-
Børnebidrag	-	447	-
Børneforsorg	-	820	-
Syge- og befordringeskasser	-	1.390	-
	Ialt	901	16.328
			17.229
8. Rets- og politivæsen:			
Politivæsen og sysselm.	2.773	-	10
Dommerembedet (netto)	384	-	-
Arrestvæsen	134	-	-
	Ialt	3.291	10
			3.301
9. Kirkevæsen:			
Præstelønninger m. v.	1.007	-	-
Vedligeh. af præstegårde	174	-	-
	Ialt	1.181	-
			1.181
10. Andre udgifter:			
Pensioner m. v.	341	-	-
Postvæsenets drifts-underskud	2.009	-	-
Nyhedsformidling til Fær.	-	30	-
Erhvervkursus m. v.	-	2	-
	Ialt	2.350	32
			2.382
Samtlige udgifter 1-10 ialt	20.130	35.291	12.513
			3.784
			71.718

Statens og offentlige danske institutioners udlån i 1968/69

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr. 1/4-68</u>	<u>Tilgang 1968/69</u>	<u>Afgang 1968/69</u>	<u>Restgæld pr. 31/3-69</u>	<u>Renter 1968/69</u>
<u>Statslån:</u>					
Landssygehuset	12.000	1.455	0	13.455	935
Klaksvík sygehus	1.652	0	89	1.563	118
Tórshavn kommune	8.461	1.663	188	9.936	364
El-selskabet SEV	33.470	0	199	33.271	1.919
Grønlandsfelagið	242	0	242	0	10
Håndv. og industri	1.104	0	224	880	54
Egnsvudviklingslån	9.668	0	774	8.894	735
Fiskefartøjer	1.095	0	380	715	60
Erhvervsskoler	37	58	0	95	0
Statslån i alt	67.729	3.176	2.096	68.809	4.195
<u>Investeringsfondslån</u>	<u>23.300</u>	<u>6.650</u>	<u>500</u>	<u>29.450</u>	<u>1.137</u>
<u>Fiskeribanklån</u>	<u>13.703</u>	<u>2.010</u>	<u>1.369</u>	<u>14.344</u>	<u>912</u>
<u>Skibskred.fondslån</u>	<u>7.502</u>	<u>4.990</u>	<u>1.232</u>	<u>11.260</u>	<u>612</u>
<u>Kommunekred.fondslån</u>	<u>11.996</u>	<u>2.394</u>	<u>858</u>	<u>13.532</u>	<u>830</u>
I alt	<u>124.230</u>	<u>19.220</u>	<u>6.055</u>	<u>137.395</u>	<u>7.686</u>

Af de samlede statslån til Færøerne på til rest pr. 31. marts 1969 68,8 mill. kr. udgør 28,3 mill. kr. genudlåning til det færøske fælleskommunale elværk af statens dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker. Restgælden pr. 31. marts 1969 af de egentlige udlån af statsmidler udgjorde således 40,5 mill. kr., og de øvrige offentlige institutioners udlån pr. samme dato udgjorde 68,6 mill. kr. eller i alt 109,1 mill. kr.

Dette modsvares af et betydeligt udlån fra Færøerne til Danmark i form af køb af danske obligationer for færøske midler. Af omstændende oversigt over de færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger fremgår, at alene disse institutioner pr. 31. december 1969 havde en beholdning af danske offentlige obligationer på ca. 62,7 mill. kr.

I opgørelsen indgår beholdningerne hos de færøske banker og sparrekasser samt hos realkreditinstituttet og forsikringsselskaberne.

De færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger

<u>1.000 kr.</u>	<u>31/12-66</u>	<u>31/12-67</u>	<u>31/12-68</u>	<u>31/12-69</u>
<u>Færøske obligationer:</u>				
Realkreditobligationer	6.754	5.286	3.945	2.586
Andre færøske obl.	13.892	12.422	15.427	16.194
Færøske obl. i alt	20.646	17.708	19.372	18.780
<u>Danske obligationer:</u>				
Statsobligationer	15.250	14.608	13.127	11.324
Fiskeribankobl.	3.726	9.695	11.136	13.237
Skibskreditfondobl.	5.402	4.602	1.054	781
Kommunekreditf. obl.	8.855	9.099	7.305	7.089
Kreditf.- og hypotekforeningsobl. o.l.	19.317	23.799	20.518	30.246
Danske obl. i alt	52.550	61.803	53.140	62.677
Fær. + danske obl. i alt	73.196	79.511	72.512	81.457

Stigningen i obligationsbeholdningen i 1969 på knap 9 mill. kr. skyldes næsten udelukkende en forøgelse af bankernes fondsbeholdninger, der er steget med ca. 8 mill. kr. Stigningen falder udelukkende på danske kredit- og hypotekforeningsobligationer.

I det følgende gives en oversigt over statens garantier udover garantier for de i kommunekreditforeningen optagne lån.

Statsgarantier 1968/69

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr. 1/4-68</u>	<u>Tilgang 1968/69</u>	<u>Afgang 1968/69</u>	<u>Restgæld pr. 31/3-69</u>
<u>Færøernes realkredit-institut</u>				
	26.988	8.000	5.577	29.411
Landskassen	8.750	10.600	2.000	17.350
S. E. V.	2.256	0	149	2.107
Egnsvudviklingsgarantier	7.020	440	362	7.098
I alt	45.014	19.040	8.088	55.966

I det følgende er der for landskassens vedkommende givet oversigter over udgifter efter hovedformål over en årrække samt oplysninger om lånerestgæld og garantier tilligemed oplysninger om indtægter, herunder restancer.

Landskassens udgifter efter hovedformål 1964/65-1970/71

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regnskab 1964/65</u>	<u>Regnskab 1965/66</u>	<u>Regnskab 1966/67</u>	<u>Regnskab 1967/68</u>	<u>Regnskab 1968/69</u>	<u>Regnskab 1969/70</u>	<u>Finans- lov forslag 1970/71</u>
Lagting og landsadmini- stration	3.798	4.607	4.993	6.004	6.997	6.526	7.005
Sundhedsvæsen	3.962	4.962	5.190	5.928	8.262	7.720	7.716
Samfærdsel	6.280	10.508	13.866	14.523	13.383	16.200	10.050
Skolevæsen	5.816	7.653	8.673	9.836	11.145	10.687	11.678
Vidensk., kunst	686	864	1.075	1.503	1.966	1.838	2.180
Fiskeri, søfart	7.834	9.663	8.933	16.217	15.229	20.962	21.418
Landbrug	1.380	1.626	1.868	1.937	2.054	1.763	1.886
Handel og industri	1.238	1.249	1.684	794	773	752	545
Socialvæsen	8.646	9.306	10.221	13.581	15.389	16.843	18.520
Rets- og politivæsen	-	-	-	-	-	-	-
Kirkevæsen	160	160	300	310	280	250	310
Renter og afdrag ¹⁾	5.220	4.808	4.393	4.219	5.033	7.585	10.204
Garantihenl.	2.399	400	9.784	400	400	5.000	5.000
Henl. til driftskap.	2.000	2.114	-	2.483	777	16	123
Andre udgifter	2.702	2.246	3.967	4.892	5.338	2.546	2.730
Ialt	52.121	60.166	74.947	82.627	87.026	98.688	99.365

1) Denne post omfatter landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån.

Når landskassens samlede udgifter fra 1967/68 til 1968/69 kun er steget med 4,4 mill. kr., skyldes det navnlig, at en større andel af udgifterne til vejanlæg er afholdt ved optagelse af lån, jfr. nedenstående tabel.

<u>Mill. kr.</u>	<u>Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1962-1969</u>					<u>Ialt</u>
	<u>Sygehuse</u>	<u>Undervis- ning m.v.</u>	<u>Fisker- flåden</u>	<u>Veje og havne</u>	<u>Andre lån</u>	
1962	2,0	1,1	7,3	2,4	0,9	13,7
1963	3,0	1,3	10,6	2,4	1,3	18,6
1964	5,6	1,4	14,0	4,9	1,0	26,9
1965	7,6	1,6	12,5	4,2	0,7	26,6
1966	9,1	1,5	11,6	6,0	0,6	28,8
1967	10,6	1,1	9,7	10,0	0,5	31,9
1968	13,6	1,0	7,9	11,1	0,4	34,0
1969	14,6	0,9	6,6	16,0	13,5	51,6

Af de under andre lån optagne beløb vedrører 10,6 mill. kr. et i foråret 1969 optaget likviditetslån og 2,6 mill. kr. et i skibskreditfonden optaget lån på 2,6 mill. kr. i passagerskibet "Smyril".

I nedenstående tabel gives en oversigt over landskassens garantiforpligtelser fordelt på grupper af låntagere.

Landskassens garantiforpligtelser pr. 31. marts 1962-1969

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>S. E. V.</u>	<u>Telefon-værket</u>	<u>Andre lån>tagere</u>	<u>Ialt</u>
1962	12,6	29,6	1,8	13,1	57,1
1963	14,0	32,9	2,2	21,5	70,6
1964	18,1	40,5	2,8	21,3	82,7
1965	18,1	48,0	2,5	28,4	97,0
1966	17,8	47,2	2,6	31,8	99,4
1967	22,8	55,9	7,1	32,4	118,2
1968	23,2	58,0	6,5	37,4	125,1
1969	26,7	58,6	7,3	48,8	141,4

De under andre låntagere opførte beløb fordeler sig således:

<u>Mill. kr.</u>	<u>Virksomh. på land</u>	<u>Skibe</u>		<u>Ialt</u>
		<u>Faste lån</u>	<u>Midl. lån</u>	
31/3 1967	7,3	24,3	0,8	32,4
31/3 1968	9,5	20,9	7,0	37,4
31/3 1969	12,7	27,0	9,1	48,8

I det følgende er der givet en oversigt over landskassens indtægter 1959/60-1970/71. I tallene for landsskat er medregnet landskassens andel i somandsskat. I tallene for motorafgifter indgår vægt-afgifter, brugtvognsafgifter indtil ophævelsen i 1965/66 samt fra 1964/65 tillige benzinafgifter.

Landskassens indtægter 1959/60-1970/71

<u>1.000 kr.</u>	<u>Landsskat^{x)}</u>	<u>Motoraf- gifter</u>	<u>Told og an- dre afgifter</u>	<u>Andre ind- tægter</u>	<u>Ialt</u>
1959/60	7.585	468	13.499	297	21.849
1960/61	8.100	499	14.570	487	23.656
1961/62	9.165	558	19.821	710	30.254
1962/63	12.183	670	24.416	683	37.952
1963/64	16.064	774	26.466	986	44.290
1964/65	18.601	2.581	30.795	144	52.121
1965/66	22.332	2.550	34.793	491	60.166
1966/67	30.329	3.131	40.180	1.307	74.947
1967/68	35.012	3.547	42.029	2.039	82.627
1968/69	31.491	5.511	47.268	2.756	87.026
1969/70 (finanslov)	34.750	5.500	56.401	2.037	98.688
1970/71 (finansl.forsl.)	35.150	5.900	57.781	534	99.365
<u>x) incl. inv.- og folkepensionsbidrag.</u>					

Nedgangen i landsskatten fra 1967/68 til 1968/69 på ca. 3,5 mill. kr. skyldes navnlig en forhøjelse af bundgrænsen for beskatning af forsørgere fra 6.000 kr. til 10.000 kr. skattepligtig indkomst.

I følgende tabel er givet en oversigt over restancer med landskat og de til landskassen indgåede indtægter pr. 1. januar i hvert år.

Landsskatterestancer og landsindtægter pr. 1. januar

<u>Mill. kr.</u>	<u>Landsskatterestancer</u>		<u>Indgåede indtægter</u>	
	<u>Ialt</u>	<u>Løbende skatteår</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Toldind- tægter</u>
1965	2,24	0,45	12,3	22,9
1966	2,36	0,99	15,1	26,4
1967	2,44	0,58	21,4	30,5
1968	3,94	1,38	25,0	35,0
1969	5,63	2,34	23,1	35,0
1970	4,50	0,44	33,8	44,1

De samlede landsskatterestancer udgør 11,6 % af de pålignede skatter mod 18,4 % pr. 1. januar 1969 og 11,7 % pr. 1. januar 1968.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) vil i begyndelsen af 1970 offentliggøre Færøernes nationalregnskab for 1967. I det følgende er der foretaget et uddrag af dette nationalregnskab, der ved årsskiftet foreligger i manuskript, til belysning af Færøernes økonomiske status det pågældende år.

Bruttonationalproduktet, der er beregnet som værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffe, erhvervene har brugt ved produktionen, androg i 1967 460,7 mill. kr. mod 444,8 mill. kr. i 1966. Der er tale om en stigning på 15,9 mill. kr. eller 3,6 % i årets priser.

Bruttofaktorindkomsten, d. v. s. bruttonationalproduktet med fradrag af skatter og afgifter og med tillæg af offentlige tilskud, androg i 1967 428,5 mill. kr. mod 411,8 mill. kr. i 1966. Dette er en stigning på 16,7 mill. kr. eller 4,1 % i årets priser.

Bruttofaktorindkomsten i 1966 og 1967 fordelt på erhverv.

	1966		1967	
	1.000 kr.	%	1.000 kr.	%
Fiskeri	124.228 ✓	30,17	121.007 ✓	28,24
Landbrug	15.054	3,66	15.143	3,54
Grinde- og hvalfangst	919	0,22	724	0,17
Fuglefangst og pelsdyrhold	953	0,23	814	0,19
Kulminer	516	0,13	572	0,13
Håndværk og industri	50.008 ✓	12,14	57.939 ✓	13,52
Pengeinstitutter	17.599	4,27	19.542	4,56
Handel m. v.	45.334 ✓	11,01	47.654 ✓	11,12
Bygge- og anlægsvirksomhed	49.800 ✓	12,09	49.100	11,46
Skibsfart	11.895 ✓	2,89	10.225	2,39
Transport	14.800 ✓	3,59	16.200	3,78
Post, telegraf og telefon ..	8.120	1,97	9.034	2,11
El-værker	7.293	1,77	9.497	2,22
Liberale erhverv	4.300 ✓	1,05	4.900	1,14
Boligbenyttelse	19.800 ✓	4,81	21.400	5,00
Husgerning	4.700	1,14	5.200	1,21
Offentlige lønninger	36.482	8,86	39.516	9,22
	<u>411.801</u>	<u>100,00</u>	<u>428.467</u>	<u>100,00</u>

Betalingsbalancen for 1967 udviser et underskud på de samlede vare- og tjenesteydelser på 33,4 mill. kr. incl. fejl og udeladelser. Dette er mere end dækket af et tilskud fra statskassen på 61,7 mill. kr. Det herved fremkomne overskud på 28,3 mill. kr. modsvares ifølge oversigten over kapitalbevægelser af en formindskelse af nettogaelden med 28,3 mill. kr.

Færøernes betalingsbalance 1967

<u>A. Løbende bevægelser</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto-indtægter</u>
<u>Mill. kr.</u>			
1. Eksport (fob) og import (cif)	186,9	186,3	0,6
÷ Nordafars eksport	÷ 9,4	-	÷ 9,4
2. Søtransport: a. fragtskibe	13,0	5,0	8,0
b. fiskeskibe	-	14,0	÷ 14,0
3. Rejser udenlands o. l.	8,0	22,8	÷ 14,8
4. Renter o.l. til og fra udlandet	5,9	10,8	÷ 4,9
5. Forsikringer, prov. o.l.	6,9	4,9	2,0
6. Varer og tjenester iovrigt	<u>17,6^{x)}</u>	<u>9,2</u>	<u>8,4</u>
Varer og tjenester ialt	228,9	253,0	÷ 24,1
7. Statskassen	<u>61,7</u>	<u>-</u>	<u>61,7</u>
Løbende bevægelser ialt	290,6	253,0	37,6
Fejl og udeladelser			÷ 9,3
			<u>28,3</u>

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto-passiver</u>
1. Landskassen	2,3	6,0	3,7
2. Kommuner, S.E.V. m. fl.	4,1	5,9	1,8
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	16,9	-	÷ 16,9
b. realkreditinstituttet	5,2	3,5	÷ 1,7
4. Seddelomløbet	0,6	-	÷ 0,6
5. Eksportselskaberne netto	÷ 1,8	-	1,8
6. Andre virksomheder og personer	<u>16,9</u>	<u>0,5</u>	<u>÷ 16,4</u>
Kapitalbevægelser ialt	<u>44,2</u>	<u>15,9</u>	<u>÷ 28,3</u>
Heraf:			
kortfristede	<u>35,3</u>	<u>÷ 5,4</u>	<u>÷ 40,7</u>
langfristede	<u>8,9</u>	<u>21,3</u>	<u>12,4</u>
	<u>44,2</u>	<u>15,9</u>	<u>÷ 28,3</u>

^{x)} incl. 6,2 mill. kr. i indtægter fra somænd på udenlandske skibe.

Bruttoinvesteringerne, der dels består af de faste investeringer, dels tilvæksten i lagerbeholdningerne, androg i 1967 110,5 mill. kr. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m. v.

Bruttoinvesteringer i 1967

<u>Mill. kr.</u>	<u>Nyinveste- ringen</u>	<u>Vedlige- holdelse</u>	<u>Ialt</u>
<u>I Faste nyinvesteringer:</u>			
1. Private investeringer:			
Boligbyggeri	21,5	7,3	28,8
Fiskeskibe	4,0	8,2	12,2
Fiskeindustri	6,0)		
	)	1,0	10,0
Anden industri	3,0)		
		3,0	7,0
Landbrug	2,0	0,4	2,4
Entreprenormateriel	2,0	0,3	2,3
Fragt- og passagerskibe ..	÷ 7,4	0,9	÷ 6,5
Erhvervsbiler	4,0	3,0	
Handelsbygninger	<u>4,8</u>	<u>0,4</u>	<u>5,2</u>
Private investeringer ialt	39,9	21,5	61,4
2. Offentlige investeringer:			
Elværk	3,3	1,0	4,3
Veje	16,9)		
	)	3,7	27,9
Havne m. m.	7,3)		
Post, telegraf, telefon ..	3,0)		
	)	0,8	3,8
Fyrvæsen	0,0)		
Undervisning	8,2)		
Sygehuse	10,5)		
Socialt byggeri	0,0)	1,3	20,7
Rets- og politibygninger	0,7)		
Andre investeringer	<u>4,6</u>	<u>0,8</u>	<u>5,4</u>
Offentlige investeringer ialt	<u>54,5</u>	<u>7,6</u>	<u>62,1</u>
Samlede faste investeringer ...	<u>94,4</u>	<u>29,1</u>	<u>123,5</u>
<u>II Lagerinvesteringer:</u>			
Forøgelse af fiskelagre			<u>÷ 13,0</u>
Bruttoinvesteringer ialt			<u>110,5</u>

Fra Búskaparráðið foreligger der for 1968 en foreløbig betalingsbalance og en foreløbig oversigt over investeringerne. Til belysning af den økonomiske udvikling i perioden 1963-68 er der nedenfor foretaget et sammendrag af nationalregnskabets hovedposter i de pågældende år. Alle tal er i årets priser.

Betalingsbalancens hovedposter 1964-68

<u>Mill. kr.</u>	<u>Løbende bevægelser</u>				
	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968^{x)}</u>
Eksport (fob)	130,1	167,8	143,9	177,5	154,1
÷ import (cif)	<u>161,8</u>	<u>182,3</u>	<u>195,2</u>	<u>186,3</u>	<u>211,4</u>
Handelsbalance	÷31,7	÷14,5	÷51,3	÷ 8,8	÷57,3
Varer og tjenester i ovrigt ^{xx)}	<u>÷24,3</u>	<u>÷27,2</u>	<u>÷12,9</u>	<u>÷10,4</u>	<u>÷16,3</u>
Vare- og tjenestebalance ...	÷56,0	÷41,7	÷64,2	÷19,2	÷73,8
Renter o. lign. netto	÷ 6,0	÷ 5,6	÷ 5,4	÷ 4,9	÷ 5,0
Statkskassen	<u>38,3</u>	<u>45,0</u>	<u>53,6</u>	<u>61,7</u>	<u>68,8</u>
Løbende bevægelser ialt	÷23,7	÷ 2,3	÷16,0	37,6	÷10,0
Fejl og udeladelser	<u>÷ 1,2</u>	<u>÷ 1,7</u>	<u>÷ 3,1</u>	<u>÷ 9,3</u>	<u>÷ 7,1</u>
	<u>÷24,9</u>	<u>÷ 1,0</u>	<u>÷19,1</u>	<u>28,3</u>	<u>÷17,1</u>

Kapitalbevægelser

Nettoforøgelse af passiver:

Landskassen	5,1	1,3	2,8	3,7	5,6
Kommuner, S.E.V. m.fl. ..	10,7	5,3	6,6	1,8	1,6
Pengeinstitutter	7,5	÷ 0,3	11,7	÷18,6	÷ 4,6
Seddelomløbet	÷ 2,5	÷ 4,6	÷ 3,2	÷ 0,6	÷ 1,3
Eksportselskaberne	÷ 1,6	0,1	÷ 7,2	1,8	6,8
Andre private	<u>5,7</u>	<u>2,2</u>	<u>8,4</u>	<u>÷16,4</u>	<u>9,0</u>
Kapitalbevægelser ialt ..	<u>24,9</u>	<u>4,0</u>	<u>19,1</u>	<u>÷28,3</u>	<u>17,1</u>

x) Foreløbige tal.

xx) Incl. sotransport, rejser udenlands samt forsikringer o.l.

Samlede bruttoinvesteringer 1963-68

<u>Mill. kr.</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968^{x)}</u>
<u>Nyinvesteringer:</u>						
Boligbyggeri	12,7	17,1	21,5	26,0	21,5	22,0
Skibe	11,6	21,3	15,6	13,3	÷ 3,4	27,2
Andre erhvervsinvesteringer	13,5	16,4	30,2	24,3	21,8	18,5
Offentlige investeringer	<u>35,0</u>	<u>42,2</u>	<u>44,1</u>	<u>48,0</u>	<u>54,5</u>	<u>57,6</u>
Nyinvesteringer ialt ...	72,8	97,0	111,4 ^{xx)}	111,6	94,4	125,3
Vedligeholdelse	<u>22,7</u>	<u>25,1</u>	<u>27,0</u>	<u>28,4</u>	<u>29,1</u>	<u>30,0</u>
Faste investeringer ialt ..	95,5	122,1	138,4	140,0	123,5	155,3
Lagerinvesteringer	<u>4,3</u>	<u>11,0</u>	<u>÷14,6</u>	<u>18,0</u>	<u>÷13,0</u>	<u>7,7</u>
Samlede bruttoinvesteringer	<u>99,8</u>	<u>133,1</u>	<u>123,8</u>	<u>158,0</u>	<u>110,5</u>	<u>163,0</u>

På basis af de foranstående tabeller kan følgende oversigter over buttonationalproduktet og dets anvendelse opstilles:

Bruttonationalproduktets anvendelse 1963-67

<u>Mill. kr.</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Bruttofaktorindkomst	291,2	332,8	373,8	411,8	428,5
+ indirekte afgifter	26,7	29,8	34,6	41,8	45,0
÷ pristilskud	<u>6,5</u>	<u>7,8</u>	<u>8,1</u>	<u>8,8</u>	<u>12,8</u>
Bruttonationalprodukt	311,4	354,8	400,3	444,8	460,7
Import ÷ eksport ^{xxx)} af varer og tjenester	<u>43,2</u>	<u>62,5</u>	<u>48,8</u>	<u>73,5</u>	<u>34,7</u>
Varer og tjenester ialt til rådighed	<u>354,6</u>	<u>417,3</u>	<u>449,1</u>	<u>518,3</u>	<u>495,4</u>
der er anvendt således:					
Til faste nyinvesteringer	72,8	97,0	109,9	111,6	94,4
" vedligeholdelse ...	22,7	25,1	27,0	28,4	29,1
" lagerinvesteringer .	4,3	11,0	÷14,6	18,0	÷13,0
" offentligt konsum ..	29,6	32,6	38,6	46,2	50,4
" privat konsum	<u>225,2</u>	<u>251,6</u>	<u>288,2</u>	<u>314,1</u>	<u>334,5</u>
Ialt	<u>354,6</u>	<u>417,3</u>	<u>449,1</u>	<u>518,3</u>	<u>495,4</u>

^{x)} Foreløbige tal.

^{xx)} Heri medregnet 1,5 mill. kr. til offentlig arealerhvervelse.

^{xxx)} Incl. fejl og udeladelser, men excl. indtægter fra somænd på fremmede skibe.

Opsparingen på Færøerne beror på, om man betragter beløb modtaget fra den danske stat som "indkomst". Gör man det, kan følgende oversigt opstilles:

<u>Mill. kr.</u>	<u>Opsparingen 1962-67</u>					
	<u>1962</u>	<u>1963</u>	<u>1964</u>	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>
Bruttonationalprodukt	259,9	311,4	354,8	400,3	444,8	460,7
Renter m. v. ^{x)} vedr. udlan-						
det netto	<u>3,0</u>	<u>0,2</u>	<u>÷ 0,7</u>	<u>÷ 0,2</u>	<u>0,8</u>	<u>1,3</u>
Bruttonationalindkomst ...	262,9	311,6	354,1	400,1	445,6	462,0
Modtaget fra staten	<u>26,2</u>	<u>33,8</u>	<u>38,3</u>	<u>45,0</u>	<u>53,6</u>	<u>61,7</u>
Ialt	289,1	345,4	392,4	445,1	499,2	523,7
÷ Offentligt og privat kon-						
sum	<u>209,4</u>	<u>254,8</u>	<u>284,2</u>	<u>326,8</u>	<u>360,3</u>	<u>384,9</u>
Bruttoopsparing	<u>79,7</u>	<u>90,6</u>	<u>108,2</u>	<u>118,3</u>	<u>138,9</u>	<u>138,8</u>

x) Incl. indtægter fra so-
mænd på fremmede skibe.

SOCIALE FORHOLD

I årets løb er der af H. M. Dronning Ingrid nedlagt grundsten til et alderdoms- og plejehjem på Vágar med 36 pladser.

Afgørelse om sociale ydelser træffes af rigsombudets sociale afdeling, og de udbetales gennem Færøernes oppebørselskontor ved hjælp af hulkort. Som undtagelser gælder dels, at landfogeden på Færøerne træffer afgørelse om og udbetaler underholdsbidrag forskudvis, dels at Tórshavn, Klaksvík og Froðba kommuner selv træffer afgørelse om og udbetaler enkehjælp og almindelig underholdshjælp.

I følgende tabel er givet en oversigt over antallet af modtagere af sociale ydelser pr. 1. januar 1970 sammenholdt med tallene fra tidligere år.

Antal modtagere af sociale ydelser

	<u>1/1-66</u>	<u>1/1-67</u>	<u>1/1-68</u>	<u>1/1-69</u>	<u>1/1-70</u>
Indtægtsbestemt folkepension	2.104 ¹⁾	2.676	2.691	2.784	2.898
Folkepensionens mindstebeløb	186 ¹⁾	255	254	221	223
Invalidepension	792 ¹⁾²⁾	815 ²⁾	768	801	853
Heraf:					
Laveste	-	-	27	48	67
Mellemste	-	-	654	632	626
Højeste	-	-	87	121	160
Invaliditetsydelse	-	-	22	32	36
Enkepension	96	89	100	103	103
Enkebørnsbidrag:					
Børn	-	-	356	386	412
Modtagere	152	158	203	219	223
Særforsorg	286	336	365	397	439
Børneforsorg	51	64	59	66	56
Udvidet hjælp	-	-	8	16	18
Enkehjælp	79	85	81	79	76
Alm. underholdshjælp	109	86	98	95	110
Ialt	3.855 ¹⁾	4.564	4.649	4.813	5.035

1) Hovedpersoner. 2) Heri incl. modtagere af invaliditetsydelse.

I 1968/69 er der af landfogeden udbetalt bidrag forskudvis til 323 personer.

I følgende tabel er antallet af modtagere af underholdshjælp (hovedpersoner) og enkehjælp fordelt efter, hvor hjælpen administreres.

Fordeling af underholdshjælp og enkehjælp

	<u>1/1 1968</u>			<u>1/1 1969</u>		
	<u>Enke- hjælp</u>	<u>Alm. under- holdshjælp</u>		<u>Enke- hjælp</u>	<u>Alm. under- holdshjælp</u>	<u>Enke- hjælp</u>
Rigsombudet	54	81		55	75	55
Tórshavn	2	12		3	12	3
Klaksvík	21	3		17	7	14
Froðba	4	2		4	1	4
Ialt	81	98		79	95	76
						110

I følgende tabel er givet en oversigt over antallet af særforsorgspatienter, hvorved bemærkes, at tabellen kun omfatter personer, som er inddraget under særforsorg, det vil sige har ophold på eller er under tilsyn af en særforsorgsinsititution eller modtager undervisning, oplæring eller lignende på eller gennem en sådan.

Antal særforsorgspatienter

	<u>1/1 1967</u>	<u>1/1 1968</u>	<u>1/1 1969</u>	<u>1/1 1970</u>
Sindssyge	82	74	77	88
Åndssvage	155	160	161	160
Blinde	8	7	10	11
Døve	13	15	16	16
Vanfore	13	11	8	9
Talelidende	62	94	123	152
Epileptikere	3	4	2	3
Ialt	336	365	397	439

I foranstående tal er includeret eleverne på Statens specialskole i Tórshavn, der påbegyndte sin virksomhed i efteråret 1962.

I følgende tabel er redegjort for udviklingen i antallet af lærere og elever ved skolen, idet bemærkes, at ordblinde omfattes af kategorien talelidende.

Statens specialskole

<u>Pr. 1/1</u>	<u>Taleli- dende m.v.</u>	<u>Døve</u>	<u>Blinde</u>	<u>Ialt</u>	<u>In- terne</u>	<u>Ex- terne</u>	<u>Ambu- lante</u>	<u>Ialt</u>	<u>Antal lærere</u>
1966	29	18	1	48	16	17	15	48	4
1967	62	15	2	79	19	29	31	79	7
1968	90	17	3	110	37	24	49	110	8
1969	112	16	6	134	44	23	67	134	8
1970	147	14	7	168	53	30	85	168	9

I følgende tabel er givet en oversigt over antallet af personer (born, patienter, pensionister), som er optaget (indskrevet) på de sociale institutioner pr. 1. januar 1970, tilligemed antallet af ansatte på de pågældende institutioner, for så vidt som det har kunnet udskilles.

Sociale institutioner pr. 1. januar 1970

	<u>Normeret antal personer</u>	<u>Indskrevne personer</u>	<u>Ansatte</u>
Stella Maris vuggestue, Tórshavn	40	55	13
Vuggestuen "Við Strond", Tórshavn	22	26	7
Sct. Joseph's børnehave, Tórshavn	96	96	12
Dronning Ingrids menigheds- børnehave, Tórshavn	60	63	7
KFUM & K's børnehave, Klaksvík	49	53	8
Færøernes børnehjem, Tórshavn	39	39	22
Statens specialskole	-	168	17
Tórshavnar privata Vistarheim	9	4	3
Plejeafd. på Landssjúkrahúsið, Tórshavn	23	19	-
Plejepatienter på Klaksvík sygehus	19	12	-
Tórshavn alderdomshjem	17	15	6

De sociale udgifter på Færøerne har udviklet sig således:

	Sociale udgifter i hovedposter 1964/65 - 1968/69				
1.000 kr.	1964/65	1965/66	1966/67	1967/68	1968/69
Forsorg og bidrag	1.899	1.709	2.108	2.765	3.002
Børneforsorg	589	802	1.067	1.366	1.711
Syge- og befordringskasser	3.263	3.754	4.268	4.697	5.225
Folke- og enkepension	12.213	13.078	14.031	15.496	18.693
Invalidepension	4.834	5.179	5.447	7.169	8.799
Revalidering	284	185	340	325	389
Ulykkesforsikring	1.211	1.214	1.445	1.577	1.532
Andre udgifter	314	324	398	1.039	1.112
Ialt	24.607	26.245	29.104	34.434	40.463

I følgende tabel er de sociale udgifter for 1968/69 på ca. 40,5 mill. kr. fordelt, dels på udgiftsarter, dels mellem de offentlige kasser, der deltager i udgifterne, og borgerne (f.eks. i form af medlemskontingenter).

Sociale udgifter i finansåret 1968/69

1.000 kr.	Lands-kassen	Stats-kassen	Kommunerne	Andre	Ialt
Folkepension m.v.	8.979 ²⁾	8.044	1.005	-	18.028
Invalidepension m.v.	3.666	4.400	733	-	8.799
Revalidering	191	170	28	-	389
Enkepension	277	333	55	-	665
Underholds- og enkehjælp	571	228	115	-	914
Udvidet hjælp	83	100	17	-	200
Særforsorg	-	397	-	-	397
Børnebidrag	371	447	74	-	892
Børneforsorg	525	820	366	-	1.711
Specialskolen	-	799	-	-	799
Sygekasser ¹⁾	-	1.190	-	3.519	4.709
Befordringskasser ¹⁾	-	200	-	316	516
Visse administrationsudg.	-	101	-	-	101
Landsstyrets midler	86	-	-	-	86
Diverse tilskud	140	-	-	-	140
Ulykkesforsikring ¹⁾	-	-	-	1.532	1.532
Sygelon (lønudligningsfond)	-	-	-	85	85
Boliglånefonden	500	-	-	-	500
Ialt	15.389	17.229	2.393	5.452	40.463

1) Vedr. kalenderåret 1968. 2) Heri ikke fradraget folkepensionsbidrag.

Færøernes ulykkesforsikringsråd

Rådet har i 1969 afholdt 23 møder, på hvilke derialt har været behandlet 1445 sager, heraf 921 sager vedrørende invalideforsikringen, 496 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 28 sager om andre, navnlig generelle, spørgsmål.

A. Ulykkesforsikringer

I årets løb er indkommet 148 anmeldelser om ulykkestilfælde.

Af de i 1969 trufne afgørelser kan fremhæves følgende, idet de tilsvarende tal anfores for 1968:

	<u>1968</u>	<u>1969</u>
a) Afvist, som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen ...	15	23
b) ingen helbredsforringelse	35	39
c) invaliditetsgrad under 5%	64	52
d) invaliditetserstatning	36	22
e) erstatning til efterladte	6	4
<u>Ialt</u>	<u>156</u>	<u>140</u>

B. Invalideforsikringer

a)	sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 53, mellemste 70, laveste 24)	133	147
	sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	3	8
	sluttet med afslag på invalidepension	29	23
	<u>Ialt</u>	<u>165</u>	<u>178</u>

b)	sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("kontrolsager"):		
	afgjort med fortsat invalidepension (højeste 10, mellemste 42 og laveste 13)	64	65
	afgjort med inddragelse af invalidepension	14	4
	<u>Ialt</u>	<u>78</u>	<u>69</u>

		<u>1968</u>	<u>1969</u>
c)	sager om hjælp i henhold til invalidepensionsloven § 31:		
	Bevillinger til medicin	35	13
"	" ortopædisk fodtøj ..	30	46
"	" høreapparater	60	72
"	" bandager m.v.	24	39
"	" kørestole m.v.	7	10
"	" rejser	16	15
"	" uddannelse hos ALV .	18	12
"	" anden uddannelse ...	16	16
"	" andre bevillinger ..	17	10
	Afslæede bevillinger	<u>43</u>	<u>40</u>
	<u>Ialt</u>	<u>266</u>	<u>273</u>

d) andre sager:

Vedrørende bistandstillæg	16	8
" plejetillæg	6	8
folkepension i henhold til folkepensionslovens § 2, stk. 3	23	31
vedrørende toldfritagelser	7	7
inddragelse af medicin	0	4
invaliditetsydelse (invalidepensionslovens § 16)	<u>16</u>	<u>8</u>
<u>Ialt</u>	<u>68</u>	<u>66</u>

Revalideringsinstitutionen ALV har i året 1969 haft 23 elever til oplæring på invalideskolen mod 25 i 1968. I 1969 har 9 elever bestået handelsmedhjælpereksamen. Institutionen har - som i tidligere år - fortsat sin virksomhed med indkøb af materialer og salg af forarbejdede varer produceret på invalideskolen og som "hjemmeindustri" af invalideskolens tidligere elever og andre invalider.

SUNDHEDSVÆSEN

De færøske sygehuse

	Landssyge- huset	Klaksvík sygehus	Suðuroy sygehus
Antal sengepladser	158	46	36
(1965	3.053	924	860
(1966	3.501	961	830
Antal indlæggelser	(1967 3.621	915	975
(1968	3.858	1.105	918
(1969	3.936	1.426	872
(1965	52.945	18.990	12.315
Antal sygedage	(1966 54.339	20.303	12.755
(1967	56.193	19.199	13.230
(1968	57.663	19.543	12.801
(1969	57.632	20.229	12.854
Gennemsnitlig ind- læggelsesperiode	(1965 17	21	14
(1966	16	21	15
(1967	16	21	14
(1968	15	18	14
(1969	15	14	15
Bruttoudgift pr. sygedag, kr.	(1964/65 95,93	83,57	90,63
	(1965/66 117,69	104,18	120,63
	(1966/67 139,45	107,73	135,10
	(1967/68 147,59	130,56	140,82
	(1968/69 188,11	143,38	152,88

De for landssygehuset (Dronning Alexandrines hospital) for året 1969 anførte tal fordeler sig således på de enkelte afdelinger:

	<u>kir.afd.</u>	<u>med.afd.</u>	<u>plejeafd.</u>	<u>tb.afd.</u>	<u>ialt</u>
Antal sengepladser	56	66	23	13	158
Antal indlæggelser	2.647	1.259	22	8	3.936
Antal sygedage	25.117	24.344	6.827	1.344	57.632
Gennemsnitlig ind- læggelsesperiode	9	19	310	168	15

For landssygehusets vedkommende er der tale om en stigning på 2 % i antallet af indlæggelser, medens den gennemsnitlige indlæggelsesperiode er den samme som i fjer. På Klaksvík sygehus er antallet af indlæggelser steget med knap 30 %, medens den gennemsnitlige indlæggelsesperiode fortsat er faldende og nu svarer til indlæggelses-

perioden på de to andre sygehuse. Endelig er på Suðuroy sygehus antallet af indlæggelser faldet, mens antallet af sygedage er steget med 53. Den gennemsnitlige indlæggelsesperiode er steget med 1 dag til 15 dage. For hele landet er antallet af sygedage steget med 708 til 90.715 eller med knap 1 % i forhold til 1968.

Udgifterne pr. sygedag er for de tre sygehuse steget med henholdsvis ca. 27 %, ca. 10 % og ca. 9 % mod i 1968 henholdsvis ca. 6 %, 21 % og 4 %. Den store udgiftsstigning på landssygehuset skyldes navnlig ibrugtagningen af det for statshospitalet og landssygehuset fælles økonomiafsnit.

Hospitalsskibet "Reyði Krossur" i Tórshavn og lægebåden "Medicus" i Klaksvík har i 1969 sejlet henholdsvis 133 og 55 sygeture.

Sygehusbyggeriet

Arbejdet på landssygehusets nye 9-etagers patient- og behandlingsbygning er nu færdigt. To etager med i alt 50 senge samt central-laboratoriet og rontgenafdelingen har været i brug siden 1968. De resterende 65 senge og behandlingsafsnittet blev taget i brug i foråret 1969.

Ombygningen af det gamle landssygehus' ene bygning til lægekon-torer m. v. blev færdig i 1969. Ombygningen af den anden gamle bygning, der skal rumme fødeafdeling, fysiurgisk afdeling, rontgenterapi og et sengeafsnit, påbegyndtes i foråret 1969 og ventes færdigt i foråret 1971.

Statshospitalet i Tórshavn blev indviet den 30. oktober 1969, hvor det 1. sengeafsnit på 20 senge blev taget i brug. Med ibrugtagningen af administrationsbygningen i foråret 1969 er hele 1. etape, der rummer økonomiafsnittet og derfor også benyttes af landssygehuset, færdig. Af byggeriets 2. etape er den nævnte patientbygning med 20 senge og en boligblok med 8 reservelægelejligheder til brug for begge sygehuse taget i brug i efteråret 1969.

En patientbygning med 40 sengepladser er under opførelse og forventes færdig i slutningen af 1970. Endnu en patientbygning ligeledes med 40 sengepladser blev påbegyndt i 1969. Yderligere er under opførelse to 5-etagers boligblokke, hvoraf den ene indeholdende 55 elevværelser og sygeplejeskole forventes færdig i slutningen af 1970, mens den anden indeholdende 60 enkeltværelser forventes færdig i løbet i 1971. Den resterende del af 2. etape består af yderligere to 5-etagers boligblokke, hvortil der er foretaget udsprængning.

Kommunelægerne

Åtter i år har der været store vanskeligheder med at besætte ledige kommunelægestillinger. I sommermånederne har man haft god hjælp af 20 danske læger, der har tilbragt deres sommerferie med at vikariere i ledige stillinger.

Det lykkedes i 1969 kun at ansætte 1 fast kommunelæge nemlig i Tórshavn. Ved årets udgang er kun 10 af de 16 normerede kommunelægestillinger besat, og i løbet af 1970 forlader yderligere 1 kommunelæge Færøerne. Ledige stillinger har været opslået i danske, norske, svenske, islandske og engelske tidsskrifter.

Tandlægerne

For tandlægeforsoldenes vedkommende har 1969 været et godt år. 14 danske tandlæger har i sommermånederne holdt konsultationer - overvejende for skolebørn - i Fuglafjørður, Leirvík, Skáli, Glyvrar, Gøta, Eiði, Skopun, Vágur samt Tórshavn. Disse tandlæger har sammen med de 8 faste skoletandlæger, der har fungeret i årets løb, behandlet ca. 85 % af alle skolebørn. Ved årets udgang er situationen den, at der i Tórshavn er 4 privatpraktiserende tandlæger og 3 skoletandlæger; som skoletandlæger og delvis privatpraktiserende tandlæger fungerer i Tvoroysi et tandlægeægtepar samt i Vestmanna, Klaksvík og Sørvágur hver 1 tandlæge.

UNDERVISNING M. V.

Børneskolen

I 1968/69 er udbygningen af børneskolen fortsat. Kommunerne har i nævnte finansår investeret ca. 2 mill. kr. i skolebyggeri, hvortil der af landskassen og statskassen ydes tilskud med 20 % fra hver.

I kalenderåret 1969 er en ny realskole i Strendur med svømmehal taget i brug, centralskolen på Sandoy er påbegyndt, og arbejdet med opførelsen af de nye skolebygninger i Kollafjørður og på Nólsoy er fortsat.

Fra indeværende skoleårs begyndelse er der etableret samarbejde mellem kommunerne på den sydlige Eysturoy om undervisning i 8.-9. klasse med centralisering af undervisningen i de valgfri fag, således at der kan gives børnene rimelige valgmuligheder. To af skoledirektionen nedsatte udvalg har i efteråret afgivet betænkninger om fra næste skoleårs begyndelse at etablere et tilsvarende samarbejde dels mellem skolerne på Vágar og Norðstreymoy, dels på Suðuroy.

Antal skoler, elever og lærere

	<u>65/66</u>	<u>66/67</u>	<u>67/68</u>	<u>68/69</u>	<u>69/70</u>
A. <u>Antal skoler</u>	77	78	78	74	72
heraf med undervisning udover 7. årgang	11	11	11	12	13
B. <u>Antal lærere</u>	281	306	313	320	335
C. <u>Elevantal</u>					
gymnasieafd.	103	126	141	163	158
realafdelinger	807	849	844	842	878
8.-9. klasser	164	218	244	274	351
folkesk. i øvrigt	4.995	5.012	4.977	4.988	5.025
privatskoler	325	384	431	446	425
Elever i alt	6.399	6.589	6.637	6.713	6.837

Antal elever i skoleårene 1967/68 - 1969/70 fordelt
på årgange og klassetrin

Forskolekl.	1967/68			1968/69			1969/70		
	Drenge	Piger	Ialt	Drenge	Piger	Ialt	Drenge	Piger	Ialt
31	39	70		23	34	57	21	21	42
1. årgang	384	348	732	418	379	797	378	415	793
2. årgang	417	432	849	373	347	720	418	361	779
3. årgang	411	387	798	417	435	852	378	347	725
4. årgang	406	367	773	407	371	778	412	430	842
5. årgang	370	382	752	407	359	766	411	378	789
6. årgang	367	370	737	356	358	714	394	352	746
7. årgang	342	355	697	366	384	750	366	368	734
8. klasse	53	97	150	81	84	165	99	118	217
9. klasse	45	49	94	28	81	109	61	73	134
1. real	159	157	316	151	186	337	156	189	345
2. real	114	157	271	126	140	266	142	144	286
3. real	120	137	257	107	132	239	112	135	247
1. gymn.kl.	35	18	53	41	29	70	39	15	54
2. gymn.kl.	32	15	47	31	15	46	38	28	66
3. gymn.kl.	32	9	41	33	14	47	24	14	38
I alt	3.318	3.319	6.637	3.365	3.348	6.713	3.449	3.388	6.837

Antallet af elever, der får undervisning udover 7. årgang, stiger fortsat. Medens ca. 62 % af en 7. årgangs elever i 1966/67 og 72 % af en 7. årgangs elever i 1967/68 har fortsat skolegangen i 8. klasse eller 1. real, har i 1968/69 75 % af 7. årgangs elever fortsat skolegangen.

Udbygningen af specialundervisningen for handicappede børn er fortsat i 1969. Undervisningen finder sted dels inden for de almindelige skoler hovedsageligt for læseretarderede og svagtbegavede, dels på Statens specialskole. Pr. 1. januar 1970 var der specialundervisning på 32 almindelige skoler. Egentlige hjælpeklasser fandtes på 1 af disse skoler.

I nedenstående tabel er samtlige elever, der pr. 1/1 1970 modtog specialundervisning, fordelt efter deres hovedhandicap samt efter bopæl og skoleart. I tabellen omfatter tallene for Tórshavn tillige elever fra Tórshavn omegn.

Specialundervisning pr. 1/1 1970 fordelt efter hovedhandicap

Handicap	Folkeskolen og privatskoler			Statens specialskole			Samlet		
	Tórsh.	Bygd	Ialt	Tórsh.	Bygd	Ialt	Tórsh.	Bygd	Ialt
Synshæm.	4	10	14	2	3	5	6	13	19
Hørehæm	1	5	6	2	7	9	3	12	15
Talehæm	6	16	22	23	41	64	29	57	86
Læseretard.	105	92	197	-	-	-	105	92	197
Bevæg. hæm.	1	3	4	2	-	2	3	3	6
Svagt beg.	53	81	134	-	-	-	53	81	134
Åndssv.	1	12	13	-	-	-	1	12	13
Adfærdsvansk.	3	7	10	-	-	-	3	7	10
1970 ialt	174	226	400	29	51	80	203	277	480
1969 ialt	136	211	347	27	44	71	163	255	418
1968 ialt	110	175	285	22	23	45	132	198	330

I 1969 afholdt Danmarks Lærerhøjskole et kursus for praktiklærere på Færøerne med 24 deltagere. Kurset varede i 2 x 1 uge.

Der er i årets løb i folkeskolen normeret 12 nye embeder. Den har nu i alt 289 normerede lærerembeder, hvoraf 262 er besat. Resten varetages af vikarer, hvoraf kun enkelte har lærereksamen.

Tekniske skoler.

På Færøerne findes 2 tekniske skoler - i Tórshavn og Klaksvík - der i skoleåret 1968/69 underviste i alt 14 håndværksfag. Al lærerlingeundervisning foregår på dagskole, og teknisk skole i Tórshavn har i 1969 startet forskole med værkstedsundervisning i maskinarbejder- og tømrerfaget.

Antal læringe på tekniske skoler i skoleåret 1968/69

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Automekanikere	9	14	5	7	35
Bagere	3	2	2	5	12
Blikkenslagere & rørlæggere	6	4	10	5	25
Bygningsmalere	5	5	7	1	18
Bygningssnedkere	15	12	17	24	68
Bygningstømrere	17	19	24	30	90
El-installatører	12	14	19	23	68
Frisører	5	6	10	3	24
Maskinarbejdere	45	25	46	44	160
Murere	1	-	3	1	5
Radiomekanikere	3	6	4	6	19
Sejimagere	-	-	-	-	-
Skibstømrere	6	2	5	13	26
Svejsere	3	-	-	-	3
Syversker	11	-	-	-	11
 1968/69 ialt	141	109	152	162	564
 1967/68 ialt	135	168	144	117	564
 1966/67 ialt	196	156	122	101	575

I 1968/69 var eleverene fordelt med 485 på teknisk skole i Tórshavn og 79 på teknisk skole i Klaksvík. De tilsvarende tal for skoleåret 1967/68 var henholdsvis 481 og 83.

Skolen i Tórshavn havde endvidere i 1968/69 33 elever, der forberedte sig til teknisk forberedelseseksamen (2-årigt aftenkursus) og 6 elever, der forberedte sig til eksamen som teknisk driftsassister (2½ årigt aftenkursus), medens teknisk skole i Klaksvík havde 6 elever på maskinistkursus (6 måneders dagkursus).

Herudover havde Klaksvík kommuneskole i 1968/69 23 elever, der efter at have afsluttet folkeskolens 9. klasse forberedte sig til teknisk forberedelseseksamen i tysk, matematik og fysik (1-årigt aftenkursus).

Færøernes handelsskole

Handelsskolen, der er en centralskole for hele landet, har afdelinger i Tórshavn, Klaksvík, Fuglafjørður og Tvøroyri. Ved de to sidste afdelinger kan eleverne alene tage forberedelseskursus og visse statskontrollerede fagprøver. Al undervisning sker om aftenen.

Antal elever i handelsskolen pr. 1. januar 1970

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>Ialt</u>
Kontorlinien	107	89	-	196
Butikslinien	23	8	-	31
Statskontrollerede fagprøver	<u>93</u>	-	-	<u>93</u>
1969/70 ialt	223	97	-	320
1968/69 ialt	245	47	-	292
1967/68 ialt	108	100	111	319

De statskontrollerede fagprøver, der er 1-årige kurser, omfatter regnskabslære med 20 deltagere, bogføring med 68, maskinskrivning med 71, engelsk med 52 og tysk med 21. De fleste elever deltager i flere kurser. Herudover går 102 elever på forberedelseskursus.

Sømandsskoler

På Færøerne findes 2 sømandsskoler - Færøernes sømandsskole i Tórshavn og Klaksvík sømandsskole i Klaksvík.

Antal elever på sømandsskoler pr. 1. januar

	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>
Skibsførerelever (6 mdr.s kursus)	8	3	10
Styrmandselever (18 mdr.s kursus)	29	41	51
Fiskeskipperelever (9 mdr.s kursus)	37	24	26
Radiotelegrafistelever (18 mdr.s kursus)	<u>12</u>	<u>12</u>	<u>14</u>
	<u>Ialt</u>	<u>86</u>	<u>80</u>
			<u>lol</u>

Skibsfører- og styrmandseleverne samt 19 fiskeskipperelever undervises i Tórshavn. De øvrige 7 fiskeskipperelever og radiotelegrafisterne bliver undervist i Klaksvík.

Færøernes maskinskole

Færøernes maskinskole har til huse i sømandsskolen i Tórshavn.

Antal elever pr. 1. januar

	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>
Maskinistelever (9 mdr.s kursus)	9	15	16
Færøsk maskineksamen (9 mdr.s kursus)	7	11	16
Maskinmestereksamens			
2. semester (8 mdr.s kursus)	8	6	7
3. " (8 mdr.s kursus)	5	9	6
Ialt	29	41	45

Færøernes sygeplejerskeskole

Færøernes sygeplejerskeskole har til huse på højskolen.

Antal elever på sygeplejerskeskolen pr. 1. januar

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>Ialt</u>
1970	18	22	14	54
1969	21	14	16	51
1968	16	16	14	44

I 3. skoleår er eleverne godt $\frac{1}{2}$ år på uddannelse i Danmark.

Færøernes folkehøjskole havde på sommerholdet 1969 26 piger, og på vinterholdet 1969/70 har skolen 30 drenge. Skolen har endvidere forskole for sygeplejeelever, der i 1969 havde 17 elever.

Aftenskolerne i vinteren 1968/69 har i alt haft 2.263 elever med i alt 14.350 timer mod 1.781 elever og 13.712 timer året før. Af eleverne i 1968/69 var 2.056 kvinder og 207 mænd.

Færøernes seminarium

Antal elever pr. 1. januar

<u>Præp.kl.</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
1970	26	-	27	23	-
1969	-	26	24	-	27
1968	28	26	-	27	-

Færøernes akademi

I skoleåret 1969/70 har akademiet fortsat den videregående dagundervisning i færøsk. I undervisningen deltager 5 lærere og 3 studenter. Som led i akademiets aftenundervisning afholdes kurser med

ialt 42 elever i bibelkundskab for lærere, i geologi for ingeniører og om fiskeriforhold. Endvidere har akademiet kurser i færøsk med 77 deltagere og i slægtshistorie med 25 deltagere. Herudover har der i 1969 været afholdt 5 foredragsrækker med ialt ca. 250 tilhørere.

Antal elever udskrevet af børne- og fagskoler

	<u>1965-69</u>				
	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
<u>A. Børneskolen:</u>					
Studentereksamen	30	28	32	41	47
Realeksamen	217	213	261	255	239
Udskrevet efter 7. kl.	341	274	282	195	188
" " 8. kl.	82	32	23	19	14
" " 9. kl.	19	31	72	79	90
Talt	689	578	670	589	578

B. Faglige skoler:

Tekniske skoler

Svendeprøver	100	119	124	117	159
Tekn. forb. eks.	12	8	4	4	24
Tekn. driftsass.	-	13	-	12	-
Anden tekn. eks.	-	-	-	-	14

Handelsskoler

Handelsmedhj. gl. ord.	67	137	132	106	-
" ny ord.	-	-	-	19	41
Statskontr. fagpr.	-	-	-	45	75

Sømandsskoler

Skibsforere	25	19	11	11	13
Styrmænd	21	23	15	10	17
Fiskeskippere	35	32	27	24	20
Telegrafister	7	-	10	-	9

Maskinskoler

Maskinister	9	21	17	18	19
Fær. maskineks.	-	12	14	25	10
Maskinmestereks.	-	-	-	13	8

Færøernes sygeplejerskesk.

Sygeplejersker	20	14	13	14	16
----------------	----	----	----	----	----

Færøernes seminarium

Lærereksamen	-	19	24	-	27
Talt	296	417	391	418	452

Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1968/69

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats- kassen</u>	<u>Lands- kassen</u>	<u>Kommu- nerne</u>	<u>Private</u>	<u>Ialt</u>
Folkeskolen					
Lærerlønninger m. v.	7.267	5.721	-	-	12.988
Pensioner	812	177	-	315	1.304
Skolernes drift (lys, varme, vedligeh., ma- teriel m.v., skolelæ- ge og tandlæge)	100	26	3.400	-	3.526
Skolekørsel	173	173	325	-	671
Andre udgifter (lærer- kursus m. v.)	53	146	-	-	199
	Ialt	8.405	6.243	3.725	315
Private skoler	483	-	12	643	1.138
Gymnasiet	-	1.473	-	-	1.473
Handelsskoler	107	-	25	81	213
Tekniske skoler	611	-	110	190	911
Færøernes seminarium	868	-	-	-	868
Sømandsskoler	-	694	2	4	700
Færøernes maskinskole	384	-	-	-	384
Færøernes folkehøjskole	-	161	-	131	292
Færøernes akademi	-	182	-	-	182
Aftenskoler	200	108	128	-	436
1968/69 ialt	11.058	8.861	4.002	1.364	25.285
1967/68 ialt	9.118	7.838	3.837	979	21.772
<u>1966/67 ialt</u>	<u>8.635</u>	<u>7.123</u>	<u>3.382</u>	<u>624</u>	<u>19.754</u>

Den private andel, bortset fra folkeskolen, er tilvejebragt ved skolepenge fra eleverne samt fra kredse med tilknytning til skolerne (mestre, banker, menigheder m. v.).

Ungdommens uddannelsesfonds udgifter på Færøerne

<u>1.000 kr.</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>	<u>1968/69</u>
<u>A. Stipendier:</u>				
8.-9. klasse og ^{x)} realafdeling	241	353	360	484
gymnasiet	106	112	113	167
seminariet	136	175	162	200
sømandsskoler	104	81	80	138
maskinskolen	15	17	43	113
<u>I alt</u>	<u>602</u>	<u>738</u>	<u>758</u>	<u>1.102</u>

B. Studielån:

seminariet	144	138	126	200
sømandsskolen	92	72	91	137
maskinskolen	9	16	31	113
<u>I alt</u>	<u>245</u>	<u>226</u>	<u>248</u>	<u>450</u>

Endvidere får færingere på de højere læreanstalter i Danmark stipendier og lån fra Ungdommens uddannelsesfond efter sædvanlige regler.

Statens tilskud til højskoleelever m. m.

<u>1.000 kr.</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>	<u>1968/69</u>
Høj- og landbrugs-skoler	81	104	74	115	141
Husholdningsskoler	57	40	57	102	123
<u>I alt</u>	<u>138</u>	<u>144</u>	<u>131</u>	<u>217</u>	<u>264</u>

Landskassens elevtilskud

<u>1.000 kr.</u>	<u>1964/65</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>	<u>1968/69</u>
Gymnasiets ^{xx)}	84	81	92	112	111
Seminariet	25	30	20	20	20
Folkehøjskolen	45	69	63	66	70
Erhvervsskoler	110	100	100	100	100
Universiteter etc.	60	60	60	60	80
Anden uddannelse	82	77	85	128	125
<u>I alt</u>	<u>406</u>	<u>417</u>	<u>420</u>	<u>486</u>	<u>506</u>

^{x)} excl. kommunernes tilskud på mindst 1/3 af de anførte tal.

^{xx)} omfatter kostafdelingens underskud samt de direkte elevtilskud.

KULTURELLE FORHOLD

Til belysning af omfanget af den kulturelle virksomhed, der finder sted på Færøerne, har man indhentet oplysninger om de færøske radioudsendinger og de færøske aviser, om antallet af bogudgivelser på Færøerne og bibliotekernes virksomhed, om teater- og biografvirksomheden og om afholdte koncerter i 1969. Disse oplysninger giver naturligvis ikke udtommende udtryk for kulturaktiviteten på Færøerne, men er udvalgt som de områder, på hvilke det er lettest at give aktiviteten talmessigt udtryk.

Færøernes Radio

Færøernes Radio - Útvarp Føroya - blev oprettet i 1956. Et radiooudvalg på 6 medlemmer (5 valgt af lagtinget og 1 af lytterforeningerne) fastlægger hovedlinierne for programlægningen, der i øvrigt forestås af Útvarp Føroya's direktør.

Færøernes Radios udsendelser

Udsendelsens art	1967		1968	
	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid
Musik	614	43,7	630	44,0
Foredrag m. v.	46	3,3	81	5,7
Gudstjenester	120	8,5	128	9,0
Oplæsning	35	2,8	40	2,9
Dramatiske udsendinger	6	0,4	16	1,1
Reportager	60	4,3	43	3,0
Ønskekonerter	146	10,4	172	12,0
Underholdning	19	1,4	17	1,2
Børneudsendinger	24	1,7	25	1,8
Nyhedsudsendinger	180	12,7	195	13,5
Lagtingsudsendinger	16	1,2	27	1,9
Færøske kvad	6	0,4	16	1,1
Genudsendinger	113	8,0	40	2,8
Diverse	16	1,2	-	-
I alt	1.401	100,0	1.430	100,0

I timetallet for ønskekonerter er indbefattet ca. 5 timers udsendinger med julehilsner fra færinger i Aalborg m. fl. danske byer, Grønland, Island, Norge, England og U. S. A. Udoover de i tabellen angivne udsendinger har den færøske radio ugentlige udsendinger i den grønlandske og den danske radio samt i den norske kortbølge-

radio, alle på færøsk.

De daglige udsendelser på Færøerne, der er meget stærkt aflyttet, varer ca. 4 timer fordelt på morgen, middag og aften - om lørdagen noget længere. I 1969 er arbejdet med etablering af F.M.-sendere næsten afsluttet, hvilket vil skabe væsentlig bedre aflynningsforhold for Streymoy, Norðuroyar og Suðuroy. Senderne vil blive indrettet således, at de senere vil kunne indgå i en eventuel etablering af TV-udsendelser på Færøerne.

Færøske aviser

På Færøerne findes 6 aviser. Ingen af dem udkommer daglig, men "Dimmalætting" kommer 3 gange ugentlig, "Dagblaðið", "14. September" og "Sosialurin" 2 gange ugentlig og "Norðlýsið" og "Tingakrossur" 1 gang ugentlig.

Avisernes oplagstal 1964-69

	<u>1965</u>	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
"Dagblaðið"	2.500	2.500	2.500	2.500	2.600
"Dimmalætting"	7.750	8.000	8.200	8.400	8.800
"14. September"	2.300	2.500	2.600	2.700	3.650
"Norðlýsið"	950	950	1.000	1.000	1.100
"Sosialurin"	2.060	2.140	2.220	2.300	2.450
"Tingakrossur"	750	800	900	950	1.000
<u>Ialt</u>	<u>16.310</u>	<u>16.890</u>	<u>17.420</u>	<u>17.850</u>	<u>19.600</u>

5 af avisene er - uden at være bundet af partilinien - taleør for hver sit politiske parti: "Dagblaðið" for folkeflokkens, "Dimmalætting" for sambandspartiet, "14. September" for tjórveldispartiet, "Sosialurin" for socialdemokratiet og "Tingakrossur" for gl. selvstyreparti. "Norðlýsið", der udgives i Klaksvík, er ikke tilknyttet noget bestemt parti.

Bogudgivelser på Færøerne

Ifølge oplysninger indhentet fra Føroya Landsbókasavn er der i 1969 udgivet i alt 21 bøger på Færøerne, heraf 14 originale værker og 7 oversættelser. I omstændende tabel er angivet, hvorledes disse udgivelser fordeler sig efter bøgernes art, og til sammenligning er de tilsvarende tal for 1967 og 1968 angivet.

Bogudgivelser på Færøerne 1969

<u>Antal</u>	<u>Skønlitteratur</u>		<u>Faglit-</u>	<u>Skole-</u>	<u>Børne-</u>	<u>Ialt</u>
	<u>Prosa</u>	<u>Poesi</u>	<u>teratur</u>	<u>bøger</u>	<u>bøger</u>	
Originale værker	1	2	6	4	1	14
Oversættelser	2	1	1	3	0	7
Ialt 1969	3	3	7	7	1	21
Ialt 1968	5	4	10	8	5	32
Ialt 1967	3	6	8	5	5	27

I tabellen er ikke medtaget periodiske skrifter, pjecer eller andre mindre skrifter, men alene egentlige bøger udgivet på Færøerne og på færøsk sprog. Udenfor Færøerne er der i 1969 trykt 5 bøger på færøsk sprog, 2 i København og 3 i Holland, som ikke er medtaget i ovenstående tabel. Endelig er der i 1969 udgivet 13 bøger udenfor Færøerne om færøske forhold, nemlig 8 i Danmark, 3 i Norge og 2 i Sverige. Disse sidste - der er udgivet på de enkelte udgiverlandes sprog - er heller ikke medtaget i ovennævnte tabel.

Færøernes biblioteksvæsen

Det færøske landsbibliotek - Føroya landsbókasavn - fungerer som nationalbibliotek og som centralbibliotek for de i alt 11 folkebiblioteker, der findes på Færøerne, ligesom det fører tilsyn med disse biblioteker. Landsbiblioteket, der har en bogbestand på ca. 60.000 bind, omfatter en videnskabelig afdeling på ca. 12.000 bind - fortrinsvis filologi og naturhistorie - der først og fremmest står til rådighed for det færøske akademi, samt en pædagogisk studiesamling. Landsbibliotekets færøske bogbestand består af ca. 10.000 bind. Den første bog trykt på Færøerne er udgivet i 1884.

For at aflaste landsbiblioteket oprettedes den 6. januar 1969 i Tórshavn et folkebibliotek - Býarbókasavnið - der nu har overtaget landsbibliotekets tidligere almindelige udlåns- og biblioteksbetjening i Tórshavn, i hvilken anledning der fra landsbiblioteket er overført ca. 14.000 bind dertil.

Aktiviteten rundt om på de ovennævnte 11 folkebiblioteker fremgår af nedensstående tabel.

Hjemsted	Oprettel-sesår	Antal bogbind pr. 31/3-69	Folkebibliotekernes virksomhed		Antal låne pr. 31/3 1969
			lån 1/4 1968 - 31/3 1969	lån 1/4 1968 - 31/3 1969	
Tórshavn	1969	14.000	14.655		1.606
Eiði	1948	1.606	1.012		100
Fuglafjørður	1954	3.311	1.288		669
Giljanes	1967	777	2.165		236
Glyvrar	1967	774	1.382		1.030
Klaksvík ^{x)}	1952	8.503	-		-
Norðskáli	1949	898	473		150
Sandur	1955	526	830		85
Sørvágur	1968	751	1.473		201
Tvøroyri	1940	2.489	1.012		250
Vágur	1956	2.216	1.412		169
Vestmanna	1951	2.666	1.806		116
Ialt 1968/69	-	38.517	27.508		4.613
" 1967/68	-	23.441	22.467		5.032

Den store stigning i bogbestanden i 1968/69 i forhold til 1967/68 skyldes den ovennævnte overførsel af ca. 14.000 bind fra landsbiblioteket til folkebiblioteket i Tórshavn.

Teaterforestillinger

Havnar Sjónleikarfelag (teaterforeningen i Tórshavn) ejer teaterbygningen i Tórshavn - Sjónleikarhúsið. Dette fungerer til daglig dels som biograf, dels som danselokale, men med mellemrum danner det rammen om en række teaterforestillinger opført af Sjónleikarfelagið's skuespillerstab under ledelse af den færøske skuespiller Eyðun Johannessen. Af teatrets amatørskuespillere har 2 deltaget i et 3 måneders kursus i Studio 68 i London og 2 deltaget i et 4 dages seminar i Holstebro, hvor bl. a. Dario Fo forelæste over og demonstrerede mimik. Sjónleikarfelagið forestår endvidere teater-tournéer på Færøerne af danske og udenlandske teaterensemblér. I omstændende tabel er for 1969 givet en oversigt over antallet af teater-

x) Biblioteket lukket i 1968/69 som følge af nyindretning.

forestillinger i Tórshavn.

Teaterforestillinger i Tórshavn 1969

<u>Forestillinger</u>	<u>Antal opførelser</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Antal tilskuere</u>
<u>Havnar Sjónleikarfelag:</u>			
Henrik Ibsen: "Hedda Gabler"	15	7	2.050
Stbj. B. Jacobsen: "Ivaliva" og "Fløskurnar"	10	17	1.500
Dario Fo: "Tjóvar, lík og falar kvinnur" (fortsat 1970)	21	9	3.150
<u>Fiolteatret:</u>			
Debes og Hoydal: "Færinger-Frænder"	3	5	1.100
<u>Leikfelag Hveragerðis og Selfoss, Island:</u>			
Gudmund Kamban: "Skálholt"	5	20	1.200
1969 ialt	54	-	9.000
1968 ialt	74	-	13.000
1967 ialt	60	-	10.705

Herudover har Havnar Sjónleikarfelag's forestilling "Ivaliva" og "Fløskurnar" været vist 1 gang og Fiolteatrets "Færinger-Frænder" 3 gange på bygd, ligesom lokale teaterforeninger har opført egne forestillinger på bygd.

Der er i 1969 nedsat et udvalg til udarbejdelse af forslag til opførelse af et færøsk landsteater.

Biografforestillinger

På Færøerne findes ialt 9 faste biografteatre, hvoraf 2 i Tórshavn. Herudover findes en forening for filmkunst, Filmslistafelagið, der er tilknyttet "Det danske filmmuseum". Foreningen har ialt ca. 100 medlemmer og foreviste i 1969 ialt 7 forskellige film.

I omstående tabel er givet en oversigt over biografernes virksomhed i 1969.

Biografteatrene på Færøerne 1969

<u>Biografer</u>	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal forestillinger</u>	<u>Antal tilskuere</u>
Havnar Bio	236	158	767	121.785
Sjónleikarhúsið	231	75	475	40.787
Atlantis Bio	120	98	313	29.875
Glyvra Bio	180	54	107	10.850
Vestmanna Bio	100	55	109	3.761
Sorvágs Bio	100	65	158	8.330
Skopunar Bio	80	49	94	3.717
Tvoroyrar Bio	96	98	310	19.830
Vágs Bio	87	99	287	14.334
1969 i alt	1.230	-	2.620	253.269
1968 i alt	1.242	-	2.323	248.625
1967 i alt	1.246	-	2.282	240.028

Den fortsatte stigning i antallet af forestillinger og tilskuere skyldes formentlig, at fjernsyn endnu ikke er etableret på Færøerne.

Koncerter

Musiklivet på Færøerne beskæftiger mange mennesker aktivt i kammerorkester, hornorkestre og kor, hvilket fremgår af nedennævnte tabel.

Koncerter afholdt i 1969

	<u>Antal koncerter</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Antal tilhørere</u>
<u>Enkeltkoncerter:</u>			
Tórshavn Musikskoles kammerork.	11	10-20	1.800
<u>Hornorkestre:</u>			
Havnar Hornorkestur	7	20-25	7.000
G.H.M.-orkestret	8	18	2.800
Klaksvíkar Hornorkestur	2	22	700
Nes Sóknar Musikkfølag	7	15	600
Vestmanna Hornorkestur	3	14	250
Sorvágs Hornorkestur	7	21	300
<u>Kor:</u>			
Útværpskórið	6	25-60	1.300
Kristiliga Sangkórið	9	30-45	1.250
Fuglafjarðar Sangfølag	7	35-40	2.000
Eiðis Sangkór	8	24-28	1.600
Kirkjukórið "Ljómur"	3	35	500
Sorvágs Barnasangkór	5	26-48	800
<u>Fælleskoncerter:</u>			
Musikstævne i Sorvágur	2	102	700
Korstævne i Klaksvík	1	210	1.500
Fælleskoncerter for kor og ork.	6	39-67	2.700
Ialt 1969	92	-	25.800
Ialt 1968	80	-	21.253
Ialt 1967	71	-	20.200

Herudover har 4 af hornorkestrene spillet i anledning af kongebesøget i begyndelsen af juli måned.

Af musikskolens 9 koncerter har de danske dirigenter Peter Weis og Mogens Brendstrup dirigeret henholdsvis 2 og 5 koncerter. Kammerorkestret har endvidere deltaget i 2 af fælleskoncerterne. 3 af disse er iøvrigt afholdt af Klaksvíkar Hornorkestur og Klaksvíkar Sangfølge i forening. I musikstævnet i Sørvágur deltog 5 af hornorkestrene, og i korstævnet i Klaksvík deltog 5 af korene. Havnar Hornorkestur og G.H.M.-orkestret er en kortere tid blevet ledet af henholdsvis den engelske dirigent, captain C. H. Pike og den norske dirigent B. L. Lauritsen.

Útvarpskórið gennemførte i juni måned en tournée til Island, hvor koret afholdt 4 koncerter med ca. 1000 tilhørere. Disse er medregnet i foranstående tabel. Herudover har koret deltaget i udsendelser i Útvarp Føroya samt Danmarks og Islands radio.

På Færøerne findes endvidere 17 poporkestre med i alt 75 deltage. Orkestrene spiller hovedsagelig til dans og har i 1969 ikke afholdt selvstændige koncerter, men der har i sidste halvdel af november måned 1969 været afholdt en fælleskoncert i Klaksvík. 3 norske, 1 engelsk og 1 skotsk poporkester har i 1969 turneret på Færøerne.

Kunstudstillinger

Den færøske kunstforening - Listafelagið - har i sommeren 1969 taget sin nyopførte udstillingsbygning - Listaskálin - i brug og der har siden været afholdt 3 udstillinger i bygningen. Ved Olai udstillede 27 kunstnere - heraf 3 udenlandske gæster - i alt 124 arbejder. Udstillingen var besøgt af 2.500 personer. Efter bedømmelsen af den store nordisk arkitektkonkurrence om bevarelsen af Tinganes udstillede de indkomne 47 projekter. Endvidere har den færøske kunstmaler Jóannis Kristiansen haft separat udstilling i bygningen. Herudover har der i 1969 været et antal kunstudstillinger såvel i Tórshavn som i Klaksvík. Endelig er nationalmusæts udstilling "Erik den Røde's Grønland" vist i Tórshavn for 6.700 besøgende.

OFFENTLIGE ANLÄGSARBEJDER OG SAMFÄRDSEL

Landeveje.

Længden af det samlede vejnet på Færøerne er nu godt 360 km, hvoraf 84 km er tosporet vej og 102 km er asfalteret. I nedenstående tabel er givet en oversigt over landevejenes længde og belægning:

Det færøske landevejsnet i 1969

Km	Ensporedede veje		Tosporedede veje		Ialt
	asfalt- belagte	grus- belagte	asfalt- belagte	grus- belagte	
Norðuroyar	7,5 ^{x)}	17,1	-	-	24,6
Eysturoy	16,1	76,9	17,6	9,0	119,6
Streymoy	1,5	48,0	27,3	22,7	99,5
Vágar	8,7	7,6	4,0	2,0	22,3
Sandoy	-	31,7	-	-	31,7
Suðuroy	18,3	44,2	1,5	-	64,0
Ialt 1969	52,1	225,5	50,4	33,7	361,7
Ialt 1968	26,3	259,8	41,4	39,2	366,7
Ialt 1967	22,3	267,4	25,4	45,8	360,9

x) Heraf 3,9 med betonkorebane.

Nedgangen i den samlede vejlængde i forhold til 1968 skyldes hovedsagelig nyopmålinger som følge af vejudretninger.

Hovedfærdselsåren på Streymoy (Tórshavn-Vestmanna) er i 1969 fortsat blevet udbygget, bl. a. ved opførelse af en ny bro over Leynará, der nærmer sig sin fuldførelse, ligesom hovedparten af den ny Oyggjarvej er blevet tæppebelagt. Endvidere er 5,2 km af vejstrækningen mellem Toftir og Fuglafjørður udbygget til 2-sporet vej og etablering af vejforbindelse til Elduvík er påbegyndt. På Suðuroy er den 1450 m lange tunnelforbindelse fra Hvalba til Sandvík med tilslutningsveje fuldført.

I 1969 er i alt 31 km landevej blevet asfalteret, herunder de ombyggede 2-sporedede vejstrækninger på Vágar fra Oyrargjógv mod Sandavágur og mellem Sandavágur og Miðvágur samt 9 km af vejnettet på Suðuroy.

De i 1969 udførte vejarbejder har kostet ialt 14 mill. kr., hvoraf ca. 6,3 mill. kr. er arbejdsløn svarende til at godt 300 mand har indtjent hovedparten af deres årsindtægt ved disse arbejder.

Udgifter til det færøske landevejsnet

<u>Mill. kr.</u>	<u>1965/66</u>	<u>1966/67</u>	<u>1967/68</u>	<u>1968/69</u>
Nyanlæg og forbedring	7,7	11,6	15,3	13,2
Stenbrud og asfaltværk	0,6	1,2	1,8	0,8
Vedligeholdelse	2,8	3,8	3,5	4,2
Ialt	11,1	16,6	20,6	18,2

Motorkøretojer

Antallet af motorkøretojer på Færøerne er fortsat stærkt stigende. Ved årets udgang var der ialt 5.579 motorkøretojer, hvilket er ca. 15 % mere end i 1968. Nedennævnte tabel viser denne stigning indenfor de sidste 14 år. For tiden før 1964 kan knallerterne ikke udskilles af det samlede antal motorkøretojer.

Antal motorkøretojer på Færøerne 1956-1969

	<u>Biler og motorcykler</u>	<u>Knallerter</u>	<u>Ialt</u>
1/1 1956	.	.	582
1/1 1960	.	.	994
1/1 1965	1.694	593	2.287
1/1 1966	2.052	828	2.880
1/1 1967	2.560	1.151	3.711
1/1 1968	2.804	1.391	4.195
1/1 1969	3.001	1.856	4.857
1/1 1970	3.270	2.309	5.579

Antallet af biler og motorcykler viser en stigning på ca. 9 % i forhold til 1968 mod 7 % fra 1967 til 1968. Som det fremgår af omstændende tabel over fordelingen af biler og motorcykler har den største stigning fundet sted inden for gruppen "Andre personvogne", der er steget med ca. 25 %, medens antallet af hyrevogne og motorcykler er faldet, og antallet af last- og varevogne er uændret.

Fordeling af biler og motorcykler

	Last- og varevogne	Busser	Hyre-vogne	Andre personvogne	Motorcykler	Ialt
Tórshavn	287	2	119	776	179	1.363
Norðuroyar	67	1	48	203	59	378
Eysturoy	96	17	97	397	50	657
Streymoy	39	9	24	142	24	238
Vágar	45	4	37	80	37	203
Sandoy	17	7	13	11	34	82
Suðuroy nordre	32	7	44	76	38	197
Suðuroy sondre	30	9	28	73	12	152
Ialt pr. 1/1 1970	613	56	410	1.758	433	3.270
Ialt pr. 1/1 1969	613	55	425	1.404	504	3.001
Ialt pr. 1/1 1968	630	51	406	1.156	561	2.804

Motorparken er procentvis forøget stærkest på Streymoy uden for Tórshavn, hvor stigningen er på 17 % i forhold til 1968, medens stigningerne på Norðuroyar, Eysturoy, Suðuroy sondre syssel og i Tórshavn er på ca. 10 %.

El-forsyning.

Elektricitetsværket S.E.V.'s anlægsvirksomhed er blevet fortsat i 1969. En oversigt over samlet produktion og salg i de sidste 4 finansår er vist i nedenstående tabel.

	1965/66	1966/67	1967/68	1968/69
Samlet el-prod. mill. kWh (heraf ved vandkraft)	50,13 43,20	55,09 47,56	58,82 54,43	62,25 42,07
Samlet salg af strøm mill.kWh	42,35	47,39	50,36	54,99
Samlede driftsindt. mill.kr.	6,7	8,6	11,2	12,05
Samlede driftsudg. " "x)	7,9	9,3	10,6	12,72
Installeret effekt MW	24,1	26,0	26,0	27,7
Samlet anlægsværdi mill. kr.	87,1	93,0	95,0	96,8

x) incl. renter og afskrivninger.

Elselskabet havde pr. 1. april 1969 følgende fordelingsanlæg:

	60 kV	20 kV	10 kV	6 kV	0,4 kV
Ledninger og kabler km	43	275	140	3	421
Transformere stk	4	93	88	2	-

Strømforsyning sker til i alt 11.581 forbrugere svarende til et

indbyggerantal på 38.100. I 1968/69 er strømforsyningen udvidet til yderligere at omfatte Mikines, Svínoy og Fugloy.

Havne- og landingspladser.

Der er på Færøerne 62 havne og 45 landingspladser, hvoraf 13 kan karakteriseres som ret gode. I følgende tabel er der givet en oversigt over aktiviteten i de 6 største havne i de sidste 3 år. Det bemærkes, at de 6 havne ikke følger helt ensartede retningslinier for deres opgørelser. Ruteskibe er således ikke medregnet undtagen i Tórshavn.

Aktiviteten i de 6 største havne i årene 1967-69.

	Anløb	Godsmængde				Samlede indtægter
		RNT i Antal 1000 t.	udlos- set	i 1000 t.	ind- ladet	
Tórshavn	1967	5.540	789,9	91,1	10,9	1966/67 1800
	1968	5.045	854,6	82,0	8,3	1967/68 1714
	1969	5.806	875,3	85,4	11,6	1968/69 2023
Klaksvík	1967	1.484	250,7	19,0	8,0	1967 449
	1968	1.425	225,1	30,3	10,0	1968 450
	1969	1.412	182,7	30,3	14,1	1969 439
Fuglafj.	1967	1.288	134,0	9,8	16,2	1966/67 319
	1968	1.437	149,0	14,8	24,5	1967/68 325
	1969	1.342	120,5	30,5	24,7	1968/69 309
Runavík	1967	1.211	163,9	44,4	28,6	1966/67 252
	1968	1.284	198,6	51,0	29,6	1967/68 254
	1969	1.206	122,2	45,4	26,6	1968/69 353
Tvøroyri	1967	1.079	211,0	20,1	2,1	1966/67 270
	1968	944	178,0	19,3	10,6	1967/68 253
	1969	811	126,3	22,6	3,9	1968/69 335
Vágur	1967	504	72,2			1966/67 114
	1968	530	83,0	1)	1)	1967/68 118
	1969	469	44,8			1968/69 146

1) oplysninger foreligger ikke.

Af de vigtigste havnearbejder i 1969 kan nævnes, at arbejdet med udvidelse af havnene i Fuglafjørður og Runavík er fuldført. I Skopun er forlængelsen af pieranlægget fortsat. I Tórshavn er arbejdet med den store havneudvidelse fortsat og i Vágur er en udvidelse af kajanlægget påbegyndt.

Der er i 1969 udført havnearbejder for i alt 7,8 mill. kr., hvoraf ca. 4 mill. kr. er arbejdsløn svarende til, at ca. 250 mand har haft hovedparten af deres årsindtægt ved disse arbejder.

Passagertrafik til og fra Færøerne.

I 1969 har flyvepladsen på Vágar været befløjet af Icelandair i samarbejde med SAS med 5-10 dobbeltture ugentlig i sommertiden mod 4-7 dobbeltture ifjor sommer og 3-4 dobbeltture i vintertiden mod 2-3 i 1968. Den eksplorative udvikling i flyvetrafikken de sidste 5 år fremgår af nedenstående tabel.

Flyvepassagerer 1965-69

År	Ankom-mende	Afrejst			Transit	Passage-rer i alt
		Danm.	i øvrigt	ialt		
1965	1.460	658	849	1.507	ca. 100	3.067
1966	3.351	1.803	1.539	3.342	554	7.247
1967	5.367	3.415	2.347	5.762	742	11.871
1968	6.948	4.881	2.092	6.973	517	14.438
1969	8.680	6.951	1.922	8.873	112	17.665

Antallet af flyvepassagerer er i 1969 steget med ca. 22 % i forhold til 1968, ca. 50 % i forhold til 1967 og ca. 145 % i forhold til 1966. Det er trafikken på Danmark, der er steget, medens den øvrige trafik viser nedgang.

Den stærke stigning i flyvetrafikken modsvares af en tilsvarende nedgang i passagerskibstrafikken, hvis størrelse fremgår af følgende tabel.

Antal skibspassagerer mellem Færøerne og Danmark 1965-69

År	Ankommende	Afrejst	I alt
1965	8.849	9.326	18.175
1966	8.494	8.719	17.213
1967	8.980	8.959	17.939
1968	8.144	8.345	16.489
1969	3.558	4.206	7.764

Medvirkende årsag til den store nedgang i skibspassagertrafikken har formentlig været, at m/s "Tjaldur" i sommeren 1969 blev solgt til ophugning efter kun at have sejlet ganske få ture.

RETSVÆSEN

Politimesteren på Færøerne har i 1969 modtaget 400 anmeldelser af forbrydelser, hvoraf 214 er opklaret. Overtrædelserne af straffeloven i 1967-69 fordeler sig således:

	Anmeldt			Opklaret		
	1967	1968	1969	1967	1968	1969
Vold mod off. myndighed	2	5	3	2	5	3
Falsk forklaring o. lign.	7	2	1	7	2	1
Dokumentfalsk	-	-	42 ^{b)}	-	-	41 ^{b)}
Sædelighedsforbrydelser	6	2	9	4	1	9
Voldsforbrydelser	36	26	21	32	24	22
Frihedsberøvelse	1	-	2	1	-	2
Freds- og ærekærekelser	2	5	3	1	3	3
Tyveri	84	98	94	50	44	48
Brugstyveri	60	42	148	28	7	42
Andre berigelsesforbrydelser	7	72 ^{a)}	9	5	69 ^{a)}	9
Hærværk	79	63	68	55	39	34
Øvrige	5 ^{x)}	13 ^{xx)}	0	5 ^{x)}	9 ^{xx)}	0
Overtrædelser af straffeloven i alt	289	328	400	190	203	214

x) heraf manddrab 1

xx) - 1 uagtligt manddrab

a) - 1 sag indeholdende 52 forhold

b) - 1 sag indeholdende 40 forhold

	1967	1968	1969
Antal tiltalte i statsadvokatsager	119	89	84
Heraf vedr. spirituskørsel eller anden forseelse med påstand om frakendelse af førerretten	49	41	56
Antal nævningesager	0	0	0
Antal tiltalte i politisager	151	102	144
Antal udenretligt vedtagne bødeforelæg	757	948	866
Idomte og vedt. bødebeløb	146.257	92.300	79.468

Færøernes ret

	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
1. <u>Borgerlige sager:</u>			
a. Stævninger indleveret til berammelse heraf faderskabssager	1027	1313	1312
28	30	28	
b. afsagte domme i alt	574	808	850
heraf udeblivelses- og erkendelses- domme	457	716	767
2. <u>Straffesager:</u>			
a. indleveret til berammelse	315	288	293
b. afsagte domme	151	146	142
c. idomte eller vedtagne bøder	128	155	143
3. <u>Fogedforretninger:</u>			
indleverede begæringar	664	1162	2076
heraf udpantningsbegæringar for radio- licens	37	383	900
4. <u>Auktioner:</u>			
a. auktionsbegæringar i alt	60	123	66
heraf faste ejendomme	39	65	45
skibe	0	7	8
losøre	21	51	13
b. afholdte auktioner:			
faste ejendomme	1	3	6
skibe	0	4	5
5. <u>Tinglæsning (tinglysnings):</u>			
a. tinglæste dokumenter	3175	2813	2514
b. tinglyste dokumenter	1993	2458	3012
6. <u>Protesterede veksler og anvisninger (omfatter alene Tórshavn og omegn) .....</u>	237	353	409
7. <u>Skifteretten:</u>			
a. anmeldte boer i alt	335	296	307
b. afsagte konkursdekreter	0	0	2
c. boer under offentlig behandling den 31. december	28	22	32
8. <u>Huslejenævnet i Tórshavn:</u>			
Indkomne sager	367	176	140

Fra og med 1967 udgives en færøsk domssamling, der kan fås tilsendt ved henvendelse til dommerkontoret.